

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Sprogforeningens
: **Almanak** :
for
1919.

Udgiver og Forlægger:
Sprogforeningen, Aabenraa.

Sprogforeningens

Almanak

for

• • 1919. • •

—
26de Aargang.

—
Udgivet af Sprogforeningen.

—
Haben raa.
Trykt i „Højreals“ Trykkeri.

Nærværende Aar

regnes efter Kristi Fødsel 1919.

Siden Reformationen		432
" Indførelsen af den Julianiske Kalender		1964
" " " " Gregorianiske "		337
" " " " forbedrede "		219

Formørkelser.

I Aaret 1919 finder der 2 Solformørkelser og 1 Maaneformørkelse Sted, hvoraf kun Maaneformørkelsen er synlig i vore Egne.

1. Den første Solformørkelse finder Sted om Eftermiddagen den 29. Maj og er total. Den begynder som partiel Formørkelse Kl. 11.33 om Formiddagen og ender Kl. 4.44 om Eftermiddagen. Den vil være synlig i Sydamerika med Undtagelse af Sydspidsen, den sydlige Halvdel af Atlanterhavet, Afrika med Undtagelse af det nordlige Kystomraade, det sydøstlige Hjørne af Arabien og paa Madagaskar. Den totale Formørkelse varer fra Kl. 12.30 til Kl. 3.47; den smalle Zone, hvor denne er synlig, gennemskærer det nordlige Brasilien og Mellemafrika.

2. Maaneformørkelsen er partiel og af ringe Udstrækning, da næppe en Femtedel af Maanens Tværmaal bedækkes af Jordens Skygge. Den finder Sted Natten mellem den 7. og 8. November, idet den begynder den 7. November Kl. 11.58 om Aftenen og ender den 8. November Kl. 1.30 om Morgenen. Den vil være synlig i Asien med Undtagelse af de østlige Kystomraader, i Europa, Afrika, Sydamerika, Nordamerika med Undtagelse af den vestlige Del, i Grønland og de nordlige Botaregne.

3. Den anden Solformørkelse er ringformet og finder Sted den 22. November. Den begynder som partiel Formørkelse Kl. 1.14 om Eftermiddagen i Nærheden af Kap Catoche i Mellemamerika og ender Kl. 7.14 om Aftenen i Landskabet Limba i det nordvestlige Afrika. Den er synlig i den nordlige Halvdel af Sydamerika, den sydøstlige Halvdel af Nordamerika, paa Sydspidsen af Grønland, Atlanterhavet, i den vestlige Halvdel af Europa indtil lidt øst for Rhinen og i det nordvestlige Afrika. Den ringformede Formørkelse begynder Kl. 2.28 og ender Kl. 6.09. Den smalle Zone, hvor den ringformede Formørkelse er synlig, drager omtrent langs med Grænsen mellem Teksas og Mexiko, gennemskærer Vestindien og Atlanterhavet og ender midt i Sahara i Omegnen af Tintellust.

Imellem Jul og Fastelavn er der 9 Uger, 4 Dage,
og imellem Pinske og Advent er der 23 Uger.

Søjvandet ved Nordflesbigs Bestkøst.

Søjvandet er udregnet paa Grundlag af Flodtabelerne i den af Indenrigsministeriet udgivne „Nautisches Jahrbuch“ og egne Jagttagelser.

De for hver Dags Formiddag og Eftermiddag anførte Klokkeslet angiver Søjvandet ved Røms Havn og Vallum „Røresled“. For at finde Flodtiden ved Skærbæk Brohoved maa man lægge 20 Minutter, ved Odden paa Nordland Røms omtrent 10 Minutter og ved Søjer Sluse 50 Minutter til.

Lavvandet indtræder $6\frac{3}{4}$ —7 Timer efter Søjvandet.

Beregningerne er udførte af Thade Petersen i Haderslev.

Bestemmelse af Middagslinien.

Paa en vandret plan Flade, som er opstillet saaledes, at den kan bestemmes af Solen, tegnes flere koncentriske Cirkler. I Centret oprejses en Stift lodret paa Fladen. Naar om Formiddagen mellem Kl. 9 og 11 Stiftens Skygge efterhaanden bliver kortere, mærker man sig paa Cirklerne de Punkter, hvor Skyggens Ende befinder sig. Om Eftermiddagen mellem Kl. 1 og 3 forlænger Skyggen sig, og nu mærker man sig atter Skyggens Ende i Cirklerne. **Middagslinien** er da den rette Linie, som, dragen ud fra Stiftens Fod, halverer de paa Cirklerne afstaaene Buer. — Konstruktionen giver det bedste Resultat, naar den udføres i Dagene imellem den 18de og 25de Juni eller imellem den 18de og 25de December.

Over Gaug Stiftens Skygge falder i Middagslinien, er det sand Middag.

Bemærkninger vedrørende Kalenderen.

Dagen begynder Kl. 12 om Natten; alle Tiderne fra Midnat til Middag regnes til Morgen, og alle Tiderne fra Middag til Midnat til Aften. Klokkeslettet angiver den mellemvorpærfte Tid.

Festregning og Navntiderne 1910.

Foraaet begynder d. 21. Marts.
Sommeren . . . d. 22. Juni.
Efteraaet . . . d. 24. September.
Vinteren . . . d. 22. December.
Det gyldne Tal er 1., Epakten XXIX.
Søndagsbogensavet er E., Solstiften 24.

Fastelavns Søndag d. 2. Marts.
Paaflødag d. 20. April.
Pinsedag d. 8. Juni.
Første Advent d. 30. November.
Danst Bededag d. 16. Maj.
Preussisk Bededag d. 19. November.

Form. Estern. Fm. Em.
 1. Uge. **Kristi Dønstærelse.** Lut. 2, 21.
 2. Række: Matth. 6, 5—13.

D.	1 Nhtaar	7.56	3.24	} Sol op 8.51, ned 4.02 } Tusmørket varer 52'	1½	2
L.	2 Abel	8.37	4.33		⊙ n. M. 9 Form.	2½
F.	3 Enoch	9.09	5.48	Solen Jorden nærmest	3	3½
L.	4 Methusalem	9.35	7.07			3½

2. Uge. **Da Herodes var død.** Matth. 2, 19 til Enden.
 2. Række: Matth. 2, 13—18.

S.	5 Soud. eft. Nht.	9.55	8.28	Simeon	4½	4½
M.	6 S. 3 Konger	10.15	9.50			5
Ti.	7 Knud Hertug	10.32	11.11		5½	6
D.	8 Erhard	10.49	Morg.	} Sol op 8.48, ned 4.12 } Tusmørket varer 51'	6½	6½
L.	9 Julianus	11.10	12.34		⊙ f. Kv. 12 Middag	7
F.	10 Paul Eremit	11.33	1.58		7½	8½
L.	11 Huginus	12.03	3.22	Maanen Jord. nærmest	8½	9½

3. Uge. **Da Jesus var 12 Aar gammel.** Lut. 2, 42 til Enden.
 2. Række: Mat. 10, 13—16.

S.	12 I. e. h. 3 Kong.	12.42	4.41	Reinhold	10	10½
M.	13 Hilarius	1.33	5.53			11½
Ti.	14 Felix	2.37	6.53		12½	12½
D.	15 Maurus	3.50	7.38	} Sol op 8.42, ned 4.23 } Tusmørket varer 49'	1	1½
L.	16 Marcellus	5.08	8.12		⊙ f. M. 10 Form.	2
F.	17 Antonius	6.26	8.38		3	3½
L.	18 Prisca	7.42	8.59		3½	4½

4. Uge. **Brøsluppet i Kana.** Johs. 2, 1—11.
 2. Række: Lut. 19, 1—10.

S.	19 I. e. h. 3 Kong.	8.57	9.17	Pontianus	4½	4½
M.	20 Fab. og Sebaft.	10.09	9.32			5
Ti.	21 Agnes	11.20	9.47		5½	6
D.	22 Vincentius	Morg.	10.02	} Sol op 8.34, ned 4.36 } Tusmørket varer 48'	6	6½
L.	23 Emerentius	12.29	10.20		Maanen Jord. fjernest.	6½
F.	24 Timotheus	1.38	10.40	⊙ i. Kv. 5 Morgen	7½	7½
L.	25 Pauli Ombvend.	2.46	11.05			8

5. Uge. **Da Jesus gik ned af Bjerget.** Matth. 8, 1—13.
 2. Række: Lut. 17, 5—10.

S.	26 I. e. e. S. 3 K.	3.52	11.37	Polycarpus	9	9½
M.	27 Chrysoftomus	4.53	12.18			10
Ti.	28 Carol. Magnus	5.47	1.10		11½	11½
D.	29 Valerius	6.31	2.14	} Sol op 8.23, ned 4.50 } Tusmørket varer 47'	--	12½
L.	30 Lovise	7.08	3.27			1
F.	31 Vigilius	7.37	4.46	⊙ n. M. 12 Midnat	1½	2½

Februar 1919.

D. C. N.

Blidemaaned. 28 Dage.

Se Anm. 3. S.
Søjvande

		Form.	Estm.		Im.	Em.
L.	1	Brigida	8.00	6.08		2½ 3

6. Uge. Jesus traadte i Skibet. Matth. 8, 23—27.

2. Række: Matth. 14, 22—33.

G.	2	A. E. h. 3 Kong.	8.21	7.32	Ryndelmisse	3½ 3½
M.	3	Blasius	8.39	8.55		4 4½
Ti.	4	Beronica	8.57	10.20		4½ 5½
D.	5	Agathe	9.18	11.45	Sol op 8.10, ned 5.05, Tusmørket varer 45' Maanen Jord. nærmest	5½ 5½
T.	6	Dorothea	9.40	Morg.		6 6½
F.	7	Richard	10.07	1.09	☉ f. Kv. 8 Aften	6½ 7½
L.	8	Corintha	10.43	2.29		7½ 8

7. Uge. Om Ukrudtet iblandt Hveden. Matth. 13, 24—30.

2. Række: Matth. 13, 44—52.

G.	9	S. E. h. 3 Kong.	11.28	3.42	Apollonia	8½ 9
M.	10	Scholesika	12.26	4.45		9½ 10½
Ti.	11	Euphrosyne	1.35	5.36		11 11½
D.	12	Eulalia	2.49	6.12	Sol op 7.56, ned 5.20 Tusmørket varer 44'	-- 12½
T.	13	Benignus	4.06	6.40		1 1½
F.	14	Valentinus	5.22	7.03		2 2½
L.	15	Fauftinus	6.37	7.22	☉ f. M. 1 Morgen	2½ 3½

8. Uge. Arbejderne i Vingaarden. Matth. 20, 1—16.

2. Række: Matth. 25, 14—30.

G.	16	Septuagesima	7.49	7.38	Juliane	3½ 3½
M.	17	Findanus	9.00	7.54		4 4½
Ti.	18	Concordia	10.11	8.09		4½ 5
D.	19	Ammon	11.21	8.26	Sol op 7.41, ned 5.35 Tusmørket varer 43' Maanen Jorden fjernest	5 5½
T.	20	Eucharis	Morg.	8.46		5½ 6
F.	21	Samuel	12.30	9.09		6 6½
L.	22	Peters Stol	1.36	9.37		6½ 7

9. Uge. De fire Slags Erdejord. Luk. 8, 4—15.

2. Række: Mart. 4, 26—32.

G.	23	Sexagesima	2.38	10.13	Papias. ☉ f. Kv. 3 Morg.	7½ 7½
M.	24	Matthias	3.34	11.00		8 8½
Ti.	25	Victorinus	4.23	11.57		9½ 9½
D.	26	Juger	5.02	1.04	Sol op 7.24, ned 5.49 Tusmørket varer 42'	10½ 11
T.	27	Leander	5.34	2.20		11½ —
F.	28	Ollegaard	6.01	3.39		12½ 1

Marts 1919.

D. C. N.

Lordmaaned. 31 Dage

Se Ann. S. S.
Føljanbe

D.	1	Albinus	Jorn. Efterm.		Jm. Em.	
			6.23	5.03	1½	2

10. Uge. **Kristi Daab.** Matth. 3, 13 til Enden.

2. Række: Lut. 18, 31 til Enden,

G.	2	Fattelaavn	6.43	6.29	} Qvinqvagesima. Estom. Simplic. On. M. 12 Mid.	2½	2½
M.	3	Kunigunde	7.02	7.55		3	3½
Ti.	4	Hvide Tirsb.	7.23	9.23	Abrianus. Maan. Jord. n.	3½	4
D.	5	Hjfe-Onsbag	7.45	10.50	} Sol op 7.07, ned 6.03 Tusmørket varer 42' Teophilus	4½	4½
T.	6	Gotsfred	8.12	Morg.		5	5½
F.	7	Perpetua	8.46	12.14		5½	6
L.	8	Beate	9.29	1.32		6½	6½

11. Uge. **Jesus fristes af Djævelen.** Matth. 4, 1—11.

2. Række: Lut. 22, 24—32.

G.	9	1. S. i Fasten	10.23	2.39	} Qvadragesima Jnbofav. 40 Ribber Of. Kv. 4 Mrg.	7½	7½
M.	10	Edel	11.27	3.31		8	8½
Ti.	11	Thala	12.39	4.12	} Sol op 6.50, ned 6.18 Tusmørket varer 42' Gregorius	9½	10
D.	12	Lamperdag	1.54	4.43		11	11½
T.	13	Macedonius	3.08	5.08		—	12½
F.	14	Euthymus	4.22	5.27		12½	1½
L.	15	Zacharias	5.34	5.45		1½	2½

12. Uge. **Den kananæiske Kvinde.** Matth. 15, 21—28.

2. Række: Mark. 9, 27—29.

G.	16	2. S. i Fasten	6.45	6.01	} Reminiscere. Gudmund. ☉ f. M. 5 Efterm.	2½	2½
M.	17	Gertrud	7.56	6.16		3	3½
Ti.	18	Alexander	9.06	6.33	} Sol op 6.32, ned 6.31 Tusmørket varer 42'	3½	4
D.	19	Joseph	10.15	6.51		4	4½
T.	20	Gordius	11.22	7.13	Maanen Jorden fjernest	4½	4½
F.	21	Benedictus	Morg.	7.40	Jornaar. Veg. Javndag	5	5½
L.	22	Paulus	12.25	8.13		5½	5½

13. Uge. **Jesus drev en Djævel ud.** Lut. 11, 14—28.

2. Række: Johs. 8, 42—51.

G.	23	3. S. i Fasten	1.24	8.54	Denli. Fidelis.	6½	6½
M.	24	Ulrica	2.14	9.46	C f. Kv. 10 Aften	6½	7
Ti.	25	Mariae Bebud	2.56	10.48	} Sol op 6.14, ned 6.45 Tusmørket varer 42'	7½	8
D.	26	Gabriel	3.31	11.58		8½	9
T.	27	Castor	3.59	1.13		10	10½
F.	28	Eustachius	4.22	2.33		11½	11½
L.	29	Jonas	4.44	3.57		—	12½

14. Uge. **Jesus bespiser 5000 Mand.** Johs. 6, 1—15.

2. Række: Johs. 6, 35—51.

G.	30	Midfaste	5.04	5.23	Latare. Qvirinus	12½	1½
M.	31	Valbina	5.24	6.50	☉ n. M. 10 Aften	1½	2½

April 1919.

D. C. N.

Faaremaaned. 30 Dage.

Se Ann. & S. Sjuvande.

		Morgen	Aften		Fr.	En.
Ti.	1 Hugo	5.45	8.19	Maanen Jordan nærm. Sol op 5.56, ned 6.59 Tusmørket varer 43'	2½	3
D.	2 Theodosius	6.12	9.48		3½	3½
T.	3 Nicetas	6.44	11.12		4	4½
F.	4 Ambrosius	7.25	Morg.		4½	5
L.	5 Irene	8.17	12.25		5½	5½

15. Uge. Engelen Gabriel udsendes. Luf. 1, 26—38.

2. Række: Luf. 1, 46—56.

G.	6 S. i Fasten	9.20	1.25	Jubica. Sirtus.	6½	6½
M.	7 Egesippus	10.31	2.11	C f. Kv. 2 Efterm.	7	7½
Ti.	8 Janus	11.45	2.45	Sol op 5.39, ned 7.12 Tusmørket varer 44'	8	8½
D.	9 Procopius	1.00	3.11		9½	9½
T.	10 Ezechiel	2.13	3.33		10½	11
F.	11 Leo	3.25	3.51		11½	—
L.	12 Julius	4.36	4.07		12½	12½

16. Uge. Jesu Indtog i Jerusalem. Matth. 21, 1—9.

2. Række: Mark. 14, 3—9.

G.	13 Palmesøndag	5.45	4.23	Justinus	1	1½
M.	14 Tiburtius	6.54	4.40		1½	2½
Ti.	15 Olympia	8.04	4.58	C f. M. 9 Form.	2½	2½
D.	16 Mariane	9.11	5.18	Sol op 5.21, ned 7.26 Tusmørket varer 45' Maanen Jordan fjernest	3	3½
T.	17 Skertorédag	10.15	5.43		Anicetus	3½
F.	18 Langfredag	11.15	6.14	Eleutherius	4½	4½
L.	19 Daniel	Morg.	6.52		4½	5

17. Uge. Kristi Opstandelse. Mark. 16, 1—7.

2. Række: Matth. 28, 1—8.

G.	20 Paaskebag	12.09	7.41	Sulpicius	5½	5½
M.	21 2. Paaskebag	12.53	8.38	Florentius.	5½	6
Ti.	22 Cajus	1.30	9.44	Sol op 5.05, ned 7.39 Tusmørket varer 47'	6½	6½
D.	23 Georgius	2.00	10.55		7½	7½
T.	24 Albertus	2.24	12.11	C f. Kv. 12 Middag	8	8½
F.	25 Markus	2.45	1.29		9½	9½
L.	26 Cletus	3.05	2.52		10½	11½

18. Uge. Jesus kom ind ad lukte Døre. Johs. 20, 19 til Enden.

2. Række: Johs. 21, 15—19.

G.	27 1. S. v. Paaske	3.24	4.17	Quasimodo. Ananias.	11½	—
M.	28 Vitalis	3.45	5.44		12½	12½
Ti.	29 Peter Martyr	4.09	7.14	Sol op 4.49, ned 7.53 Tusmørket varer 49'	14	14
D.	30 Severus	4.38	8.41		2	2½

● n. M. 7 Form.
Maanen Jord. nærm.

Maj 1919.

D. C. N.

Majmaanød.

31 Dage

Se Anm. S. S.
§ 1 aabnd.

		Morg.	Aften		
				Fm.	Em.
L.	1 Phil. og Jacob	5.15	10.02	2½	3½
F.	2 Athanasius	6.03	11.11	3½	4
L.	3 Korsmisse	7.04	Morg.	4½	4½

19. Uge. Jesus er den gode Hyrde. Johs. 10, 11—16.

2. Række: Johs. 10, 22—30.

S.	4 S. e. Vaasse	8.14	12.04	Misericordia Domini	5½	5½
M.	5 Gotthard	9.30	12.44	[Florian	6	6½
Ti.	6 Joh. ante Port	10.47	1.14	{ Sol op 4.34, ned 8.06 Tusmørket varer 52'	6½	7
D.	7 Flavia	12.02	1.38		7½	8
L.	8 Stanislaus	1.16	1.57	De lyse Nætter begynder	8½	9½
F.	9 Caspar	2.26	2.14		10	10½
L.	10 Gordianus	3.36	2.31		11½	11½

20. Uge. Kristi Vortgang til Faderen. Johs. 16, 16—22.

2. Række: Johs. 14, 1—11.

S.	11 S. e. Vaasse	4.45	2.47	Jubilate. Mamertus	—	12½
M.	12 Pancratius	5.54	3.03	-	12½	1
Ti.	13 Ingenius	7.01	3.23	Maanen Jorden fjernerst.	1½	1½
D.	14 Kristian	8.07	3.47	{ Sol op 4.21, ned 8.19 Tusmørket varer 54'	2	2½
L.	15 Sophie	9.09	4.16		☉ f. M. 9 Form.	2½
F.	16 Danel Vedeb.	10.05	4.52	Sara.	3½	3½
L.	17 Bruno	10.51	5.37		3½	4

21. Uge. Den Helligaands Sendelse. Johs. 16, 5—15.

2. Række: Johs. 8, 28—36.

S.	18 S. e. Vaasse	11.30	6.32	Cantate. Eril	4½	4½
M.	19 Potentiana	Morg.	7.34		4½	5
Ti.	20 Angelica	12.02	8.43		5½	5½
D.	21 Helene	12.28	9.57	{ Sol op 4.09, ned 8.31 Tusmørket varer 57'	6	6½
L.	22 Castus	12.50	11.12		C f. Kv. 11 Aften	6½
F.	23 Desiderius	1.09	12.31		7½	8
L.	24 Esther	1.28	1.52		8½	9½

22. Uge. Bedet i Jesu Navn! Johs. 16, 23—28.

2. Række: Johs. 17, 1—11.

S.	25 S. e. Vaasse	1.47	3.14	Rogate. Urbanus	10	10½
M.	26 Veda	2.08	4.40		11	11½
Ti.	27 Lucian	2.34	6.08	{ Sol op 3.59, ned 8.41 Tusmørket varer 61'	—	12½
D.	28 Vilhelm	3.06	7.32		Maanen Jord nærmest	12½
L.	29 Stimmelfartssb	3.48	8.48	{ Magiminus. ☉ n. M. 2 Efterm. Ishnlig Sol-	1½	2½
F.	30 Sigand	4.43	9.51	formørkelse.	2½	3
L.	31 Petronella	5.60	10.38		3½	3½

Juni 1919.

D. C. N.

Storfommer. 30 Dage.

Se Anm. 36
Sølvande

Form. Aften

Fm. Em.

23. Uge. Naar Trøsteren kommer. Johs. 15, 26—16, 4
2. Række: Johs. 17, 20 til Enden.

S.	1	G. e. e. Vaakte	7.06	11.14	Grandi. Mikomedes	4½	4½
M.	2	Marcellinus	8.26	11.41		5	5½
Ti.	3	Erasmus	9.44	Morg.	} Sol op 3.52, ned 8.51 Tusmørket varer 64'	5½	6
D.	4	Dptatus	11.01	12.02			6½
T.	5	Bonifacius	12.13	12.20	☉ f. Kv. 1 Efterm.	7½	7½
F.	6	Korbertus	1.25	12.37		8½	8½
L.	7	Jeremias	2.34	12.53		9½	9½

24. Uge. Gvo mig elsker. Johs. 14, 23 til Enden.
2. Række: Johs. 14, 15—21.

S.	8	Plnsedag	3.43	1.10	Medardus	10½	10½
M.	9	2. Plnsedag	4.52	1.29	Primus	11½	11½
Ti.	10	Dnuphrins	5.58	1.51	Maanen Jorden fjernest.	—	12½
D.	11	Tamperdag	7.01	2.18	} Sol op 3.47, ned 8.58 Tusmørket varer 66' Barnabas Apostel	12½	1
T.	12	Vasilius	7.59	2.51			1½
F.	13	Cyriilus	8.50	3.33	☉ i. M. 5 Aften	2½	2½
L.	14	Rufinus	9.32	4.26		2½	3

25. Uge. Kristus og Mikodemus. Johs. 3, 1—15.
2. Række: Matth. 28, 18 til Enden.

S.	15	Trinitatis	10.06	5.27	Vitus	3½	3½
M.	16	Licho	10.34	6.35		4	4½
Ti.	17	Botolphus	10.56	7.47	} Sol op 3.46, ned 9.02 Tusmørket varer 68'	4½	4½
D.	18	Leontius	11.16	9.02			5½
T.	19	Gervasius	11.34	10.18		6	6½
F.	20	Sylverius	11.53	11.37		6½	7
L.	21	Albanus	Morg.	12.56	☉ i. Kv. 7 Form	7½	7½

26. Uge. Den rige Mand. Luf. 16, 19 til Enden.
2. Række: Luf. 12, 13—21.

S.	22	1. S. e. Trinitat.	12.12	2.19	} 10,000 Mart. Gølhverv. Sommerens Begynd.	8½	8½
M.	23	Paulinus	12.35	3.43			9½
Ti.	24	St. Hansedag	1.03	5.05	} Sol op 3.47, ned 9.03 Tusmørket varer 68'	10½	11
D.	25	Prosper	1.39	6.24			11½
T.	26	Belagius	2.26	7.33	Maanen Jord. nærmest	12½	12½
F.	27	Syløverdag	3.27	8.27	☉ n. M. 10 Aften	1½	2
L.	28	Eleanor	4.39	9.09		2½	2½

27. Uge. Den store Nadvere. Luf. 14, 16—24.
2. Række: Luf. 14, 25 til Enden.

S.	29	2. S. e. Trinit.	5.59	9.41	Petrus og Paulus	3½	3½
M.	30	Lucina	7.19	10.05		4	4½

Juli 1919.

D. C. N.

Ormemaaned. 31 Dage

Se Nm. 85.
Hjælpe

		Form.	Aften		Form.	Em.
Ti.	1 Theobaldus	8.38	10.26		4½	5
D.	2 Mariæ Besøg.	9.54	10.44	Sol op 3.51, ned 9.02 Tusmørket varer 66'	5½	5½
T.	3 Cornelius	11.08	11.00		Solen Jorden fjernest	6½
F.	4 Ulricus	12.19	11.17		6½	7
L.	5 Anshelmus	1.29	11.35	D f. Kv. 4 Morgen	7½	7½

28. Uge. **Det fortabte Faar.** Luf. 15, 1—10.

2. Række: Luf. 15, 11 til Enden.

G.	6 B. S. e. Trinitat.	2.39	11.55	Dion	8½	8½
M.	7 Villebalbus	3.46	Morg.	Maanen Jorden fjern.	9	9½
Ti.	8 Kjeld	4.50	12.20	Sol op 3.58, ned 8.58 Tusmørket varer 65'	10½	10½
D.	9 Sofstrata	5.50	12.51		11½	11½
T.	10 Knud Konge	6.45	1.30		—	12½
F.	11 Josva	7.30	2.18		1	1½
L.	12 Henrik	8.08	3.16		1½	2

29. Uge. **Været barmhjertige!** Luf. 6, 36—42.

2. Række: Matth. 5, 43 til Enden.

G.	13 4. S. e. Trinit.	8.38	4.22	Margarethe ☉ f. M. 7 Form.	2½	2½
M.	14 Bonaventura	9.02	5.34		3½	3½
Ti.	15 Apostl. Delsing	9.24	6.50	Sol op 4.07, ned 8.50 Tusmørket varer 61'	3½	4
D.	16 Susanne	9.42	8.03		4½	4½
T.	17 Alexius	10.01	9.25		5	5½
F.	18 Arnolphys	10.20	10.44		5½	6
L.	19 Justa	10.42	12.04		6½	6½

30. Uge. **Jesús lærer fra Skibet.** Luf. 5, 1—11.

2. Række: Matth. 16, 13—26.

G.	20 5. S. e. Trinitat.	11.06	1.26	Eias. ☾ i. Kv. 12 Middag	7	7½
M.	21 Euenus	11.38	2.47	Sol op 4.17, ned 8.40 Tusmørket varer 58'	7½	8½
Ti.	22 M. Magdalena	Morg.	4.07		8½	9½
D.	23 Apollinaris	12.19	5.18	Maanen Jord. nærmest. Sundebagene begynder.	10	10½
T.	24 Christina	1.12	6.17		11½	—
F.	25 Jacobus	2.18	7.03		12½	12½
L.	26 Anna	3.32	7.39		1½	1½

31. Uge. **Farisæernes Retfærdighed.** Matth. 5, 20—26.

2. Række: Matth. 19, 16—26.

G.	27 6. S. e. Trinitat.	4.52	8.07	Martha. ☽ n. M. 6 Form.	2½	2½
M.	28 Aurelius	6.12	8.29		3	3½
Ti.	29 Otf	7.31	8.48	Sol op 4.29, ned 8.29 Tusmørket varer 55'	3½	4
D.	30 Abdon	8.46	9.05		4½	4½
T.	31 Germanus	10.00	9.23		5	5½

August 1919.

D. C. N.

Høstmaaned.

31 Dage

Se Anm. 8.6
Hjstvanbe

		Form.	Aften		Fm.	Em.
F.	1	Peders Fængs.	11.11	9.41		
L.	2	Hannibal	12.22	10.01	5½	6
32. Uge. Jesus bespiser 4000 Mand. Mark. 8, 1—9.						
2. Række: Matth. 10, 2—31.						
G.	3	7. S. e. Trinitat.	1.30	10.24	Nikodemus. ☉ f. Kv. 9 Aften.	6½ 7
M.	4	Dominicus	2.36	10.53	Maanen Jorden fjernest	7½ 7½
Ti.	5	Døvalbus	3.38	11.27	De lyse Nætter ophører.	8½ 8½
D.	6	Kristi Forklar.	4.34	Morg.	{ Sol op 4.41, ned 8.15 Tusmørket varer 52'	9½ 9½
L.	7	Donatus	5.23	12.11		10½ 11½
F.	8	Ruth	6.04	1.05		11½ —
L.	9	Romanus	6.37	2.07		12½ 12½

33. Uge. De faldte Profeter. Matth. 7, 15—21.

2. Række: Matth. 7, 22 til Enden.

G.	10	8. S. e. Trinit.	7.05	3.17	Laurentius	1½ 1½
M.	11	Herman	7.29	4.32	☉ f. M. 7 Aften	2½ 2½
Ti.	12	Clara	7.49	5.49	} Sol op 4.54, ned 8.00 Tusmørket varer 50'	2½ 3
D.	13	Hippolytus	8.09	7.09		3½ 3½
L.	14	Eusebius	8.28	8.30		4½ 4½
F.	15	Marie Himlf.	8.49	9.51		4½ 5
L.	16	Rochus	9.13	11.14		5½ 5½

34. Uge. Den utro Husfoged. Lut. 16, 1—9.

2. Række: Lut. 12, 32—48.

G.	17	D. S. e. Trinit.	9.43	12.35	Anastatius	6 6½
M.	18	Agapetus	10.20	1.55	☉ f. Kv. 5 Eftm. Maanen Jorden nærm.	6½ 7
Ti.	19	Sebasbus	11.07	3.08	} Sol op 5.07, ned 7.45 Tusmørket varer 47'	7½ 7½
D.	20	Vernhard	Morg. 4.09			8½ 9
L.	21	Salomon	12.07	4.59		9½ 10½
F.	22	Symphorian	1.17	5.88		11 11½
L.	23	Bachæus	2.33	6.08	Hundebagene ender.	— 12½

35. Uge. Jesus græder over Jerusalem. Lut. 19, 41 til Enden.

2. Række: Matth. 11, 16—24.

G.	24	10. S. e. Trinit.	3.51	6.32	Bartolomæus	1 1½
M.	25	Ludvig	5.09	6.53	☉ n. M. 5 Eftm.	2 2½
Ti.	26	Trenæus	6.25	7.12	} Sol op 5.20, ned 7.28 Tusmørket varer 45'	2½ 3
D.	27	Gehhardus	7.40	7.29		3½ 3½
L.	28	Auqustinus	8.52	7.47		4 4½
F.	29	Johs. Høstsh.	10.03	8.06		4½ 4½
L.	30	Benjamin	11.13	8.27		5½ 5½

36. Uge. Farisæeren og Tolderen. Lut. 18, 9—14.

2. Række: Lut. 7, 36 til Enden.

G.	31	11. S. e. Trinit.	12.20	8.54	Bertha	5½ 6

Septbr. 1919.

D. C. N.

Fjellemaaned.

30 Dage

Se Anm. 3. E.
Hjvanc

		Efterm. Aften				Int.	Em.
M.	1	Egibius	1.24	9.27	Maanen Jord. Ijernerst.	6½	6½
Ti.	2	Elisa	2.23	10.06	C i. Kv. 3 Efterm.	6½	7
D.	3	Seraphia	3.14	10.55	Sol op 5.33, ned 7.11	7½	8
T.	4	Theodosius	3.59	11.53	Tusmørket varer 44'	8½	9
F.	5	Regina	4.34	Morg.		9½	10½
L.	6	Magnus	5.04	1.58		10½	11½

37. Uge. **Den Døve og Stumme.** Mark. 7, 31 til Enden.
2. Række Matth. 12, 31—42.

G.	7	12. S. e. Trinit.	5.30	2.11	Robert	—	12½
M.	8	Maria Jøbsel	5.52	3.27		12½	1
Ti.	9	Gorgonius	6.13	4.46	Sol op 5.46, ned 6.53,	1½	2
D.	10	Burcharb	6.32	6.08	Tusmørket varer 43'	2½	2½
T.	11	Gillebert	6.54	7.30	C i. M. 5 Morgen	3	3½
F.	12	Guido	7.18	8.55		3½	4
L.	13	Cyprianus	7.47	10.18		4½	4½

38. Uge. **Samaritaneren og Leviten.** Luf. 10, 23—37.
2. Række: Matth. 20, 20—28.

G.	14	13. S. e. Trinit.	8.22	11.41	† Dvhøjse	5	5½
M.	15	Estib	9.07	12.57		5½	6
Ti.	16	Euphemia	10.02	2.03	C i. Kv. 11 Aften	6½	6½
D.	17	Lamperdag	11.08	2.56	Sol op 5.59, ned 6.34 Tusmørket varer 42' Lambertus	7	7½
T.	18	Titus	Morg.	3.38		8	8½
F.	19	Constantia	12.21	4.10		9½	10½
L.	20	Tobias	1.38	4.36		11	11½

39. Uge. **De 10 Spedalske.** Luf. 17, 11—19.
2. Række: Johs. 5, 1—15.

G.	21	14. S. e. Trinit.	2.54	4.58	Matthæus	—	12½
M.	22	Matritinus	4.09	5.16		12½	1½
Ti.	23	Linus	5.24	5.34	Sol op 6.12, ned 6.17	1½	2
D.	24	Tecla	6.36	5.52	Tusmørket varer 42'	2½	2½
T.	25	Cleophas	7.47	6.11	C u. M. 6 Form.	3	3½
F.	26	Abolph	8.58	6.32	Eiteraar. Beh. Tævud.	3½	3½
L.	27	Cozmus	10.05	6.57		4	4½

40. Uge. **Jugen kan tjene to Herrer.** Matth. 6, 24 til Enden.
2. Række: Luf. 10, 38 til Enden.

G.	28	15. S. e. Trinit.	11.10	7.27	Bencelaus	4½	4½
M.	29	Mittelfødag	12.10	8.03	Maanen Jorden Ijernerst	5	5½
Ti.	30	Hieronimus	1.05	8.49		5½	6

Oktober 1919.

D. C. N.

Sædemaaned.

31 Dage

Se Anm. 3.5
Hjvande

		Eftm. Aften		Fm. Em.		
D.	1 Remigius	1.52	9.43	} Sol op 6.26, ned 5.59 } Tusmørket varer 42' } f. Kv. 10 Form.	6½	6½
L.	2 Ditlev	2.31	10.44		6½	7½
F.	3 Nette	3.03	11.51		7½	8½
L.	4 Franciscus	3.31	Morg.		8½	9½

41. Uge. **Entens Søn af Nain.** Luf. 7, 11—17.

2. Række: Johs. 11, 19—45.

G.	5 10. S. e. Trinit.	3.53	1.03	} Sol op 6.39, ned 5.41 } Tusmørket varer 42' } f. M. 3 Eftm.	10½	11
M.	6 Broberus	4.14	2.20		11½	—
Ti.	7 Amalie	4.34	3.39		12½	12½
D.	8 Ingeborg	4.55	5.02		1	1½
L.	9 Dionysius	5.18	6.27	} Maanen Jorden nærm.	1½	2
F.	10 Gercon	5.46	7.52		2½	2½
L.	11 Genesius	6.19	9.18		3½	3½

42. Uge. **Den Vatersøttige.** Luf. 14, 1—11.

2. Række: Marl. 2, 14—22.

G.	12 17. S. e. Trinit.	7.02	10.39	} Sol op 6.53, ned 5.24 } Tusmørket varer 42' } f. Kv. 6 Form.	4	4½
M.	13 Angelus	7.57	11.51		4½	5
Ti.	14 Calixtus	9.01	12.50		5½	6½
D.	15 Hedvig	10.13	1.36		6	6½
L.	16 Gallus	11.29	2.12	} Maanen Jorden nærm.	6½	7½
F.	17 Florentinus	Morg.	2.40		8	8½
L.	18 Lukas	12.44	3.02		9½	10½

43. Uge. **Hvid Søn er Kristus?** Matth. 22, 34 til Enden.

2. Række: Johs. 15, 1—11.

G.	19 18. S. e. Trinit.	1.59	3.22	} Sol op 7.07, ned 5.07 } Tusmørket varer 43'	10½	11½
M.	20 Felicianus	3.12	3.41		11½	—
Ti.	21 Ursula	4.24	3.59		12½	12½
D.	22 Cordula	5.36	4.16		1½	1½
L.	23 Søren	6.45	4.37	} Maanen Jorden nærm.	2	2½
F.	24 Proclus	7.53	5.00		2½	2½
L.	25 Crispinus	8.59	5.28		3	3½

44. Uge. **Den Værkbrudne.** Matth. 9, 1—8.

2. Række: Johs. 1, 35 til Enden.

G.	26 19. S. e. Trinit.	10.01	6.03	} Sol op 7.21, ned 4.52 } Tusmørket varer 44'	3½	4
M.	27 Sem	10.58	6.45		4½	4½
Ti.	28 Simon og Juda	11.47	7.34		4½	5
D.	29 Narcisjus	12.28	8.32		5½	5½
L.	30 Absalon	1.02	9.37	} Maanen Jorden nærm.	5½	6½
F.	31 Reform. Beg.	1.30	10.45		6½	7

Novbr. 1919.

D. C. N.

Slagtemaaned. 30 Dage

Se Anm. 3. E.
Sjovande

		Eftm.	Nat			Jm.	Em.
L.	1 Alle Helgensd.	1.53	11.58	☾	f. Kv. 3 Morgen	7½	7½

45. Uge. **Stjrnslupskæderne.** Matth. 22, 1—14.

2. Række: Matth. 21, 28—44.

G.	2 20. E. e. Trinit.	2.15	Morg.	Alle Sjælssb.		8½	9
M.	3 Hubertus	2.36	1.13			9½	10½
Ti.	4 Otto	2.55	2.32	} Sol op 7.36, ned 4.37 Tusmørket varer 45'		10½	11½
D.	5 Matthias	3.17	3.53				11½
L.	6 Leonhardus	3.42	5.18			12½	12½
F.	7 Engelbrecht	4.13	6.44	Syntlig Maaneformørkelse		1½	1½
L.	8 Claudius	4.51	8.10	☉ f. M. 1 Morg. Maa- [uden Jorden nærm.]		2	2½

46. Uge. **Den kongelige Mand.** Johs. 4, 46—53.

2. Række: Johs. 4, 34—42.

G.	9 21. E. e. Trinit.	5.42	9.30	Theodor		2½	3½
M.	10 Luther	6.45	10.37			3½	4
Ti.	11 Morten Bispe	7.57	11.30	} Sol op 7.50, ned 4.24 Tusmørket varer 46'		4½	4½
D.	12 Toralf	9.14	12.12				5½
L.	13 Arcadius	10.33	12.43			6	6½
F.	14 Frederik	11.49	1.08	☾ j. Kv. 5 Eftm.		6½	7½
L.	15 Leopold	Morg.	1.29.			7½	8½

47. Uge. **Den gældbundne Tjener.** Matth. 18, 23 til Enden.

2. Række: Matth. 8, 1—14.

G.	16 22. E. e. Trinit.	1.03	1.47	Othenius		8½	9½
M.	17 Anianus	2.16	2.05			10	10½
Ti.	18 Hefchius	3.26	2.23	} Sol op 8.04, ned 4.12 Tusmørket varer 48'		11½	11½
D.	19 Dr. Bededag	4.35	2.43				--
L.	20 Bolkmarus	5.44	3.05	Elisabeth		12½	1
F.	21 Maria Dfring	6.51	3.31			1½	1½
L.	22 Cecilia	7.53	4.03	☉ n. M 4 Eftm. Ulyntlig [Solformørkelse]		2	2½

48. Uge. **Skattens Mont.** Matth. 22, 15—22.

2. Række: Mark. 12, 41 til Enden.

G.	23 23. E. e. Trinit.	8.51	4.42	Clemenæ. Naanen Jord.		2½	3
M.	24 Chrysogonus	9.44	5.30	[Sjierneft]		3½	3½
Ti.	25 Catharina	10.27	6.26	} Sol op 8.17, ned 4.03 Tusmørket varer 45'		3½	4½
D.	26 Conradus	11.03	7.29				4½
L.	27 Jacundus	11.33	8.33			4½	5½
F.	28 Soph. Magdal.	11.59	9.44			5½	-5½
L.	29 Saturninus	12.20	10.56			6	6½

49. Uge. **Jesu Indtog i Jerusalem.** Matth. 21, 1—9.

2. Række: Luk. 4, 16—30.

G.	30 1. E. i Advent	12.40	Morg.	Andreas. ☾ f. Kv. 6 Eftm.		6½	7½

Decbr. 1919. | D. C. N. | Kristmaaned. 31 Dage | Ec Ann. 3. S. | Højvande

		Efterm.	Morg.		Sm.	Em.
M.	1 Arnold	12.58	12.11		7½	8½
Ti.	2 Bibiana	1.18	1.28	Sol op 8.29, ned 3.56 Tusmørket varer 50'	8½	9½
D.	3 Svend	1.40	2.47		9½	10½
T.	4 Barbara	2.07	4.10		11	11½
F.	5 Sabina	2.40	5.35		—	12½
L.	6 Nikolaus	3.24	6.58		12½	14

50. Uge. Tegn i Sol og Maane. Luf. 21, 25-36.

2. Række: Matth. 25, 1-13.

G.	7 2. S. i Advent	4.21	8.13	Agathon. 3. M. 11 Form. Maanen Jord. nærm.	1½	2
M.	8 Marie Undf.	5.30	9.16		2½	3
Ti.	9 Rudolph	6.48	10.05	Sol op 8.39, ned 3.53 Tusmørket varer 52'	3½	3½
D.	10 Judith	8.10	10.41		4	4½
T.	11 Damasus	9.30	11.10	5	5½	
F.	12 Epimachus	10.47	11.34	5½	6½	
L.	13 Lucia	Morg.	11.53	6½	7	

51. Uge. Johannes i Fængsel. Matth. 11, 2-10.

2. Række: Luf. 1, 67 til Enden.

G.	14 3. S. i Advent	12.02	12.12	Crispus. C. i. Kv. 7 Form.	7½	7½
M.	15 Nikolai	1.14	12.30		8	8½
Ti.	16 Vazarus	2.24	12.49	Sol op 8.46, ned 3.52 Tusmørket varer 52'	9	9½
D.	17 Tamperdag	3.34	1.09		10½	10½
T.	18 Christophorus	4.41	1.34	Albine	11½	11½
F.	19 Nemejus	5.46	2.05		—	12½
L.	20 Abraham	6.46	2.42		12½	14

52. Uge. Johannes' Vidnesbyrd. Johs. 1, 19-28.

2. Række: Johs. 3, 25 til Enden.

G.	21 4. S. i Advent	7.40	3.26	Thomas	1½	2
M.	22 Japetus	8.27	4.19	3. n. M. 12 Midd. Solh. Vint. Beg. Nar. fort. Dag.	2½	2½
Ti.	23 Torlacus	9.06	5.19		3	3½
D.	24 Adam	9.38	6.25	Sol op 8.50, ned 3.55 Tusmørket varer 52'	3½	4
T.	25 Juledag	10.04	7.34		4	4½
F.	26 2. Juledag	10.27	8.45	St. Stephan.	4½	5
L.	27 Johs. Evangel.	10.46	9.58		5½	5½

53. Uge. Simeon og Anna. Luf. 2, 33-40.

2. Række: Luf. 2, 25-32.

G.	28 S. efter Jul	11.05	11.12	Børnedag	5½	6½
M.	29 Noah	11.25	Morg.		6½	7
Ti.	30 David	11.44	12.28	3. f. Kv. 6 Form. Sol op 8.51, ned 4.00 Tusmørket varer 52'	7½	7½
D.	31 Ehlfester	12.08	1.48		8	8½

Landejendommens Nettoudbytte („Reinertrag“).

Efterstaaende Tabel angiver Nettoudbyttet af hver Hektar eller Morgen Jord (henholdsvis Uger, Eng o. s. v.) saaledes som dette er fastsat for 1. til 8. Klasse's Jorder ved Boniteringen i 1878:

	Uger		Eng		Slob		Sæbe		Græsland		Vand	
	1 Hektar	1 Morgen	1 Hektar	1 Morgen	1 Hektar	1 Morgen	1 Hektar	1 Morgen	1 Hektar	1 Morgen	1 Hektar	1 Morgen
Klasse 1	Mrk. 62.87	Mrk. 13.60	Mrk. 70.50	Mrk. 18.00	Mrk. 23.60	Mrk. 6.00	Mrk. 58.75	Mrk. 15.00	Mrk. 58.75	Mrk. 15.00	Mrk. 41.12	Mrk. 10.50
2	42.30	10.80	58.75	15.00	14.10	3.80	47.00	12.00	47.00	12.00	23.50	6.00
3	28.20	7.20	47.00	12.00	11.75	3.00	35.25	9.00	35.25	9.00	7.05	1.80
4	18.80	4.80	35.25	9.00	7.05	1.80	23.50	6.00	23.50	6.00	2.35	0.60
5	14.10	3.60	23.50	6.00	3.25	0.90	11.75	3.00	18.45	4.20	0.89	0.10
6	8.22	2.10	15.27	3.90	2.35	0.80	5.87	1.60	9.40	2.40		
7	3.52	0.80	9.40	2.40	0.78	0.20			2.35	0.60		
8	1.17	0.30	4.70	1.20	0.39	0.10			0.39	0.10		

Efterstaaende Tabel viser, hvor meget en Hektar Jord (henholdsvis Uger, Eng etc.) af første til ottende Klasse skal koste, naar den beregnes efter 40 Gange Nettoudbyttet:

	1 Hektar Uger	1 Hektar Eng	1 Hektar Slob	1 Hekt. Sæbejord	1 H. Græsland (Mose)	1 Hektar Vand
Klasse 1	Mrk. 2115.00	Mrk. 2820.00	Mrk. 940.00	Mrk. 2350.00	Mrk. 2350.00	Mrk. 1645.00
2	— 1692.00	— 2360.00	— 564.00	— 1880.00	— 1880.00	— 940.00
3	— 1128.00	— 1580.00	— 470.00	— 1410.00	— 1410.00	— 282.00
4	— 752.00	— 1410.00	— 282.00	— 940.00	— 940.00	— 94.00
5	— 584.00	— 940.00	— 141.00	— 470.00	— 858.00	— 15.66
6	— 329.00	— 611.00	— 94.00	— 235.00	— 376.00	
7	— 141.00	— 376.00	— 31.33		— 94.00	
8	— 47.00	— 188.00	— 15.66		— 15.66	

Tabel

for Kubikberegning af rundt Træ.

(Tværmaal i Tommer)

Længde i Fod	8'	10'	12'	14'	16'	18'	20'	22'	24'	28'	30'	32'	34'	36'	38'	40'	
4	1.1	2.1	3	4.1	5.3	7	8.3	10.2	12.2	14.3	17	19.3	22.2	25.1	28.1	31.2	35
6	2	3.1	4.3	6.2	8.2	10.3	13	16	19	22	25.3	29.2	33.2	38	42.2	47.1	52.2
8	2.3	4.1	6.1	8.2	11.1	14.1	17.2	21	25	29.2	34.1	39.1	44.3	50.2	56.2	63	69.3
10	3.2	5.2	8	10.3	14	17.3	21.3	26.2	31.2	37	42.3	49	56	63	70.3	78.3	87.1
12	4.1	6.2	9.2	12.3	16.3	21.1	26.1	31.3	37.3	44.1	51.2	59	67	75.3	85	94.2	104.3
14	4.3	7.2	11	15	19.2	24.3	30.2	37	44	51.3	60	68.3	78.1	88.1	99	110.1	122.1
16	5.2	8.3	12.2	17	22.2	28.1	35	42.1	50.1	59	68.2	77	88.2	100.2	113.3	127.1	141.3
18	6.1	9.3	14	19.1	25	31.3	39.1	47.2	56.2	66.2	77	88.2	100.2	111.3	126	141.2	157.2
20	7	11	15.3	21.2	28	35.2	43.3	52.3	63	73.3	85.2	98.1	111.3	126	141.2	157.2	174.2
22	7.3	12	17.1	23.2	30.3	39	48.3	58.2	69	81	94	108	123	138.3	155.2	173.1	192
24	8.1	13	19	25.3	33.2	42.2	52.2	63	75.2	88.2	102.3	118	134	151.2	169.3	189	208.2
26	9	14.1	20.2	27.3	36.1	46	56.3	68.3	81.3	96	111.2	127.3	145.1	164	184	205	224.2
28	9.3	15.1	22	30	39	49.2	61	74	88	103.1	119.3	137.2	156.2	176.3	198	220.3	244.2
30	10.2	16.1	23.2	32	42	53	65.2	79.1	94.1	110.3	128.2	147.1	167.3	189.1	212	232	262
32	11.1	17.2	25	34.1	44.3	56.2	70	84.2	100.2	118	137	157	178.3	202	226.1	252	279.1
34	11.3	18.2	26.3	36.1	47.2	60	74.1	89.3	107	125.2	145.2	167	190	214.2	240.2	268	296.1
36	12.2	19.3	28.3	38.2	50.1	63.3	78.2	95	113	132.3	154	176.3	201	227	254.2	283.3	314.1
38	13.1	20.3	30	40.2	53	67.1	83	100.2	119.2	140	162.2	186.3	212.1	239.3	268.3	299.2	331.3
40	14	21.3	31.2	42.3	56	70.3	87.1	105.3	126.3	147.2	171	196.2	223.2	252.1	283	315	349.1
42	14.3	23	33	45	58.3	74.1	91.3	111	132	156	179.3	206.1	234.8	265	297	331	366.3
44	15.1	24	34.2	47	61.2	77.3	96	116.1	138.1	162.1	188.1	216	245.3	277.2	311	346.3	384
46	16	25	36	49.1	64.1	81.3	100.2	121.2	144.2	169.3	196.3	225	257	290	325.1	362.2	401.3
48	16.3	26.1	37.3	51.1	67	85	104.3	126.3	151	177	205.2	235.3	268.1	302.3	339.2	378.1	419
50	17.1	27.1	39.1	53.2	70	89.2	109	132	157	184.2	214	245.2	279.2	315.2	353.2	394	436.3

Tallet efter Punktet angiver Fjerdedel Kubikfod.

Altsaa 17.2 = 17 $\frac{1}{2}$ Kubikfod, 58.8 = 58 $\frac{8}{10}$ Kubikfod, 64.1 = 64 $\frac{1}{10}$ Kubikfod osv.

Reduktions-Tablel

mellem dansk, svensk, norsk og tysk Mønt, samt omvendt.

Kroner og Øre til Rigsmark og Penning | Rigsmark og Penning til Kroner og Øre

∅.	P.	∅.	P.	∅.	P.	∅.	P.	∅.	P.	∅.	P.
1	1	44	50	87	98	1	1	44	39	87	77
2	2	45	51	88	99	2	2	45	40	88	78
3	3	46	52	89	M. 1	3	3	46	41	89	79
4	5	47	53	90	1.01	4	4	47	42	90	80
5	6	48	54	91	1.02	5	4	48	43	91	81
6	7	49	55	92	1.04	6	5	49	44	92	82
7	8	50	56	93	1.05	7	6	50	44	93	83
8	9	51	57	94	1.06	8	7	51	45	94	84
9	10	52	59	95	1.07	9	8	52	46	95	84
10	11	53	60	96	1.08	10	9	53	47	96	85
11	12	54	61	97	1.09	11	10	54	48	97	86
12	14	55	62	98	1.10	12	11	55	49	98	87
13	15	56	63	99	1.11	13	12	56	50	99	88
14	16	57	64	Kr. 1	1.13	14	12	57	51	M. 1	89
15	17	58	65	2	2.25	15	13	58	52	2	Kr. 1.78
16	18	59	66	3	3.38	16	14	59	52	3	2.67
17	19	60	68	4	4.50	17	15	60	53	4	3.56
18	20	61	69	5	5.63	18	16	61	54	5	4.44
19	21	62	70	6	6.75	19	17	62	55	6	5.33
20	23	63	71	7	7.88	20	18	63	56	7	6.22
21	24	64	72	8	9	21	19	64	57	8	7.11
22	25	65	73	9	10.13	22	20	65	58	9	8
23	26	66	74	10	11.25	23	20	66	59	10	8.89
24	27	67	75	20	22.50	24	21	67	60	20	17.78
25	28	68	77	30	33.75	25	22	68	60	30	26.67
26	29	69	78	40	45	26	23	69	61	40	35.56
27	30	70	79	50	56.25	27	24	70	62	50	44.44
28	32	71	80	60	67.50	28	25	71	63	60	53.33
29	33	72	81	70	78.75	29	26	72	64	70	62.22
30	34	73	82	80	90	30	27	73	65	80	71.11
31	35	74	83	90	101.25	31	28	74	66	90	80
32	36	75	84	100	112.50	32	28	75	67	100	88.89
33	37	76	86	200	225	33	29	76	68	200	177.78
34	38	77	87	300	337.50	34	30	77	68	300	266.67
35	39	78	88	400	450	35	31	78	69	400	355.56
36	41	79	89	500	562.50	36	32	79	70	500	444.44
37	42	80	90	600	675	37	33	80	71	600	533.33
38	43	81	91	700	787.50	38	34	81	72	700	622.22
39	44	82	92	800	900	39	35	82	73	800	711.11
40	45	83	93	900	1012.50	40	36	83	74	900	800
41	46	84	95	1000	1125	41	36	84	75	1000	888.89
42	47	85	96			42	37	85	76		
43	48	86	97			43	38	86	76		

Metrisk Maal og Vægt.

Længdemaal.

- 1 Mil er $7\frac{1}{2}$ Kilometer er 7500 Meter.
 1 Kilometer er 100 Dekameter er 1000 Meter.
 1 Meter er 10 Decimeter er 100 Centimeter.
 1 Meter er $3\frac{1}{2}$ ($3,4885$) Fod. 1 Centimeter er $\frac{5}{12}$ ($0,4167$) Tommer
 1 Alen er 57 Centimeter, 20 Alen $11\frac{2}{3}$ Meter.

Rummaal.

- 1 Kubikmeter er $42\frac{1}{2}$ ($42,491$) Kubikfod.
 „ er ca. $\frac{1}{2}$ ($0,47218$) Favn Brænde.
 1 Favn Brænde er ca. $2\frac{2}{11}$ ($2,181$) Kubikmeter.

a. Tørre Varer.

- 1 Hektoliter er 10 Dekaliter er 100 Liter.
 1 Hektoliter Korn er $\frac{5}{7}$ ($0,7168$) Tønde.
 1 Hektoliter Korn er $5\frac{3}{4}$ ($5,7504$) Skæppe.

b. Flydende Varer.

- 1 Hektoliter er $\frac{5}{11}$ Oksehoved ($0,455$).
 1 Liter er $\frac{5}{9}$ Kande ($0,555$).
 1 Hektoliter er $2\frac{3}{4}$ Anker ($2,750$).
 1 Hektoliter er $\frac{6}{7}$ Tønde Øl ($0,857$).

Flademaal.

- 1 Hektar er 100 Are er 10,000 Kvadratmeter.
 1 Kvadratmeter er $12\frac{1}{8}$ Kvadratfod, 1 Ar er $4\frac{8}{9}$ Kvadratroder
 1 Hektar er ca. 2 ($1,9819$) Tønder Land à 240 Kvadratroder.

Vægt.

- 1 Kilogram er 10 Hektogram er 100 Dekagram er 1000 Gram.
 1 Kilogr. er 2 Pd., 1 Lod, 16 Gram, er $1\frac{7}{12}$ Dekagr. eller Nylod
 1 Dekagram er 2 Kvint. 1 Kvint er $\frac{1}{2}$ Dekagram.

Rentetabel.

Aarlig Rente.

Kapital	6 $\frac{1}{2}$ %	5 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ %	5 $\frac{0}{10}$ %	4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{10}$ %	4 $\frac{0}{10}$ %
1 M.	0,06	0,05	0,05	0,04	0,04
2 —	0,12	0,11	0,10	0,09	0,08
3 —	0,18	0,16	0,15	0,13	0,12
4 —	0,24	0,22	0,20	0,18	0,16
5 —	0,30	0,27	0,25	0,22	0,20
6 —	0,36	0,33	0,30	0,27	0,24
7 —	0,42	0,38	0,35	0,31	0,28
8 —	0,48	0,44	0,40	0,36	0,32
9 —	0,54	0,49	0,45	0,40	0,36
10 —	0,60	0,55	0,50	0,45	0,40
20 —	1,20	1,10	1,00	0,90	0,80
50 —	3,00	2,75	2,50	2,25	2,00
100 —	6,00	5,50	5,00	4,50	4,00
500 —	30,00	27,50	25,00	22,50	20,00
1000 —	60,00	55,00	50,00	45,00	40,00

Drægtigheds-Kalender.

Finder Farring Sted	er Fødselen at vente hos			Finder Farring Sted	er Fødselen at vente hos		
	Hoppen	Koen	Soen		Koen	Faaret	Soen
1 Jan.	8 Dec.	11 Okt.	24 April	1 Juli	10 April	29 Nov.	22 Okt.
2	10	15	28	5	14	8 Dec.	28
3	14	19	2 Mal	9	18	7	30
4	18	23	8	13	22	11	8 Nov.
5	22	27	10	17	26	15	7
6	26	31	14	21	30	19	11
7	30	4 Nov.	18	25	4 Mal	23	15
8	8 Jan.	8	22	29	8	27	19
9	12	12	26	2 Avg.	12	31	23
10	16	16	30	6	16	4 Jan.	27
11	19	20	3 Juni	10	20	8	1 Dec.
12	23	24	7	14	24	12	5
13	27	28	11	18	28	16	9
14	31	2 Dec.	15	22	1 Juni	20	13
15	6	6	19	26	5	24	17
16	10	10	23	30	9	28	21
17	14	14	27	3 Sept.	13	1 Feb.	25
18	18	18	1 Juli	7	17	5	29
19	22	22	5	11	21	9	2 Jan.
20	26	26	9	15	25	13	6
21	30	30	13	19	29	17	10
22	4 Jan.	3 Jan.	17	23	3 Juli	21	14
23	8	7	21	27	7	25	18
24	12	11	25	1 Okt.	11	1 Marts	22
25	16	15	29	5	15	5	26
26	20	19	2 Avg.	9	19	9	30
27	24	23	6	13	23	13	3 Feb.
28	28	27	10	17	27	17	7
29	31	31	14	21	31	21	11
30	4 Marts	4 Feb.	18	25	4 Avg.	25	15
1 April	8	8	22	29	8	29	19
2	12	12	26	2 Nov.	12	2 April	23
3	16	16	30	6	16	6	27
4	20	20	3 Sept.	10	20	10	3 Marts
5	24	24	7	14	24	14	7
6	28	28	11	18	28	18	11
7	31	31	15	22	1 Sept.	22	15
8	4 Mal	4 Marts	19	26	5	26	19
9	8	8	23	30	9	30	23
10	12	12	27	4 Dec.	13	4 Mai	27
11	16	16	1 Okt.	8	17	8	31
12	20	20	5	12	21	12	4 April
13	24	24	9	16	25	16	8
14	28	28	13	20	29	20	12
15	31	31	17	24	3 Okt.	24	16
16	4 Juni	4	21	28	7	28	20

Jagtkalender efter den ny Jagtlov.

Vildtet	Maa jages
Elsdyr: Hjorte Hinde og Kalvo	1.—30. September. Aldeles ikke.
Kronhjorte og Daadyr : Hjorte Hinde og Kalve	1. Avgust til 28. Februar. 16. Oktober til 31. Januar.
Raadyr: Raabukke Raaer og Raakid	16. Maj til 31. December. 1. November til 31. December.
Grævlinger	1. September til 31. December.
Bævere	1. Oktober til 30. November.
Harer	1. Oktober til 15. Januar.
Urhaner	1. December til 31. Maj.
Urhøns	1. December til 31. Januar.
Birke-, Hassel- og Fa- sanhaner	16. September til 31. Maj.
Birke-, Hassel- og Fasan- høns	16. September til 31. Januar.
Agerhøns, Vagtler og skotske Mosehøns	1. September til 30. November.
Vildænder	1. Juli til 28. Februar.
Snepper	1. Juli til 15. April.
Trapper	1. September til 31. Marts.
Vilde Svaner, Traner, Hjejler (Brøkfugle), Vagtelkonger og alle andre jagtbare Sump- og Vandfugle med Undtagelse af Vildgæs	1. Juli til 30. April.
Drosler (Kramsfugle)	21. September til 31. December.

Mønttabel.

Landets Navn	Mønt- enheden	Skillemønt	Værdi i				Der udpræges	
			tysk		dansk		i Guld	i Sølv
			M.	Pf.	Kr.	Ø.		
Belgien	Franc	100 Centimes	0	80	0	72	40, 20, 10, 5 Francs	5, 2, 1, ½ Franc
Brasilien	Milréis	1000 Réis	2	29	2	04	20, 10, 5 Milréis	2, 1, ½ Milréis
Danmark	Krone	100 Øre	1	12½	1	00	20, 10, 5 Kroner	2, 1 Krone, 50, 25, 10 Ø.
England	Pd. Sterling	20 Shill. & 12 Penc	20	43	18	16	5, 2, 1, ½ Pd. St.	5, 4, 2, 1, ½, ¼, 1/8, 1/16, 1/32 Shill.
Finland	Markka	100 Penniä	0	80	0	72	20, 10 Markka	2, 1, ½, ¼ Markka
Frankrig	Franc	100 Centimes	0	80	0	72	10, 5, 20, 10, 5 Fr.	5, 2, 1 Fr., 50, 20 Centimes
Grækenland	Drachme	100 Lepta	0	80	0	72	100, 50, 20, 10, 5 Drm.	5, 2, 1 Drm., 50, 20 Lepta
Holland	Gulden	100 Cents	1	69	1	50	10 Gulden	2½, 1, ½, ¼, 1/8, 1/16 Cents
Italien	Lira	100 Centes.	0	80	0	72	100, 50, 20, 10, 5 Lira	5, 2, 1 Lira, 50, 20 Centes.
Japan	Yen	100 Sen	4	19	3	73	20, 10, 5, 2, 1 Yen	1, ½ Yen, 20, 10, 5 Sen
Kina	Taël	10 Mace & 10 Candarins & 10 Kash	6	40	5	70		1, ½ Taël, 2, 1 Mace
Nordamerik.	Dollar	100 Cents	4	19	3	73	20, 10, 5, 2½, 1 Dollar	1 ½ Doll., 25, 20, 10 Cents
Norge	Krone	100 Øre	1	12½	1	00	20, 10, 5 Kroner	2, 1 Krone, 50, 25, 10 Ø.
Portugal	Milréis	1000 Réis	4	53	4	03	5 Milréis	500, 250, 100, 50 Réis
Rumænien	Lëu	100 Bani (Parä)	0	80	0	72	20, 10, 5 Leï	2, 1, ½ Lëu
Rusland	Rubel (Sølv)	100 Kopek	3	24	2	88	10, 5 Rubler (sjældne)	1, ½ R., 25, 20, 15, 10, 5 Kop.
Rusland	Rubel (Sedl.)	100 Kopek	2	16	1	92		
Serbien	Dinar	100 Parä	0	80	0	72		2, 1, ½ Dinar
Spanien	Peseta	100 Centimos	0	80	0	72	20, 10, 5 Pesetas (sjældne)	5, 2, 1, ½ Pes., 20 Centim.
Svejts	Franc	100 Centimes	0	80	0	72	20 Francs	5, 2, 1, ½ Fr., 20 Centimes
Sverige	Krona	100 Øre	1	12½	1	00	20, 10, 5 Kroner	2, 1 Krona, 50, 25, 10 Øre
Tyrkiet	Pjaster	40 Parä & 3 Asper	0	18	0	16	100, 50 Pjast. (sjældne)	20, 10, 5, 2 Pja., 40, 20 Parä
Tyskland	Reichsmark	100 Pfennige	1	00	0	88 2/3	20, 10, 5 Reichsm.	5, 3, 2, 1, ½ Mark
Ægypten	Pjaster	40 Parä	0	18	0	16	100, 50, 25 Pjast. (sjældne)	10, 5, 2½, 1 Pjaster
Øster-Ung.	Gulden (Fl.)	100 Kreuzer	2	00	1	78	8, 4 Gulden	2, 1, ½ Gulden

Fortegnelse over Markederne i Aaret 1919.

Afforteller: J. Hest. Kv. Læg. Kr. Kram.
De indflamrede Lal engler, hørmange Dage Markedet holdes.

Slesvig.

- Alabentaa**, 4., 18. Marts Kv. S., 29. April Kv., 6., 13. Maj Kv. S., 18. Jull (2) Kr., 22. Jull, 7., 21. Okt. Kv. S., 23. Okt. (2) Kr., 28. Okt., 16. Dec. Kv. S.
- Agerstov**, 6. Maj, 14. Oktbr. Kv. S.
- Arnum**, 1. Maj, 13. Aug., 2. Okt. Kv. S. Træv.
- Arnæs**, 25. Jull (2) Kr.
- Avgustenburg**, Markedet ophævet 1906.
- Bolderlev**, 30. April, 1. Okt. Kr. Kv. S.
- Bredsted**, 6. Marts (3) Kr., 19., 25. April, 2., 9. Maj Kv. S., 19. Juni (2) Kr., 20. Sept. S. Høst, 3., 10., 17., 24., 31. Okt., 7. Novbr. Kv. S., 14. Novbr. Kr. Kv. S., 21., 28. Novbr. Kv. S.
- Brøgger**, 27. Maj (2) Kr. (1) Kv. S., 3. Novbr. (2) Kr. 5. Nov. Kv. S.
- Bromølle**, 13. Jull Kv. S.
- Byndved paa Als**, 27. Jull Kv. S.
- Egebæk**, 5. Maj, 6. Okt. Kv. S.
- Egernsørde**, 2. Marts (3) Kr., 3. Marts, 29. April Kv. S., 22. Juni (3) Kr., 23. Jull Kv. S., 5. Okt. (3) Kr., 6. Okt. Kv. S.
- Fjælde (Vid)**, 22. April, 15. Sept. Kr. Kv. S.
- Fjendsborg**, 3. Febr., 8. Marts Kv. S., 30. Marts (4) Kr., 3. April (2) 11., 14., 16. April Kv. S., 23. April Magertv., 26. April, 2. Maj Kv. S., 7. Maj Magertv., 9., 16., 23. 30. Maj, 14. Jull, 11. Sept. Kv. S. 21. Sept. (4) Kr., 1. Oktbr. Magertv., 22. Okt. (2), 30. Okt., 6., 13. Novbr. Kv. S.
- Frederikshad**, 30. Maj Kr., 24. Jull (2) Kr. (1) Kv. S., 12. Sept. Kr., 7. Oktbr. Kr. Kv. S. 9. Okt. S.
- Garding**, 20. Febr. (3), 12. Juni (3) Kr.
- Gelting**, 28. April, 3. Oktbr. Kv.
- Graasten**, 1. Maj, 2. Okt. Kv. S.
- Gram**, 14. Maj, 21. Okt. Kv. S. Træv.
- Haderslev**, 9. Jan., 3., 10., 17., 24., 31. Marts 7., 22. April Kv. S., 27. April (3) Kr., 28. April, 5., 12., 19., 26. Maj, 2., 10., 18., 23. Juni Kv. S., 20. Jull (2) Kr. Høst, 22. Septbr. Kv. S., 29. Sept. (3) Kr., 29. Septbr., 6., 13., 20., 27. Okt., 3., 10., 17. Novbr. Kv. S.
- Hauved**, 1. Maj, 30. Septbr. Kr. Kv. S.
- Hellevad**, 7. Maj, 8. Okt. Kv. S.
- Husby**, 22. April, 20. Sept. Kv. S.
- Husum**, hver Lørsdag fra Nplaar til St. Hansdag (dog Onsdag den 18. i Stedet for Lørsdag d. 17. April, Skarlørsdag, og Onsdag d. 28. i Stedet for Lørsdag d. 29. Maj, Himmelfartsdag), Kv. S., hver Onsdag fra St. Hansdag til 17. September Kv. S., hver Onsd. og Lørd. fra 24. Septbr. til 4. Dec. (dog Tirsdag d. 18. i Stedet for Onsdag d. 19. Novbr., pr. Bebedag.) Kv. S., 11. 18. og 24. Decbr. Kv. S., hver Lørd. dag fra 2. Juni til 2. December (dog Mandag den 17. i Stedet for Tirsdag den 18. November), Jaar, 6. Januar, 7. April og 30. Juni Kv. S., 19. Juni (4) Kr. Høst, 25. Sept. (4) Kr.
- Højer**, 1. Maj, 16., 23. Okt. Kv. S. Træv.
- Jelsb**, 30. April, 21. Okt. Kv. S. Rebfl., Træv., Huskibov.
- Kappel**, 18. Marts Kv. S., 7. Maj (2), 22. Okt. (2) Kr. Gørlemarket hver Onsdag.
- Karsh**, 11. April, 10. Okt. Kv. S.
- Keltum**, 29. April, 21. Okt. Kv. S. Landbrugsprob.
- Kliblev**, 8. April, 9. Sept. Kv. S.
- Kristiansfeldt**, 26. April, 3. Maj, 11., 18. Oktbr. Kv. S.
- Krøb**, 22. Okt. Kr. Kv. S.
- Langhørn**, 28. April Kr. Kv. S., 12. Aug. (2) Kr., 18. Aug. Kv. S.
- Lysøborg**, 1. Jull, 25. Sept. Kr. Kv. S.
- Løf**, 11., 18., 25. Marts, 1., 8., 15., 22., 29. April, 6., 13. 20. Maj Kv. S., 26. Maj (2) Kr. (1) Kv. S. 27. Maj, 8. 10., 17., 24. Juni 1., 8., 15., 22. Jull, 25. August, 1., 8., 15., 22., 29., Septbr. Kv. S., 6. Oktbr. (2) Kr. (1) Kv. S., 13., 21., 27. Okt. 4., 10., 17., 24. Novbr. Kv. S.
- Løgumkloster**, 18. Jan., 18. Marts, 1. April Kv. S., 30. April (3) Kr., 1. Maj, (2) 17. Juni, 18. Jull Kv. S., 11. Aug. (2) Kr., 12. Aug., 9. Oktbr. Kv. S.
- Niblum**, 3. Maj Kv. S.

Niibal, 28. April, 5. Maj **Ko. f.**, 19. Juni (2) **Kr.** (1) **Ko. f.**, 13., 20. Oktbr., 3. Novbr. **Ko. f.**
Nordborg, 5. Maj (2) **Kr.**, 6. Maj **Ko. f.**, 23. Septbr. (2) **Kr.**, 31. Okt. **Ko. f.**

Oldenhuert, 6. Jull, 12. August, 9. Septbr., 14. Oktober **Ko. f.**

Ober-Terdbal, 30. April, 9. Oktober **Ko. f.**

Overtis, 9. April **Ko. v.**

Rabsteb, 23. April, 7. Oktober **Ko. f.**

Rødning, 29. April, 18. Septbr., 18. Oktober **Ko. f.**

Satrup, (Giesdøl), 28. April **Ko. f.**, 5. Maj **Mag. Ko.**, 12. Septbr. **Ko. f.**

Stobbn, (M18), 24. Septbr. **Ko. f.**

Stoblund, 30. April, 18. Septbr. **Ko. f.**

Starbæk, 30. April **Ko. f. Træv.**, 8. Maj **Ko. f.**, 15. Okt. **Ko. f. Træv.**

Stebvig, 9. Jan. **Ko. f.**, 28. Febr. (5) **Kr.**, 19. Maris, 1., 8., 29. April, 8., 13. Maj **Ko. f.**, 1. Septbr. (6) **Kr.**, 5. Septbr. (2) 24., 31. Oktober, 7. Nov. **Ko. f.**

Sommersted, 6. Maj, 14. Oktober **Ko. f.**, (Hillemarked hver Fredag)

Sombyjærg, 7. April, 13. Oktober **Ko. f.**

Stavsted, 18. Septbr. **Kr. Ko. f.**

Sønderborg, 20. Maris **Ko. f.**, 10. April **Kr. Ko. f.**, 23. Maj **Ko. f.**, 16. Jull **Kr.**, 5. August, 9. Septbr. **Ko. f.**, 30. Septbr. **Kr.**, 22. Okt. **Ko. f.**

Sønderbrarup, 24. April **Ko. f.**, 28. Jull (3) **Kr.** (2) **Ko. f.**, 14. Okt. **Ko. f.**

Sønderstapel, 22. April, 10. Oktober **Kr. Ko. f.**

Tunglev, 7. Maj, 23. August **Ko. f.**

Toflund, 29. April, 24. Septbr. **Ko. f.**, Træ-, Høst- og Husflids.

Trejs, 30. April **Ko. f.**

Tønder, 10., 31. Januar, 21. Febr. og hver Fredag fra den 7. Maris til 30. Maj (undtagen Fredag d. 18. April, Fødselsdag; og fra 11. Jull til 12. December **Ko. f.**

14. Jull **Ko. f.**, 1. Aug., 5., 19. Sept. **Høved. Ko.** og **Hm.**, 11. Juni (4) **Mb.**, 12. Juni (2) **Kr.**, 25. Septbr. (2) **Kr.**, 29. Sept. (3) **Hmie.**

Tøming, 1. Juni (2) **Kr.**, 25. Juni, 2., 9., 18., 23., 30. Jull, 8., 13. Aug. **Ko. f.**, 15. Aug. **Kr. Ko. f.**, 20., 27. Aug., 3., 10. Septbr. **Ko. f.**, 11. Septbr. **Kolsto. f.**, 17., 24. Septbr., 1., 8., 18., 16., 20., 22. Okt. **Ko. f.**, 26. Okt. (2) **Kr.**, 27., 29. Okt., 3., 6. 12. Nov. **Ko. f.**

Ulstrup, 23. Sept. **Ko. f.**

Uhf paa Fær, 2. Maj (4), 18. Okt. (4) **Kr.** (1) **Ko. f.**

Vesterløgum, 2. Maj, 10. Oktbr. **Ko. f.**

Solsten og Lauenborg.

Altona, 7. April (3), 23. Juni (3), 15. Septbr. (3), 24. Nov. (3) **Kr.**

Bad Udesløe, 11. April, 20. Juni, 26. Septbr. **Kr. Ko. f.**

Barmstedt, 7. April, 18. Maj, 15. Aug., 30. Oktober **Kr. Ko. f.**

Braustedt, 28. April (2) **Kr. Ko.**, 27. Okt. **Kr. Ko. f.**

Elmhjørn, 22. April **Kr. Ko.**, 23. Juni **Kr.**, 30. Septbr. **Kr. Ko. f.**, 1. Nov. **Ko.**, 3. Nov. **Kr.** Hver Udsdag **Kvægmælk.**

Gliückstadt, 18. Maj (3), 20. Jull (3), 19. Okt. (3) **Kr.**

Gademarsken, 2. Maj **Ko. f.**, 20. Oktober (2) **Kr. Ko. f.**

Helde, 26. Maris **Kr. f.**, 30. April, 7. Maj **Ko.**, 9. Jull **Kr. f.**, 26. Sept. **Ko.**, 30. Dec. **f.**

Hennstedt, 24. April **Ko. f.**, 17. Sept., 8. Dec. **Kr.**

Høstenvestedt, 30. April **Kr. Ko. f.**, 27. Aug. **f.**, 16. Oktober **Kr. Ko. f.**

Høst, 22. April, 18. Okt. **Kr. Ko. f.**

Ishøe, 30. Maris (3) **Kr.**, 24. April **Ko. f.**, 6. Sept. **Ko.**, 14. Sept. (3) **Kr.**, 28. Okt. **Et. Ko. f.**

Kellinghusen, 7. Maj **Kr. Ko. f.**, 24. Juni, 1. Aug. **f.**, 8. Aug. **Kr.**, 13. Okt. **Ko. f.**

Kiel, 9. Maris (4) **Kr.**, 10. Maris **f.**, 26. April **Ko.**, 6. Jull (4) **Kr.**, 7. Jull **f.**, 6. Okt. (4) **Kr.**, 6. Okt. **f.** **Kvægmælk a)** for **Kvæ** hver Mandag og Torsdag fra kl. 8—1.

b) for **Soln** og **Ungtæg** hver Mandag og Torsdag fra kl. 8—1 og 3—7 og hver Udsdag fra 3—7 **Ustern**. Naar en af disse Dage falder paa en almindelig Festsdag, afholdes **Kvægmælk** paa den derpaa følgende **Søgnedag** til samme Tid paa **Syens Kvægtør**.

Krempe, 27. April (2), 12. Oktober (2) **Kr.** Hver Onsdag (Hillemarked) og Torsdag.

Lauenborg, 31. Jan., 28. Febr., 28. Maris **Soln**, 24. April **Kr. Ko. f.**, 25. April, 30. Maj, 27. Juni, 26. Jull, 29. Aug., 26. Sept. **Soln**, 9. Okt. **Kr. Ko. f.**, 31. Okt., 28. Novbr., 27. Dec. **Soln**.

Lunden, 4. April, 8. Okt. **Kr. Ko. f.**

Lüttenburg, 25. Maris **Kr. Ko. f.**, 23. April **Ko.**, 21. Jull, **Kr. f.**, 6. Nov. **Kr. Ko.**

Marne, 28. April (2) **Kr.**, (1) **Ko.**, 30. April, 7., 14. Maj **Ko.**, 9. Okt. (2) **Kr.**, (1) **Ko.**, 15., 22., 29. Okt., 6., 12. Nov. **Ko.**, 29. Dec. **f.**

Melbø, 31. Maris (2) **Kr.** (1) **f.**, 4., 11., 19., 26. April, 2., 9., 16., 23., 30. Maj **Ko.**, 16. Sept. (2) **Kr.** (1) **f.**, 3., 10., 17., 24., 31. Okt., 7., 14., 21., 29. Nov. **Ko.**

Wolfsk. 8., 22. Jan., 12., 26. Februar, 12., 26. Marts, 9., 23. April Soln. 30. April
Kv., 14., 23. Maj, 11. Juni Soln., 18. Juni Kr.Kv., 26. Juni, 9., 23. Juli, 13., 27. Aug.,
10., 24. Sept., 8. Okt. Soln., 22. Okt. Kv.Soln., 11. Nov. (3) Kr., 12., 26. Nov., 10., 24. Dec. Soln.
Neumünster. 23. April (2) Kr. (1) Kv.S. Magerføds fra Landbrugst., 21. Aug. (2)
Kr. (1) Kv.S., 15. Okt. (2) Kr. (1) Kv.S. Magerføds fra Landbrugst.
Neustadt. 27. Febr. (2), 16. Juni, 3. Novbr. (3) Kr., Grøfemarked hver Torsdag fra
Kl. 8—10 Form.

Noctorf. 23. April Kr.Kv.S., 30. Juli Kv.S., 11. Novbr. Kr.Kv.S.
Nidensburg. 24. Febr. Kr.S. Klosters, 24. April Kv., 14. Juli Kr.S., 27. Okt. Kr., 7.
Nov. Kv.

Nidestoe. se: Vad Nidestoe.

Pinneberg. 10. April Kr.Magerføds, 21. Okt. Kr.

Pisa. 17. Marts, 23. Juni, 8. Sept. Kr.S., 10. Nov. Kr.Kv.S.

Prees. 24. Febr. Kr.Kv.S., 31. Marts Kv.S., 3. Juni Kr.Kv.S., 13. Okt. Kv. S.

Rageborg. 2., 16. Jan., 6., 20. Febr., 8., 20. Marts Grise, 2. April, Kr.Kv.S., 3., 16.
April 1., 15. Maj, 5., 19. Juni, 3. Juli Grise, 9. Juli Kr.Kv.S., 17. Juli, 7., 21. Aug., 4., 18.
Sept., 2., 16. Okt. Grise, 29. Okt. Kr.Kv.S., 6., 20. Novbr. 4., 13. Dec. Grise.

Reisborg. 10. Januar S., 16. Marts (3) Kr., 18. Marts, 29. April Kv.S., 6. Maj
Magerføds, 22. Juni (3) Kr., 24. Juni Kv.S., 28. Sept. (3) Kr., 30. Sept., 24. Okt.
Kv.S., 4. Nov. Magerføds. Handel med alle Slags Soln paa de ugentl. Grøfemarkeder.

St. Michaelsdamm. 6., 13. Maj Kv., 20. Maj Kr.Kv.Krøn., 16., 23., 30. Okt. Kv.

Sageberg. 13. Febr. S., 4. Maj, (2), 24. Aug. (2), 2. Nov. (2) Kr.Kv.S.

Heiersen. 7., 21. Jan., 4., 18. Febr., 4., 18. Marts 1., 15. April Grise, 23. April Kr.Kv.S.,
6., 20. Maj, 3. Juni Grise, 13. Juni Kr., 17. Juni, 1., 15. Juli Grise, 27. Juli Kr., 6.,
19. Aug., 2., 16. Sept., 7. Okt. Grise, 20. Okt. Kr.Kv., 21. Okt., 4., 19. Nov., 2., 16. Dec. Grise.

Wandsbøl. 2., 16. Jan., 6., 20. Febr., 6., 20. Marts, 4., 16. April Kv.S., 23. April
Kr.Kv.S., 1., 16. Maj, 5. Juni, Kv.S., 16. Juni Kr.Kv.S., 19. Juni, 3., 17. Juli, 7.,
21. Aug. Kv.S., 25. Aug. Kr.Kv.S., 4., 18. Septbr., 2. Okt. Kv.S., 13. Okt. Kr.Kv.S.,
16. Oktbr. 6., 20. Novbr., 4., 18. Decembr. Kv.S.

Wedel. 18. Febr. Kr., 12. Marts Kr.Kv., 27. Okt. Kr.Studehjør.

Wedelsburen. 25. April, 1. Okt. Kr.Kv.S.

Wilster. 4. Jan. S., 26. April Kv.S., 30. Juli S., 3. Aug. (4) Kr., 3. Sept. Nolsbyr,
16., 22. Okt. Kv.

Samborg.

17. Januar, 14. Febr., 14. Marts, 4. April, 2. Maj S., 6. Juni Kr.Kammemarked.
29. Aug., 26. Sept., 31. Okt. S., 7. Dec. (20) Kr. (Dom.)

Fædelvægsmarked:

1. For Hornføds og Saar hver Torsdag.
2. For Kalve hver Tirsdag.
3. For Soln hver Egnedag unblagen Mandag.

Torbedage.

M a n d a g : Habersted, Lønning.

T i r s d a g : Rabenraa, Husum.

T o r s d a g : Husum.

F r e d a g : Hønsborg, Frederikshab, Lønder, Bredsted.

V e d a g : Rabenraa, Egernsørde, Rensborg, Stesvig, Husum.

Danmark.

Markeder paa de danske Øer.

Almindlingen. 1. Juli Heste

Aarup. 21. Januar, 18. Marts, 7. Maj, 9. Sept. og 6. Nov. S. og Kv.

Hønsø. Torbedag hver Onsdag og Lørdag, første Lørdag i hver Maaaned med lev. Kreaturer, 18. Febr., 1. og 26. Marts, 27. Juni, 17. Sept. og 11. Nov. S. og Kv.

Bogensø. Torbedag hver Torsdag, første Torsdag i hver Maaaned med levende Kreaturer.
4. Febr. S., 27. Febr., 11. Marts og 6. Maj S. og Kv., 10. Juli S., 23. Sept.,
4. Nov. og 16. Dec. S. og Kv.

Esby. 12. Marts og 24. Sept. S. og Kv.

Falkø. 26. Marts og 28. Okt. Kv.

Frederiksfund. Torbedag hver Mandag og Lørdag. Anden Onsdag i hver Maaaned
Marked med Kv., 28. Januar, 26. Febr. og 26. Marts S. og Kv., 23. April S., 3.
Nov. (Efteraarsmarked) og 16. Dec. (Julemarked) S. og Kv.

Fredrikshavn, første Tirsdag i hver Maaned Marked med Heste og Kreaturer.

Jaaborg, Torvedag hver Tirsdag, Torstdag og Lørdag; anden Tirsdag i hver Maaned, undtagen Junil, Jull og Aug., med lev. Kreaturer. 30. Jan. 5. 26. Febr., 13. Marts, 12. Junil, 30. Sept og 1. Nov. 5. og 10.

Græsted, 6. Jan., 3. Februar, 3. Marts, 7. April, 5. Maj, 2. Junil, 11. Aug., 1. Sept., 8. Okt. og 1. Dec. Heste og Kreaturer.

Haslev, 5. Marts Heste og Kreat. særlig Heste; 14. Maj, 10. Sept. og 5. Nov. Kreat.

Højselager, 9. Maj og 19. Sept. Heste og Kreaturer.

Helsingør, 8. Jan., 12. Febr., 12. Marts, 9. April, 14. Maj, 11. Juni, 9. Jull, 10. Sept., 8. Okt. og 12. November Kreaturer.

Helsingør, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 26. Febr., 22. April, 21. Jull og 17. Okt. Kreaturer.

Hillerød, Torvedag hver Mandag og Lørdag; hver Lørdag fra 1. Maj til 31. Oktober Torvedag med Haveprodukter. Tredje Onsdag i hver Maaned og første Onsdag i hver Maaned med Indtagelse af Marts, Maj og November Marked med Kreaturer. 5. Marts stort Væstmarked; 2. Maj (Føreaarsmarked), Heste og Kreaturer; 5. Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kreaturer.

Holbæk, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 19. Febr. Heste; 12. og 24. Marts, 9. April, 10. Junil (Sommermarked) og 21. Okt. Heste og Kreaturer; 25. Nov. (Efteraarsm.) Kr.

Hvalsø, 6. Marts, 12. Maj, 2. Sept. og 13. Nov. Kreaturer.

Hørsholm, 22. April og 31. Okt. Heste og Kreaturer.

Hørsholm, 7. April og 13. Okt. Heste og Kreaturer.

Kallundborg, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 10. Februar, 20. Marts, 5. Maj (Føreaarsmarked), 16. Jull (Sommermarked), 16. Sept. og 6. Nov. (Efteraarsmarked), Heste og Kreaturer.

Kiersteminde, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 21. Febr., 4. Marts, 6. Junil, 11. Okt. og 19. Nov. Heste og Kreaturer.

København, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 17. Junil (Sommermarked) Heste og Kreat. København, Torvedag Mandag og Lørdag med Slaetloag.

Køge, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 8. Jan., 5. Febr., 12. og 26. Marts, 9. April, 14. Maj (Føreaarsmarked), 4. Junil, 22. Jull, 3. og 16. Sept., 1. og 29. Okt. (Efteraarsmarked), 3. og 18. Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.

Marlbo, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 27. Febr., 11. og 26. Marts, 12. Junil (Sommermarked) og 18. Sept. Heste og Kreaturer.

Marstal, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 30. Maj og 26. Sept. Heste og Kreaturer

Middelfart, Torvedag hver Tirsdag og Fredag. 5. og 23. Februar, 22. Marts, 2. April 18. Jull, 19. Sept. og 30. Okt. Heste og Kreaturer.

Næstved, Torvedag hver Lørdag; hver Tirsdag Torvedag med levende Kreaturer. 20. Febr., 6. og 20. Marts, 7. og 23. Okt. samt 1. Nov. Heste og Kreaturer.

Nyborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag, hver Lørdag med lev. Kreaturer. 25. Febr. og 14. Marts Heste og Kreaturer; 9. Jull Heste; 11. Oktober og 7. Nov. Heste og Kr.

Nykøbing (Falster), Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Tirsdag Marked med Kreaturer. 28. Febr. Heste; 30. April, 16. Jull (Sommermarked), 1. Okt. og 12. Nov. Heste og Kreaturer.

Nykøbing (Sjælland), 19. Febr. Heste; 15. April Kreat.; 11. Junil (Sommermarked) og 24. Sept. (Høstmarked) Heste og Kreaturer; 17. Dec. Heste.

Rhiste, 27. Marts, 10. April og 17. Sept. Heste og Kreaturer; 3. Nov. Heste.

Vorre-Mads, 15. Maj og 27. Sept. Heste og Kreaturer.

Væstved, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. 16. Januar, 19. Februar, 19. Marts, 16. April, 21. Maj (Føreaarsmarked), 18. Junil, 16. Jull (Sommermarked), 20. Aug., 17. Sept., 15. Okt., 19. Nov. (Efteraarsmarked) og 17. Dec. Heste og Kreat.

Vedise, Torvedag hver Mandag, Onsdag og Lørdag. Hver Mandag Marked med Kreaturer (eller holdes Føllag den paafølgende Tirsdag). 6. Jan., 10. Febr., 3. Marts, 23. April, 5. Maj, 10. Junil, 15. Jull (St. Knud), 11. Aug., 22. Sept., 20. Okt., 10. Nov. og 15. Dec. Heste.

Vestø, anden Tirsdag i hver Maaned Heste og Kreaturer.

Vinge, 21. Marts, 4. Junil, 1. Okt. og 18. Nov. Heste og Kreaturer.

Ringsbø, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Tirsdagene 14. Jan., 11. Febr., 11. og 25. Marts (Føreaarsmarked), 8. April, 13. Maj, 10. Junil (Sommermarked), 8. Jull, 12. Aug. 9. og 23. Sept. (Høstmarked), 14. Okt., 11. Nov. (Efteraarsmarked) og 9. Dec. (Julemarked) Heste og Kreaturer.

Roskilde, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Mandag paa Nytorv Torvedag for Handel med Emaarise. 6. Jan., 14. Febr., 7. og 21. Marts, 4. April, 7. Maj (Føreaarsmarked), 2. Junil, 7. Jull, 4. Aug., 1. og 26. Sept. (Pøremarked), 3. Nov. (Efteraarsmarked) og 1. December Heste og Kreaturer.

Rudkøbing, Torvedag hver Tirsdag og Lørdag. 20. Marts, 13. Junil og 8. Nov. 5. og Kr.

Rudkøbing, 4. April og 2. Okt. Kreaturer.

Nobdh, hver Lørdag Torvedag med alle Slags Landbrugsprodukter unbtagen Heste og Hornbøg. 17. Febr. og 25. Marts Heste og Kreat.; 1. Jull (Sommermarked) og 21. Oktober Kreaturer; 18. Novbr. Heste og Kreaturer.

Nønne, Torvedag hver Onsdag og Lørdag.

Sakskøbing, Torvedag hver Lørdag, 4. og 18. Marts Heste og Kreat.; 8. Jull (Sommermarked) og 3. Okt. Kreaturer; 3. Nov. Heste og Kreaturer.

Skælfør, Torvedag hver Fredag. 7. Maj, 2. Maj, 5. Sept. og 7. Nov. Heste og Kr.

Slagelse, første Lørdag i Maanederne Februar, Marts, April, Juni, August, Oktober og Decbr. Marked med Heste og Kreaturer. 7. Jan. stort Hestemarked; 4. og 18. Marts, 6. Maj (Høstaarsmarked), 1. og 2. Jull (Sommermarked), 2. Septbr. (Høstmarked), samt 4. og 6. Nov. (Efteraarsmarked) Heste og Kr.

Sjængerup, 25. Marts, 19. Maj, 17. Juni og 25. Nov. Heste og Kreaturer.

Sors, 14. og 28. Marts, 11. April, 19. Maj, 21. Juni (Sommermarked), 17. September (Høstmarked), 10. Oktbr., 7. Novbr. og 12. Decbr. Heste og Kreaturer.

Stæge, Torvedag hver Onsd. og Lørd. 10. Marts, 25. og 28. Sept. (Efteraarsm.) H. og Kr.

Storehedinge, 4. og 18. Marts, 1. April, 20. Maj (Høstaarsmarked) og 17. Okt. (Efteraarsmarked) H. og Kr.

Stubbekøbing, Torvedag hver Lørdag og Fredag. 29. Maj og 23. Okt. Heste og Kr.

Svendborg, Torved. hver Onsd. og Lørd., hver Onsd. hver Onsd. 8. Jan., 19. Febr. 5. og 19. Marts, 14. Maj, 24. Jull, 8. og 31. Oktbr., 20. Nov. H. og Kr.

Svinninge, 16. April og 23. Sept. Heste og Kreat.

Svanløse p. **Samso**, 27. Marts og 2. Okt. Heste og Kreat.

Vordingborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Fredagene 3. Jan., 7. Febr., 7. Marts, 4. April, 2. Maj, 6. Juni, 4. Jull, 1. Aug., 5. Sept., 3. Okt., 7. Nov. og 5. Dec. Marked m. Heste og Kreaturer.

Væroskøbing, Torved. hver Onsd. og Lørd.; anden Lørd. i hver Maaned Torved. med lev. Kreat. 7. Marts, 22. Jull og 2. Okt. Heste og Kreaturer.

Vilshytte, 20. Jan., 23. April, 30. Jull og 29. Okt. Heste og Kreaturer.

Markeder i Jylland.

Aabybro, 3. April, 16. Maj, 11. Sept. og 10. Okt. Heste og Kreaturer.

Aalborg, Torvedag hver Onsdag og Lørdag. Hver Lørdag Marked med Kreaturer. 24. Jan. og 21. Febr. Heste; 11. Marts og 10. Decbr. Heste og Kreaturer.

Aalbæk, 29. Sept., Heste og Kreaturer.

Aalestrup, 16. Jan., 20. Marts, 18. April, 26. Jull, 11. Sept. og 19. Nov. H. og Kr.

Aarhus, hver Lørdag Marked med Kreaturer paa Kvægtorvet. Lørdag alm. Torvedag med Landbrugsprodukter paa Byens Torve. 8. Jan., 4. og 24. Febr., 10., 17. og 24. Marts Heste; 1. April, 6. Maj, 7. Jull, 14. Okt. og 13. Dec. Heste og Kreat.

Aars, 8. Febr., 6. April, 26. Maj, 3. og 26. Sept. og 31. Okt. Heste og Kreaturer.

Agerbæk, 14. April og 3. Okt. Heste og Kreaturer.

Ålvingaabro, 7. Febr., 23. Marts, 29. April, 6. Juni, 25. Jull, 2. Septbr., 10. Oktober og 11. Decbr. H. og Kr.

Åndager, 3. Maj og 4. Okt. Heste og Kreaturer.

Bjerringbro Station, første Lørdag (i Juni Fredag den 6.) i hver Maaned Marked med Heste og Kreat.

Bramminge, 16. April, 4. Aug. og 6. Okt. Heste og Kreaturer.

Brande, 22. Febr., 31. Marts, 5. Maj, 1. Aug., 22. Septbr. og 14. Nov. Heste og Kr.

Brørup, 7. Maj og 17. Sept. Heste og Kreaturer.

Brødstrup, 3. Febr., 3. Maj, 26. Jull og 17. Oktober Heste og Kreaturer.

Brønderløb, 13. Jan., 10. Februar, 10. Marts, 14. April, 12. Maj, 10. Juni, 14. Jull, 11. August, 1. September, 15. Oktober, 16. November og 8. Decbr. Heste og Kreat.

Brørup, 8. Marts, 1. Maj og 25. Sept. Heste og Kreaturer.

Bukke, 7. Maj og 12. Sept. Heste og Kreaturer.

Bakmarkebro, 18. April og 1. Okt. Heste og Kreaturer.

Bakum, 19. Marts og 11. Okt. Heste og Kreaturer.

Barkøb, 10. April, 12. Jull, 3. Okt. og 6. Dec. Heste og Kreaturer.

Bronninglund, 11. April og 29. Sept. Heste og Kreat.

Ebeltoft, 25. Jan., 13. Marts, 26. Juni og 18. Sept. Heste og Kreaturer.

Egtved, 24. April og 2. Oktober Heste og Kreaturer.

Esbjerg, Torvedag hver Lørdag. Hver Fredag hele Aaret Marked med Kreaturer (naar Helligd. Ægned. forby., i Dec. Lørd. 27.), 31. Jan., 26. April og 19. Sept. H. og Kr.

Fjerritslev, 20. Jan., 16. Febr., 7. April, 21. Juni, 5. Sept., 11. Oktober, 8. Novbr. og 6. Dec. Heste og Kreaturer.

Flaensfjold, 12. April, 8. Sept. og 31. Okt. Heste og Kreaturer.

Foldingbro, 14. Maj og 27. Sept. Heste og Kreaturer.

Fredericia, Torøebag hwer Mandag og Torsdag. 8. Marts, 30. April, 11. Jull og 14. Nov. Heste og Kreaturer.
Frederikshavn, Torøebag hwer Onsdag og Lørdag, fra Oktober til Jull hwer Lørdag med lev. Kreaturer. 20. Jan., 10. April, 22. Sept. og 8. Okt. Heste og Kreaturer.
Gluc, 18. Febr., 18. Marts, 26. April, 7. Jull, 5. Sept., 23. Okt. og 17. Nov. S. og Kr. Grenaa, Torøebag hwer Lørdag. 24. Jan., 7. Marts, 3. Jull, 26. Sept., 4. Nov. og 2. Dec. Heste og Kreaturer.
Grindsted, 26. Marts, 25. Juni, 4. Sept. og 15. Nov. Heste og Kreaturer.
Hadsen, 20. Jan., 17. Febr., 17. Marts, 14. April, 19. Maj, 16. Juni, 21. Jull, 18. Aug., 15. Sept., 13. Okt., 17. Novbr., 15. Dec. Heste og Kreaturer.
Hadsund, 15. Febr., 2. April, 5. Maj, 10. Jull, 4. Sept. og 1. Okt. Heste og Kreaturer.
Hals, 22. Sept. Heste og Kreaturer.
Halsrimmen, 14. April og 27. Sept. Heste og Kreaturer.
Hammel, 27. Jan., 7. Marts, 24. April, 15. Maj, 31. Jull, 29. Sept., 17. Okt. samt 1. Dec. Heste og Kreaturer.
Havndal, 24. April, 30. Jull, 26. Sept. og 20. Nov. Heste og Kreaturer.
Herning, Torøebag hwer Febrag. 8. Jan., 7. Febr., 8. Marts, 8. April, 10. Maj, 27. Juni, 28. Jull, 29. August, 4. Okt., 7. Nov. og 10. Dec. Heste og Kreaturer.
Hallerup, 22. Jan., 27. Febr., 27. Marts, 24. April, 2., 3. og 26. Juni, 24. Jull, 22. Aug., 26. Sept., 23. Okt., 27. Nov. og 27. Dec. Heste og Kreaturer.
Hjørring, Torøebag hwer Lørdag; i Nov. og Dec. illige hwer Onsdag. Hwer Onsdag hele Aaret Marf med Kreaturer. 22. Jan. Heste; 8. og 29. Marts Heste og Kreat. 30. Maj og 28. Juni Heste; 20. Sept. og 18. Oktober Heste og Kreaturer.
Hobro, Torøebag hwer Febrag. 17. Jan., 14. Febr., 13. Marts, 10. April, 9. Maj, 13. Juni, 3. Jull, 8. Aug., 18. og 19. Sept., 17. Okt., 7. Nov. og 5. Dec. Heste og Kr.
Holstebro, Torøebag hwer Lørdag og Lørdag, hwer anden Lørdag fra anden Lørdag efter Oktobermarkedet indtil Jull med Kreat. I Kreaturspanstalbene hwer Onsdag Kreat. 10. Jan. Heste og Kreat.; 15. Febr. Heste, 19. Marts, 12. April, 3. Maj, 12. Juni, 30. Jull, 8. Sept., 2. Okt. og 15. Nov. Heste og Kreaturer.
Holsted, 8. Jan., 10. April, 25. Aug. og 12. Nov. Heste og Kreaturer.
Horsens, Torøebag hwer Lørdag (i Hesten dag Onsdag) og hwer Lørdag, første og tredje Lørdag i hver Maaned samt hwer Lørdag i Okt., Nov. og Dec. indtil Jull med lev. Kreaturer. 10. Jan., 5. og 26. Febr. samt 12. Marts Heste; 19. og 28. Marts, 2. og 28. April, 13. og 14. Juni, 6. Aug., 26. Sept., 22. Okt. Heste og Kreaturer.
Hurup, 17. Febr. og 24. April Heste og Kreaturer; 4. Juni Heste; 30. Aug. S. og Kr. Høyer Kro, 20. Marts, 23. April, 23. Juni, 11. Aug., 22. Sept. og 13. Nov. S. og Kr. Jellinge, 9. Maj og 23. Sept. Heste og Kreaturer.
Karup, 10. April og 12. Sept. Heste og Kreaturer.
Kjellerup, 2. April, 23. Maj, 24. Sept. og 16. Okt. Heste og Kreaturer.
Kolding, Torøebag hwer Lørdag og Febrag. Hwer Lørdag Marf med Kreaturer. 13. Jan., 7. og 28. Febr. samt 14. Marts Heste; 21. og 28. Marts, 4. April, 3. Maj, 23. Jull, 13. Sept. og 10. Okt. Heste og Kreaturer.
Rolind Station, 8. Jan., 12. Februar, 12. Marts, 23. April, 14. Maj, 11. Juni, 9. Jull, 27. August, 10. Sept., 22. Okt. 12. Nov. og 10. Dec. Heste og Kreaturer.
Rembig, Torøebag hwer Lørdag. 24. Marts, 10. Juni, 25. Aug., 30. Sept. og 14. Nov. Heste og Kreaturer.
Runderhov, 12. April og 18. Sept. Heste og Kreaturer.
Råsø, 5. April og 5. Sept. Heste og Kreaturer.
Røgstør, Torøebag hwer Lørdag; sidste Lørdag i hver Maaned Torøebag med lev. Kreaturer. 4. April, 23. Jull, 13. Sept., 13. Okt. og 17. Nov. Heste og Kreaturer.
Røkken, 4. April og 3. Oktober Heste og Kreaturer.
Skarager, Torøebag første og tredje Lørdag i hver Maaned med Kreaturer. 26. Febr., 8. Jull, 2. Okt. og 5. November Heste og Kreaturer.
Morsø, 2. Maj og 16. Okt. Heste og Kreaturer.
Sibe, Torøebag hwer Mandag og Febrag, anden og tredje Mandag i hver Maaned med lev. Kreat. 26. Jan., 17. Marts, 3. Maj, 21. Juni, 6. Sept., 4. Okt. og 1. Nov. S. og Kr.
Skjolding (Mors), Torøebag hwer Lørdag, hwer anden Lørdag mellem Mikkelsdag og Jull med lev. Kreaturer. 8. Jan., 19. Febr., 18. Marts og 10. April Heste og Kreat.; 7. Juni Heste; 26. Jull, 20. Sept. og 10. Okt. Heste og Kreaturer.
Norre Nebel, 11. April og 3. Sept. Heste og Kreaturer.
Norre Sunde, 11. April, 11. Jull og 29. Okt. Heste og Kreaturer.
Norre Sundby, Torøebag hwer Onsdag og Lørdag; hwer Lørdag fra Okt. til Høsten saavn Torøebag med Kreaturer. 23. Jan. Heste og Kreaturer; 20. Febr. Heste; 10. Marts, 12. April og 3. Oktober Heste og Kreaturer.
Odder, 3. Jan., 21. Febr., 23. Marts, 25. April 1. Aug., 12. Sept. og 14. Nov. Heste og Kreaturer.

- Rauders**, Torvedag hver Onsdag og Førdag, sidste Dag med Kreaturer. 6. 7., 31. Jan., 1. og 22. Febr. samt 1. og 16. Marts Heste; 22., 29. Marts og 3. Maj Heste og Kreaturer; 14. og 17. Junl Uib; 4. og 5. Jull Heste; 5., 8. og 27. September, 26. Okt., 8. Nov. og 12. Dec. Heste og Kreaturer.
- Ringløbing**, Torvedag fra Vaaske til Rikkefadag Førdag, ellers Onsdag. 4. Febr. Heste, 24. April, 31. Jull, 28. Aug. samt 6. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Ribe**, Torvedag hver Førdag. 6. Febr., 10. Marts, 14. og 29. April, 12. Maj, 14. Junl, 5. Aug., 6. og 29. Sept., 7. og 20. Okt. og 18. Nov. Heste og Kreaturer.
- Rh**, 16. April, 13. Maj, 4. Sept. og 16. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Rhom**, 27. Jan. og 16. Okt. Heste og Kreat.
- Ronde**, 14. Marts, 15. Sept. og 17. Nov. Heste og Kreaturer.
- Silleborg**, Torved. hver Førdag. 8. Febr., 15. Marts, 5. April, 6. Maj, 11. Junl, 9. Jull, 25. Septbr. 20. Oktbr., 20. Novbr. og 18. Decbr. Heste og Kreaturer.
- Sindal**, 17. Febr., 14. Marts, 23. April, 23. Jull, 19. Sept., 17. Okt. og 24. Novbr. Heste og Kreaturer.
- Skals**, 11. April og 20. September Heste og Kreaturer.
- Skanderborg**, Torvedag hver Førdag, første Førdag i hver Maaned samt alle Førbage i Jasten og fra 1. Novbr. til Jul med levende Kreat., 9. Januar, 4. og 25. Februar og 11. Marts Heste; 13. og 25. Marts, 14. Maj, 12. Junl, 4. Aug., 9. September og 21. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Skke**, Torvedag hver Tirsdag og Førdag. 2. og 23. Januar, 5. Marts, 11. April og 3. Maj 5. og Kr.; 10. Junl Heste; 23. Jull, 6. og 29. Sept., 13. Nov. 5. og Kr.
- Skjern**, 13. Febr. og 17. Marts Heste og Kreaturer; 2. Aug. Heste. 11. Nov. 5. og Kr.
- Skjorping**, 15. Jan., 13. Februar, 12. Marts, 9. April, 8. Maj, 12. Junl, 2. Jull, 17. Sept., 16. Okt., 6. Nov. og 4. Dec. Heste og Kreaturer.
- Skovsgaard Station**, 23. Marts, 27. Junl og 4. Septbr. Heste og Kreaturer.
- Struer**, 8. Jan., 25. Marts, 24. Jull, 6. Septbr. og 11. Nov. Heste og Kreaturer.
- Sæby**, Torvedag hver Førdag. 2. April, 15. Sept. og 6. Okt. Heste og Kreat.
- Sønder Omme**, 8. Maj og 20. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Tarm**, 28. April, 10. Septbr. og 7. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Thisted**, Torved. hver Onsd. og Førd. 9. Januar Heste og Kreat.; 18. Februar Heste; 17. Marts, 9. April og 5. Maj Heste og Kreaturer; 8. Junl Heste og Uib; 7. Jull, 1. og 26. Sept., 9. Okt. Heste og Kr.
- Torup Bakhus**, 8. Maj, 11. Jull og 13. Sept. Heste og Kreaturer.
- Trustrup Station**, 29. Jan., 6. Marts, 9. April, 1. Maj, 13. Aug., 8. Oktbr. og 20. Novbr. Heste og Kreaturer.
- Tørring**, 24. Februar, 4. April, 6. Maj, 21. Jull, 1. Oktober og 3. Decbr. Heste og Kr.
- Ulstrup** (Gornum Jernbanestation), 11. Januar, 15. Marts, 23. April, 30. Junl, 15. September, 20. Oktober og 1. Decbr. Heste og Kreaturer.
- Ulstrup Station**, 14. Maj og 16. Sept. Heste og Kreaturer.
- Ulbund**, 22. April og 25. Sept. Heste og Kreat.
- Ulfkær**, 22. April, 27. Aug. og 16. Okt. Heste og Kreaturer.
- Vandel**, 22. Maj og 13. Oktbr. Heste og Kreaturer.
- Varde**, Torved. hver Førdag. 6. Febr., 6. og 23. Marts, 22. April, 6. Maj, 16. Junl, 6. August, 11. Sept., 8. Okt. og 19. Nov. Heste og Kreaturer.
- Wejen**, 23. April, 27. Junl og 8. Sept. Heste og Kreaturer.
- Wesje**, Torvedag hver Onsdag og Førdag, hver Onsdag fra 1. Novbr. indtil Jul samt anden Onsdag i hver Maaned med lev. Kreaturer. 11. Januar, 6. og 27. Februar og 13. Marts Heste; 20. og 27. Marts, 3. og 29. April, 16. Junl, 27. Sept. og 24. Okt. 6. og Kr.
- Wester Skæfting**, 26. Marts og 10. Septbr. Heste og Kreaturer.
- Wiborg**, Torved. hver Onsd. og Førd., sidste Førd. i hver Maaned og fra Mikkelsdag til Jul hver Førdag med levende Kreaturer. 3. Jan. Heste; 29. Jan., 20. Febr., 14. Marts, 12. og 26. April, 31. Maj, 24. Junl (Snapslugsmarked), 29. Jull, 30. Aug., 22. og 23. Septbr. (Kostemarked), 18. Oktbr., 22. Novbr. og 13. Decbr. 5. og Kr.
- Widbæk**, 3. Marts, 25. April, 28. Junl, 25. August og 18. Okt. Heste og Kreaturer.
- Widbjerg**, 1. Maj og 16. September Heste og Kreat.
- Winderup**, 14. Febr., 29. Marts, 29. April, 26. Jull, 30. Sept. og 14. Nov. 5. og Kr.
- Worbæge**, 6. April og 7. Aug. Heste og Kreaturer.
- Wraa Station**, 14. April og 12. Sept. Heste og Kreat.
- Xigod**, 12. April, 20. Aug. og 23. Sept. Heste og Kreaturer.
- Xtervraa**, 6. Februar, 6. Marts, 3. April, 1. Maj, 3. Jull, 28. Aug., 2. Oktbr. og 6. Nov. Heste og Kreaturer.
- Xstbirk**, 23. April og 30. Sept. Heste og Kreaturer.

Porto-Takster.

For Tyskland.

- Breve** indtil 20 Gr.: indenfor Postdistriktet eller til Nabo-Postdistriktet 10 Pg.; til det øvrige Indland og Østerrig-Ungarn 15 Pg.; til det øvrige Udland 25 Pg.
- Dobbelte Breve** indtil 250 Gr.: indenfor Postdistriktet eller til Nabo-Postdistriktet 15 Pg.; til det øvrige Indland og Østerrig-Ungarn 25 Pg.; til det øvrige Udland for de første 20 Gr. 25 Pg., for hver følgende 20 Gr. 15 Pg.
- Brevkort** indenfor Postdistriktet og til Nabo-Postdistriktet $7\frac{1}{2}$ Pg., til det øvrige Indland og Østerrig-Ungarn 10 Pg.; til det øvrige Udland 15 Pg.
- Ernhjæger** til Indlandet: indtil 50 Gr. 5 Pg. fra 50—100 Gr. $7\frac{1}{2}$ Pg., fra 100—250 Gr. 15 Pg., fra 250—500 Gr. 25 Pg., fra 500—1000 Gr. 35 Pg.; til Udlandet: 5 Pg. for hver 50 Gr. dog saaledes, at der for Sendinger indtil 50 Gr. betales et Tillæg paa 2 Pg., for Sendinger indtil 100 Gr. et Tillæg paa $2\frac{1}{2}$ Pg. og for Sendinger over 100 Gr. et Tillæg paa 5 Pg.
- Forretningspapirer** (Regnskaber, Fragtbreve, Manuskript, Korrektur o.s.v.) indenfor Tyskland og til Østerrig-Ungarn: indtil 250 Gr. 15 Pg., fra 250—500 Gr. 25 Pg., fra 500—1000 Gr. 35 Pg.; til Udlandet: 5 Pg. for hver 50 Gr., dog mindst 20 Pg.
- Varepøver** til Tyskland og Østerrig-Ungarn: indtil 100 Gr. 10 Pg., fra 100—250 Gr. 15 Pg.; til Udlandet: 5 Pg. for hver 50 Gr. indtil 350 Gr., men mindst 10 Pg. Skal frankeres.
- Rekommanderede Breve** foruden Porto 20 Pg.
- Postanvisninger** til Indlandet: indtil 5 Mk. 15 Pg., indtil 100 Mk. 25 Pg., 100—200 Mk. 40 Pg., 200—400 Mk. 50 Pg., 400—600 Mk. 60 Pg., 600—800 Mk. 70 Pg.; til Danmark: indtil 355 Kr. 10 Pg. for hver 20 Kr., i det mindste 20 Pg.
- Postoprævnning af Pengesummer** til Indlandet: for indtil 800 Mk. 35 Pg. forud, desuden Porto som for Postanvisninger; til Danmark: indtil 720 Kr. Brevporto + 20 Pg.
- Postefterkrav** til Indlandet: højst 800 Mk.; Porto er Porto for Breve eller Brevkort + 10 Pg.; til Danmark: indtil 720 Kr. Brevporto + 20 Pg.
- Pakker** indtil 5 Kilogram (10 Pund) til Indlandet: ved en Distance paa 75 Kilometer (10 Mil) 40 Pg., over 75 Kilometer 75 Pg.; til Danmark 80 Pg. — Længere Pakker efter Beregning.
- Pengebreve** indtil 75 Kilometer (10 Mil) 25 Pg., over 75 Kilometer 50 Pg.
- Telegrammer** indenfor Postdistriktet 6 Pg. for hvert Ord, Telegrammet mindst 45 Pg.; til det øvrige Tyskland 8 Pg. for hvert Ord, Telegrammet mindst 65 Pg. Beløbet afrundes til det nærmestliggende Tal, der er deleligt med 5; et Telegram paa 17 Ord koster saaledes indenfor Postdistriktet 1 Mk., til det øvrige Tyskland 1.35 Mk.

For Danmark.

Breve: indenfor Danmark 10 Øre; til Sverrige og Norge: indtil 20 Gr. 10 Øre, indtil 125 Gr. 20 Øre, indtil 250 Gr. 30 Øre; til det øvrige Udland indenfor Verdenspostforeningen (altjaa ogsaa Nordisøvig: indtil 20 Gr. 20 Øre, for hver følgende 10 Gr. 10 Øre.

Brevkort: indenfor Danmark samt til Sverrige og Norge 5 Øre, til det øvrige Udland indenfor Verdenspostforeningen 10 Øre.

Tytsfager: indenfor Danmark 4 Øre; til Udlandet indenfor Verdenspostforeningen 5 Øre for hver 50 Gr. Vægtgrænse 2 Kg.

Postanvisninger: indenfor Danmark: indtil 25 Kr. 10 Øre, indtil 50 Kr. 15 Øre, indtil 100 Kr. 20 Øre; indtil 200 Kr. 25 Øre, indtil 300 Kr. 30 Øre, indtil 500 Kr. 35 Øre, indtil 720 Kr. (Maksimum) 40 Øre; til Sverrige og Norge: indtil 25 Kr. 15 Øre, indtil 36 Kr. 18 Øre, indtil 100 Kr. 30 Øre, indtil 200 Kr. 45 Øre, derefter 15 Øre for hvert 100 Kr. Maksimum 720 Kr.; til Tytsland: indtil 36 Kr. 18 Øre, indtil 54 Kr. 27 Øre, indtil 72 Kr. 36 Øre, og derefter 9 Øre for hver 18 Kr.; til det øvrige Udland i Reglen 18 Øre for hver 36 Kr.

Pakker: indtil 5 Kg.: indenfor Danmark: indtil $2\frac{1}{2}$ Kg. 20 Øre, indtil 5 Kg. 30 Øre; til Sverrige og Norge: $\frac{1}{2}$ Kg. 30 Øre, indtil 1 Kg. 60 Øre, indtil $1\frac{1}{2}$ Kg. 90 Øre, indtil 5 Kg. 120 Øre; til Tytsland 72 Øre, til Mellemøropa 108 Øre, til Italien, Spanien, Tyrkiet og Rusland 162 Øre.

Pakker til Nord-Amerika: indtil 2 Kg. 1 Mk. 40 Pg. og der efter 70 Pg. for hvert Kg. mere.

Befjel=Stempel=Larif.

Befjeler indtil 200 Mk. — 10 Pg.; over 200—400 Mk. — 20 Pg. og for hver 200 Mk. — 10 Pg. mere indtil 1000 Mk.: hvert 1000 Mk. 50 Pg. og for hvert 1000 Mk. eller en Del deraf 50 Pg. mere.

Rubelkontrafter indtil 150 Mk. — 1 Mk. 50 Pg. og fremdeles for hver 50 Mk. — 50 Pg.

Vejrspaadomme for 1919.

(Efter den 11-aarige Periode.)

Januar: I første Trejædel af Maanedens temmelig mildt, fra Midten af Maanedens stærk Frost, i Slutningen Sne og Blæst.

Februar: bliver en rigtig Wintermaaned; men Kulden bliver dog ikke særlig streng. Af og til falder der Sne.

Marts: Wintervejr med korte Afbrydelser indtil henimod Slutningen; da indtræder der stærk Nebbør.

April: bringer kun saa Frost dage og ikke megen Nattefrost. Efter Maanedens Midte følger der en Del smukke Foraarsdage.

Maj: begynder med koldt Vejr. Efter en stærk Regn midt i Maanedens bliver Luften mildere og varmere. De sidste Dage i Maanedens bliver igen kolde med megen Blæst.

Juni: Første Del bringer behagelig Varme. Indtil Maanedens Midte tørt, derefter hyppig Regn med Jordbævre. De sidste Dage igen Tørvejr.

Juli: bringer betydelig Sommervarme og et Par meget varme Dage, som afløses ved Torden. Der falder ikke sjældent Regn, men Tørvejr er dog fremherskende.

August: Gennemgaaende bliver det smukt Vejr hele Maanedens; især Maanedens sidste Halvdel bringer mange smukke Sommerdage uden Regn.

September: I den første Halvdel smukt sommerligt Vejr. Derefter noget koldere med Regnbyger. Henimod Slutningen mange Dage med Blæst og Regn.

Oktober: Vejret bliver igen bedre indtil Midten af Maanedens. Derefter bliver det efteraarsagtigt koldt med Blæst og Regn.

November: Gennemgaaende bliver det mildt Vejr, navnlig i første Halvdel af Maanedens. I sidste Halvdel indtræder der ofte Nattefrost. En Del Dage med Regn og Blæst.

December: I første Halvdel efteraarsagtigt Vejr med rigelig Regn og kun lidt Nattefrost, men megen Blæst. Efter Maanedens Midte indtræder der virkelig Frostvejr og derefter almindeligt Wintervejr.

Menneket spaar, men Gud raa't.

Under Hvejrets Skj.

Fortælling af Th. R.

Det var St. Hans Aften i Aaret 1914. Det yndige sundede-
vedste Landskab laa i Aftenjølens Skær, med dets grønne Marker
og Skove, med de levende Hegn, fra hvilke Hylbeblomster og
vilde Rojer lyste frem mellem det Grønne.

Ved Foden af et Bakkedrag laa to Udflyttergaard, en ved
hver Side af Landevejen. Begge Gaarde var byggede i samme
Stil, idet de dannede en aaben Firkant ud mod Vejen, længst
tilbage laa det smukt vedligeholdte, straatafte Stuehus, og to
nye Ladelænger med Jernlag laa med Gælden ud mod Vejen.
Bag ved hver Gaard laa en stor Have med Uildgaard, som
hegnedes af høje Træer.

Ude i Loftet, bag ved den ene af Gaardene, havde der sam-
let sig en Flok unge Karle og Piger. Karlene spillede Fodbold,
mens Pigerne havde lejet sig i Skyggen af et Par Lindetræer
med deres Haandgerningsarbejde, alt mens de lo og spøjte.
Nogle Børn tumlede sig paa Grønningen i lystig Leg.

Et Par ældre Mænd kom gaende fra Marken og straaede
tværs over Loftet, standsede i Nærheden af de Unge og saa
paa Karlenes Leg.

Den ene var en høj, svartbygget Mand med let graasprængt
Haar og Fuldstæg. Det var Kristen Hansen, Eieren af Loftet.
Den anden var Kristens Nabo, Jens Nissen, en lille, bred-
skuldrat Mand med et glatraget Ansigt, over hvilket der lyste et
veltilfreds Smil.

„Det slider ellers paa Græsjet“, ytrede Jens, idet han
iagtto, hvorledes netop et Par Græstotter røg for et Par kraf-
tige Spark af de unge Karle.

„Na hvad“, svarede Kristen, idet han findigt pustedes Røgen
fra Merkurspiben ud i Luften, „de Par Tøjslag ofrer jeg
gerne, de Unge skal da have Plads at røre sig paa og kan
ikke altid sidde paa Kroen eller drive paa Gaden.“

„Ja, du har jo Raad til at ofre lidt for dine Idéer“, sagde Jens.

„Raad til det,“ svarede Kristen ivrigt, „jeg mener, vi har ikke Raad til at lade de Unge drive for Lud og koldt Vand, saa de bliver til vege Karakterer. De trænger til Mandsmod og Viljestyrke for at naa frem i Livet. Livet er Alvor, og den Tid kan komme for hver en af dem, da de jaat Brug for alle de Gøner og Kræfter, de ejer. Livet er Daad og ikke Drøm“.

„Ja, du er nu altid med paa det nymodens Kram“, sagde Jens i en Tone, der dog lod ane, at han alligevel ikke var saa stor en Fjende af det, han kaldte „nymodens Kram“.

Kristen tav og lod Blikket glide ud over det dejlige Landskab, hvor Bøndergaardene laa spredt mellem Marker og Hegn. I Øst øjnedes det blanke Sund, der som en Sølvstribе skød sig ind mellem Skove og Marker og skilte Als fra Sundved. Det var hans Hjemstavn, dette yndige Land, den han hang ved med en moden Mand's stærke Skærlighed. Hans Forder var en Plet af denne Hjemstavn, en Plet, som han værnedes og frededes om, hans Fædrearv, som igen skulde gaa i Arv til hans Børn, ubeskaaret. Det var hans Hjertens Ønske, at den Slægt, der skulde bo og bygge her mellem disse Bakker og levende Hegn, maatte blive en ædel, dygtig Slægt, der vilde elske Hjemstavnen og øge dens Taro.

Nogle lignende Tanker var det vist, Jens jyslede med, som han stod der ved Siden af sin djærve Nabo, thi saa de to Mænd forskelligt paa mangt og meget, saa var de dog fælles om en stærk Hjemstavns-kærlighed. Og saa hans Hjerter hang ved den Plet Jord, som var gaaet i Arv og Eje i hans Slægt ned gennem Tiderne, og stolte, selvstændige Mænd havde det været, der havde siddet paa den gamle Gaard. Ofte kunde denne Bønderstolthed udarte til Stædighed. Jens mindedes sin Bedstefader, den gamle Jens Nisjen, der møjsomt ad Retten's Vej havde tilkæmpet sig sin Ret over for selve Hertugen, den Gang de fleste Bønder maatte forrette Høvarbejde paa Hertugens Godser.

Saadan var disse Bønder, de kunde være ordknappe og utilgængelige over for den Fremmede, der gav sig i Snak med dem, men fik man dem paa nært Hold, saa opdagede man snart,

at der slog et varmt Hjerte inden for Radmelskøften, et Hjerte saa ædelt som nogen Adelsmands.

Smidlertid havde Karlene endt Legen og stod nu og spøgede med Pigerne. Blandt Karleflokken var der to, der tilsyneladende var Ansørerne, et Par høje, slanke Karle paa nogle og thve Aar, begge lys af Lød.

Det var Jens Nisjens ældste Søn, Peder, og hans Ven, Knud Hedegaard, som var Søn af fattige, men brave Forældre, der dyrkede en lille Jordlod ude paa Slesvigs magre Højderng. I rigeligt et Aars Tid havde Knud nu tjent som Wolskarl paa en Gaard i Nabolaget, og han havde bundet sig mange Venner paa Grund af sin aabne, ærlige Karakter og sit muntre Sind.

Et Par unge Piger kom Arm i Arm inde fra Kristen Hansens Gaard; den ene var høj og slank med mørkeblond Haar, det var Kristen Hansens Datter, Marie, hendes Ledfagerste var Jens Nisjens Datter, Else, en lille, lyseblond Pige, hvis rødmsfede Ansigt stedse lyste af et livsglad Emil.

Marie var alt i et halvt Aars Tid forlovet med Peder Nisjen, og et smukt Par var disse to unge Mennesker.

De to unge Piger hilste paa Flokken med et muntert „God-aften“. Peder gik hen og tog Mariens Haand.

„Ved du, lille Marie, hvad jeg drømte sidste Nat?“

„Det var da ikke godt for mig at vide det“, svarede Marie smilende.

„Jeg drømte, at vi havde tændt Sankt Hans Blus oppe paa Blæshøj, og at du og jeg og Else og Knud dansede omkring Blusset.“

Ved Broderens sidste Ord blev Elses Ansigt endnu rødere, og hun slog forlegent Øjnene ned og stirrede i Græsset.

Marie lo og jagde: „Jeg mente ellers, at det var kun Hekjene, der dansede Sankt Hans Aften.“

„Da ved jeg da, at du ogsaa er en lille Heks“, svarede Peder, „ellers var du aldrig bleven min Kæreste.“

Hede Flokken lo, og fra flere Sider blev der foreslaet, at man skulde gaa op og tænde Blus paa Blæshøj.

Blæshøj var en høj Bakke, som laa oppe i Kristen Hansens Mark. Peder og Marie gik derfor hen til Kristen for at faa Tilladelse til at tænde Blus oppe paa Højen.

„Gm, ja“, sagde Kristen, idet han strøg Haanden over Stægget, „det er jo en gammel Skik, og der ligger da ogsaa et Par Læs tørre Tjørne deroppe paa Blæshøj, dem kan J saamænd gerne svide af. Men agt endelig paa, Peder, at ingen tramper i Havren.“

„Lad det heller ikke blive for sent, inden J kommer hjem“, tilføjede Jens, „hust paa, Peder, at i Morgen maa vi alle Mand ud i Kløver.“

Under Spøg og Latter begav Flokken sig nu ad Markvejen op til Blæshøj. Da de naaede op paa Højen, var Solen forsvunden bag Synkredsen i Vest, og mens nogle gav sig i Færd med at slæbe Ved til et Baal, stod de øvrige og nød den herlige Udsigt. Røer og Moser dampede, det var Mosekonene, der bryggede, sagde de unge Piger. Snart laa Egnen indhyllet i den lyse Sommernats Dæmring, og saa med et dukkede der et Blus fremovre paa Als, saa et til, og nu et paa Sundevedsiden. Et Par unge Fyre fik travlt med at tænde Jid i Rvasbunken, og snart lyste et mægtigt Baal ud i den lune, stille Sommernat. Trindt omkring, nær og fjernt, brændte Sankt Hans Blusfene, og de Unge stod og talte dem, saamange som i Aften havde de ikke talt i mange Aar.

Peder foreslog at synge en Sang, og snart lød Sangen, „Vi elsker vort Land“, ud i Sommernatten. Efter denne lød flere Sange, det blev sent, inden de Unge brød op. Blusfene sluktedes et efter et, og da Blusjet paa Blæshøjen var nedbrændt, begav man sig paa Sjemvejen.

To Par havde stilt sig fra Flokken og vandrede ad en Sti over Markerne hjemad. Det var Peder og Marie, og Knud og Else. Arm i Arm gik de og hviskede Elfsøvs sømme Ord til hinanden, Rattergalen slog sine Triller fra det nære Krat, og vilde Røser og Kaprifolier udsendte en sødlig Duft; disse fire unge Mennesker følte sig saa lykkelige og glemte Tid og Sted. Da de naaede hjem til Gaarden, lysnede det alt i Øst fra den nye Dag.

„Na, hvor er den søn, den lyse Sommertid“, udbrød Marie, „jeg elsker Udsel, der ligesom ligger en Længsel i min Sjæl efter Udsel.“

„Det kommer af, at det jaude Menneſteliv er i Paſt med Ulyſet,“ ſagde Knud, „jeg føler ſikkert, at der kommer en Tid, da min Sjæl ſkal leve i evigt Lyſ.“

„Jeg har ogſaa lært, den Tid jeg var i Kyſlinge,“ ſagde Peder ſtille, „at træde mod Ulyſet; hvor det var dejlige Timer, naar vi holdt Morgenuandagt og ſang vore Morgensange om Ulyſet, der kommer fra den javre Kyſt, hvor Paradijet laa.“

„Ja“, udbrød Knud, „maatte vi altid vandre ad Ulyſets Vej!“
Saa ſiltes de Iluge og gif hver til ſit.

Den paafølgende Søndag ſad om Eftermiddagen Elſe og hendes Moder, Bodil, under et Par ſtyggende Linde ude i Haven. Bodil var en kraftigt bygget Kvinde med ret ſmukke Anſigtſtræk, hendes Holdning og Mine tydede paa, at hun ejede en stærk Vilje og var vant til at ſætte ſin Vilje igennem. Skønt hun lige havde fyldt halvtredſindstyve Aar, ſaa hun adſkillige Aar yngre ud, hendes Anſigt var uden Rynker, og paa hendes Tæſe ledte man forgaves efter de første hvide Haar. Livet havde ſparet hende for Sorger og Ulymring, og hun var vant til at ſe ſine Ønſter blive opfyldt. Dengang, hun ſom ung giftede ſig med en af Egnens rigeste Gaardmandsſønner, ſjædede hun ſig ikke alene efter ſine Forældres Ønſte, men hun havde ogſaa fulgt ſit Hjertes Tilbøjelighed. Jens Niſſen var en dygtig Landmand, men en lidt ſlegmatisk Natur, ſaa hvor der opſtod Meningsforſkel mellem ham og Bodil, gav han altid efter, ſaa hendes Vilje blev afgørende i alle Familieſpørgsmaal. Foruden Sønnen Peder og den nittenaarige Elſe havde Egteparret endnu en Søn, ſom hed Henrik, der var et Aar yngre end Elſe. Bodil elſtede Børnene med en Moders samme Kærlighed, men da hun ogſaa forlangte blind Lydighed af dem, ſaa ſtete det ofte, iſær da Børnene blev voksne, at diſſe unddrog ſig hendes Fortrolighed, ſaa der ligeſom rejſte ſig en Mur mellem Moder og Børn. En flor Tilfredsſtillelſe for Bodil var det, at Peder forlovede ſig med Kriſtens Hansens Datter, Marie, og Sønnen kunde af den Grund glæde ſig ved Moderens ſærlige Velvilje.

Underledes ſtod det til med Datteren Elſe, ſiden Bodil havde mærket, at Datteren havde et godt Øje til Peders gode Ven, Knud Hedegaard. I Moderens Øjne var ſaadan en Kærlighed

til en fremmed, fattig Karl, en Brøde. I al Hemmelighed havde hun gaaet og kølet for en Plan, at faa Datteren gift med Kristian Hammers eneste Søn, Svend, der for Tiden laa som Soldat syd paa. Hvorfor skulde denne hendes skønne Drøm ikke lige faa godt gaa i Opfyldelse som med Hensyn til Peder og Marie?

I Dag var det kommen til et Ordskifte mellem Moder og Datter i Anledning af dennes Forhold til Knud, og Bodil havde givet sin Harmes Lust i bitre Ord.

Else sad nu overfor Moderen med sit Sntøj hvilende i Skudet, mens hun stirrede frem for sig med Øjne, der var fugtige af Tøarer.

„Moder“, udbrød hun omsider med bævende Læber, „hvis jeg ikke faar Knud, saa bliver jeg ulykkelig alle mine Livs Dage.“

„Dumme Tøs“, svarede Moderen, idet hun saa op fra sit Arbejde og kastede et strengt Blik paa Datteren, „der har den Fyr gaaet og sat dig Fluer i Hovedet, men jeg raader da for min Datters Skæbne, og ikke har jeg i Sindet at kaste hende i Armen paa den første den bedste Landstryger.“

„Mor, Knud er ingen Landstryger, han er den bedste, gaveste Karl, jeg har truffet, hellere vil jeg dø end svinge mit Ord til ham.“

Else havde rejst sig og stod over for Moderen med løftet Hoved og tindrende Øjne, det var tydeligt, at hun havde arvet noget af Moderens stejle Sind, at hun var en af de Naturer, der ikke let lader sig kue med det onde.

„Saa, du har altsaa allerede givet Fyren dit Ord“, sagde Bodil i en skarp Tone, „men jeg siger dig, aldrig skal du faa Knud, saalange mine Øjne ser Solen.“

Der svarede alt Else et heftigt Ord paa Læben, da Havelaagen pludseligt knirkede paa sine Hængsler, og Kristian Hansens Hustru, Maren, kom gaaende hen imod dem. Else samlede hurtigt sit Sntøj og ilede ind i Huset for ikke at vise sig for Maren i den oprørte Sindsstemning.

Maren hilste paa Bodil og tog Plads ved Siden af hende.

Der var en i Øjne faldende Forskel mellem de to Kvinder, som de sad der ved Siden af hinanden. Maren var lidt spinkel af Legemsbygning, og hendes Ansigtssfarve var lidt bleg, men der laa et Skær af Blidhed og Venlighed over hendes An-

figt. Hun var en af de Kvinder, om hvilke en af vore nyere Digtere har sagt, at de vækker saa lidt Opmærksomhed i en Balsal, men synder saa meget i et Hjem.

„Hvad var der med Else“, spurgte Maren med sin blide Stemme, „jeg synes hun havde grædt.“

Bodil tøvede lidt med Svaret, mens hun bevægede sine Strikképinde med feberagtig Hast.

„Na, det er de Unge, de vil ikke lade sig raade“, sagde Bodil omsider, „og vi Gamle har dog mere Erfaring og ved bedre, hvad der tjener dem bedst. Der har nu Else gaaet og forgæbet sig i denne Knud Hedegaard, men hun maa slaa de Griller af Hovedet, det kan dog aldrig blive til noget.“

„Jeg synes dog, at Knud er en brav Karl, og ingen kan sige andet end godt om ham“, ytrede Maren.

„Ja, du kan snakke“, udbrød Bodil i en skarp Tone, som hun ellers aldrig brugte overfor Naboersten, „men jeg gad nok vide, hvad du vilde sige, hvis det havde været Marie, der var løbet efter den Karl.“

„Hvis det havde drejet sig om min Datters Lykke, saa vilde jeg ikke have staaet i Vejen for den“, sagde Maren.

„Men det er jo netop Elses Lykke, jeg vil stabe“ udbrød Bodil ivrigt, „tror du, hun kan leve et helt Liv paa bare Kærlighed? Der vilde komme den Dag, da hun bittert vilde fortryde sin Ungdoms Galstrib.“

„Da tror jeg dog sikkert, at den sande Kærlighed kan fylde et helt Menneskeliv“, sagde Maren, „ja, jeg tror endog, at Kærlighed er det eneste, der kan bringe et Menneske Lykke.“

Bodil gjorde et foragteligt Rast med Rakken, hun følte sig tilshneladende højst forarget over, at Maren kunde finde paa at tage sliq Ungdomsgalstrib i Forsvar. Maren og Kristen var efter hendes Mening gode Naboer, men de havde begge sliqe nymodens Idéer, som efter Bodils Mening ikke passede for Bønderfolk. Da Jens imidlertid nu kom ud og satte sig hos dem med sin Avis, blev der ikke talt mere om dette Emne.

Den første August 1914 var en Lørdag, en Dag, der sent vil glemmes. Sent om Eftermiddagen indtraf Esterretningen om, at Tyskland mobiliserede sin Hær, samtlige Mandskaber, der var øvet i Vaabenbrug, kaldtes under Fanerne, indtil det 45.

Var. I de Dage, der var gaaet forud, havde Krigsfaren hvilet som en Mare paa Folk: hvor to mødtes, drøjedes Spørgsmaalet om Krig eller Fred. Spændingen føltes som den lumre Luft forud for et Uvejr, og nu hang Uvejrsfryen sort og truende over de tusind Hjem. Sundeveds frugtbare Agre stod bugnende med deres modne Afgrøde, men Landmanden tænkte ikke paa den forestaaende Høst, hans Daaler dvælede hos hans Sønner, der fulde drage i Krig, eller ogsaa maatte han selv forlade Kone og Børn for at stille til Krigstjeneste.

Hvor gemte dette ene lille Ord, Krig, ikke en Sum af Belymring og Angst, af Sorg og Nød. Der var ikke et Hjem i Sundeved, der ikke jelte sig ramt af den Ulykke, der havde fæntet sig over Landet. De Gamle havde erfaret, hvad Krig betød og de Unge havde saa ofte lyttet til de Gamles Fortællinger om Krigens Jammer, saa de havde en Forestilling om, at Krig var det værste, der kunde ramme Folk og Land.

Den Nat, der julete, var der mange, der ikke fik lukket et Øje, og Søndag Morgen gik mungen en Kvinde til sin huslige Sydsel med taarevædet Ansigt.

Ude i Kristens Hansens Lysthus sad den Søndag Aften Peder, Marie og Else. Det havde regnet om Eftermiddagen, Aftenloven skinnede nu mildt, og det duftede friskt fra Havens Urter og Blomster. Peder og Marie sad og holdt hinanden i Haanden, og der blev velstet saa Ord mellem de unge. Et stakket Døgn kunde Peder endnu dvæle hjemme hos sine Kære, saa maatte han tage Afsted med alt det, hans Hjerte hang ved, — maasse for bestandigt. Var det da underligt, at Sindet blev stemt til Alvor, nu man pludseligt stod kort foran Afstedens tunge Time?

Else sad med et Udtryk af Fortvivlelse i sit Ansigt, der ellers altid var præget af Livsmød; Taarerne randt ned ad hendes Kinder, af og til trykkede hun Lommenørklædet mod Øjnene. Pludseligt saa hun op med et forventningsfuldt Udtryk, der lød hurtige Trin paa Havens gruslagte Gange, og kort efter stod Knuds tanke Skikkelse i Indgangen til Lysthuset. Han hilste „Godaften“, Else sprang op og greb hans Haand, idet hun udbrød: „Na, Knud, hvor jeg har længtes efter dig!“

„Min egen lille Else“, svarede Knud, idet han kærtegnede den unge Pige, „at du saadan holder af mig“.

„Ja, Knud, jeg kan ikke tænke mig Livet uden dig. Hvad skal der blive af mig, naar du er borte?“

Knud drog hende ned paa Bænken ved sin Side, og der sad de to unge Par og talte om den tunge Tid, der forestod.

Knud var alt den foregaaende Aften paa Cyklen ileet hjem for at tage Afsked med sine Færeltre og Søstende og var nu tilbage. Næste Morgen tidlig maatte han alt tage bort for at støde til sin Afdeling, en Jægerbataillon. Det var en Sorg for de to unge Venner, Knud og Peder, at de ikke kunde blive sammen, men ogsaa maatte stilles. Knud var den, der søgte at trøste og satte Mod i de andre. Der blev truffet Aftale om, at Marie skulde modtage Knuds Breve til Else, da Bodil endnu stadigt ikke vilde tillade, at Datteren paa nogen som helst Maade plejede Omgang med Knud.

„Aldrig havde jeg troet“, ytrede Peder, „at jeg nogenjinde skulde opleve en Krig, endjige selv deltage i den, det hele forekommer mig endnu som en ouden Drøm“.

„Al, kære Ven“, sagde Knud, „du aner ikke, hvor stærk Mørkets Magt er i Livet; der er for saa Stridsmand i Hjertets Hær; Had, Misundelse og Vogn har for meget Raaderum i Verden, derfor er der saa megen Sorg og Ulykke til.“

„Mor siger altid, at Kærligheden er det eneste, der kan gøre Menneskene lykkelige“, udbrød Marie, „var der blot mere Kærlighed til, saa var der sikkert langt mere Lykke til i Verden.“

„Der findes saa meget, der har Navn af Kærlighed, og som kun er Egenkærlighed“, sagde Knud, „den sande, store Kærlighed skal faa sin Prøve i Livets tunge Tider; i det Hjerte, hvor denne Kærlighed bor, bliver det aldrig mørkt.“

„Ja, hvem der kan elske saadan som Solvejg, den er lykkelig“, sagde Marie, „den vil leve i evig Vaar, selv om Haaret graaner.“

„Og som Solvejg elskede, saadan vil jeg elske“, sagde Else, „lad der saa gaa Vinter og Vaar og den hele Sommer med, og det ganske Aar, jeg skal trofast vente paa dig, Knud; ingen Magt i Verden skal faa mig til at svigte min Kærlighed.“

„Det er ogsaa Kærligheden, der nu skal bære os oppe i den Tid, vi gaar i Møde“, sagde Peder, „Tanke om vore Kære og

Haabet om Gensjynets Time skal dulme hvert Savn og hver Emerte."

Saaledes sad de længe og søgte gensidigt at indgyde hinanden Haab og Trøst. Solen sank, og Himlens Stjerner tændtes, Naturen aandede Fred, men Europas Nationer stod rustede til Krig og Mord, Fredens Engel gif i Svæld over Jorden, men aldrig havde han følt sig saa fremmed blandt Verdens Børn som i denne Stund.

Det var en graa Vinterdag, Kanonerne tordnede over de nordfranske Sletter, Regnen sivede ned og forvandlede den stærkt befærdede Landevej til en Mudderpøl. Hele Landstabet bar Præg af Krigens Ødelæggelser, Markerne, som til Dels endnu stod med sidste Sommers ødelagte Afgrøde, var nedtrampede og oprodede af Granater, Brandtomter og sammenskudte Bygninge laa til højre og venstre for Vejen, ad hvilken et Jægerkompagni kom marcherende. Soldaterne var fra Taa til Top overstænkede med Dynd, de fleste havde hængt Bøssen over Skulderen og støttede sig til en Ræp. I første Geled gif to kraftige, ranke Skikkelser Side om Side, det var Knud Hedegaard og hans Ven, Kasimus Brink. De to unge Mænd havde truffet hinanden ved Kompagniet, og da de var Landsfæller, havde de alt fra første Færd af sluttet Venskab med hinanden. Det havde været til stor Trøst og Oplivelse for dem begge, at de kunde udveksle Tanker og tale sammen om Hjemmet og alt, hvad det laa dem paa Hjertet. De havde døjet meget sammen, særlig i Krigens første Maaned, og de havde set mangen Kammerat segne paa Valen for aldrig at rejse sig igen. For et Par Maaneder siden var de kommen hertil Nordfrankrig, hvor de stiftede med en anden Bataillon laa i en Feltstilling. Ude i Skyttegraven havde de to Venner holdt Gul under Forhold, der var saa himmelvidt forskellige fra hvad de var vant til. I Dag, Aarets sidste Dag, var de bleven afløst i Stillingen, og nu var Kompagniet paa Vej til den Landsby, hvor de skulde gaa i Kvarter Efter et Par Timers March naaede man frem til Landsbyen, en venlig By med pæne, teglhængte Huse og store Frugthaver, der var indhegnede af Stenmure. Sammen med en halv Snes

Mænd sit Knud og Rasmus anvist i et Hus, hvis Beboere bestod af en ung Kone med to smaa Børn.

Lejligheden bestod af to Rum; det forreste, hvor der fandtes et lille Komfur, tjente som Køkken, bagved dette fandtes et lidt større Rum med en større Kamin, denne Stue blev anvist Soldaterne til Opholdssted. Fra en lille Forstue førte en snæver, stejl Trappe op til et lille Kvistværelse, der tjente som Sovewærelse for Bartinden og hendes Børn. Gulvet i de to Stuer bestod af røde Stenfliser, den ene Halvdel af den bageste Stue var optaget af et Straaleje for Soldaterne, foran Kaminen stod et Bord, en Bank og et Par Stuestole. Paa Kamingesimsen stod et lille Vækkur, et Krucifiks og et Bivandskar, paa den ene Væg hang et Par Helgenbilleder. Skønt Lejligheden kun var tarvelig og Pladsen kneben, var det med en Følelse af Velbehag, at Soldaterne lagde Vaaben og Oppakning fra sig og gjorde sig det saa bekvemt, som Forholdene tillod. I Sammenligning med Sulerne ude i Skyttegravnen var dette Kvarter jo et lille Eden. Der blev tændt Ild i Kaminen, og den venlige Værtinde tilberedte en dejligt duftende Kop Kaffe af de Kaffe-bønner, Soldaterne havde medbragt. Da de trætte Krigsmænd havde vedervæget sig ved en Kop Kaffe og et Stykke Brød, begav to af dem sig til Kompagniets Skrivestue for at hente Postfager og Forplejning; de øvrige lagde sig til Hvile, paa Knud og Rasmus nær, som havde taget Plads foran Kaminituden. Det havde begyndt at skumre, Arneflammen fra Kaminen lyste ud i Stuen og kastede et rødtligt Skær over Genstandene. Udenfor fivede Regnen endnu stadigt ned, og trods Afstanden hørtes tydeligt Kanonstuddene fra Fronten, enkelte stærke Drøn bragte enddog Vinduesruderne til at klirre.

„Gud ske Lov, at vi atter er sluppen helsefindet ud af Stillingen og nu kan glæde os til nogle Dages Hvile“, udbrød Rasmus.

„Ja, vi har meget at takke Vorherre for“, sagde Knud stille, „han har holdt sin stærkende Haand over os og ført os frelst gennem alle Dødsfarer; det synes mig et Under, at vi endnu er i Live.“

Saa opfristede de to Venner Mindet om mangen en farefuld Situation, hvor de som ved et rent Vidunder var undgaaet

Døden. Efterhaanden gled Samtalen over paa Forholdene i Hjemmet, det var, som om Minderne blev levende for de to unge Venner i denne Kvæld.

„Nu sætter de sig hjemme til Bords for i Fællesskab at spise Nytaarsaftensnadder“, udbrød Knud i Samtalens Lob. „og i hvert Hjem saanes kære Ansigter; et ondt Mar er udrumden, hvad mon det nye Mar gemmer i sit Skød.“

„Gud raader for, hvad Maret os vil bringe“, sagde Rasmus, „der er saa megen Dudsstab til i Verden, men Guds Kærlighed er uden al Ende, og vi kan være sikre paa, at han ikke svigter dem, som thr i hans Favør. Han svigter ikke dem, han har kær, jaalidt i Liv som i Dødens Dale.“

„Det er ogsaa det, der gør mig stærk og giver mig Kraft til at udholde alt det tunge, som møder mig, Bevidstheden om, at jeg er Guds Barn, og at han elsker mig trods al min Synd og Ufuldkommenhed,“ sagde Knud.

Samtalen blev nu afbrudt ved, at Kammeraterne kom med Postfagerne og samtidigt bragte Bescød om, at man kunde hente Mad fra Feltskøkkenet. Til Knud var der et Brev fra Else; han læste det og læste:

„Kære Knud!

I Dag bragte Marie mig Dit kære Brev, Dit Julebrev. Det er en Festdag for mig, hver Gang jeg modtager Brev fra Dig, min kære, bedste Ven. Der gaar ikke en Time om Dagen, hvor jeg ikke tænker paa Dig med Angst og Bæven, og om Aftenen, inden jeg lukker mine Øjne, beder jeg Gud om at holde sin Haand over Dig og min Broder. Ja, Knud, jeg har i de forløbne Maanedes lært at bede. Al, før var jeg en styg Pige, det føler jeg nu, jeg tænkte for meget paa mig selv og mit eget, nu erkender jeg, at det var ikke alt Kærlighed, som jeg gav dette Navn. Nu føler jeg, at min Kærlighed er bleven dybere og inderligere, under Udskieljen er det først bleven mig klart, at det, der drog mig til Dig, ikke var Dit Ydre, men det var Din rene, ædle Sjæl, der gjorde saa dybt et Indtryk paa mig. Det er min Trøst i denne tunge Tid, at selv om det værste skulde ske, saa kan intet skille os. Husker Du, Knud, den Aften vi tog Afscød med hinanden og vi talte om Solvøjs Kærlighed? Ja, trofast skal jeg vente paa Dig, til Du kommer igen, og vender du ej

tilbage, saa mødes vi histoppe i det evige Lys. Men jeg haaber sikkert paa, at Du vil vende tilbage til Din trofast ventende Pige, og det skal nok blive godt for os. Med Kærlighedens stærke, alt overvindende Magt, vil jeg overvinde mine Forældres Modstand, jeg har lært, at man ikke skal sætte haardt imod haardt, kun Kærligheden ene kan sjerne alle Hindringer.

Om saa Dage har vi Jul, Hjemmets og Kærlighedens glade Fejt. Ak, for en Jul det bliver! Men jeg vil bede Gud om, at han vil tænde Julelys i de stakkels Menneskers Hjerter, saa de lærer at elske hinanden som Søstende, og saa de lærer at bære over med hinandens Fejl. Det er vist den eneste Vej, ad hvilken vi kan naa til, at der bliver Fred paa Jorden.

Gud give Dig en velsignet Jul, min egen, dyrebare Ven, og han holde sin skærmende Haand over Dig derude blandt de tusind Fæder!

De kærligste Hilsener sender Dig

Din Else."

Rnud joldede Brevet sammen og gemte det omhyggeligt i sin Brevmappe, saa tog han af samme et Fotografi af en ung Pige frem og saa paa det. Det var Elses kære Træk. Hvor havde han dog ikke Grund til at takke Gud, der havde skænket ham et godt Barndomshjem og en trofast Fæstemø. Gud vilde ogsaa nok hjælpe ham frelst gennem alle Fæder herude, og en Gang vilde han mødes med sin kære Else; ogjaa han vilde søge at vinde hendes Forældres Minde til deres Forbindelse.

Sent om Aftenen, da alle Kammerater sov, tog Rnud Papir og Bløant og skrev ved Skæret af et lille Tællelys jølgende Brev:

„Min egen lille Pige!

Tak for Dit kære Brev, som jeg modtog i Aften, Nytaarsaften. Naar jeg modtager Brev fra Dig, kære Else, er det, som om Solen skinner ind i min triste, graa Tilværelse. Bevidstheden om, at Du elsker mig og venter paa mig derhjemme, giver mig Kraft til at holde ud. Den kære Gud vil holde sin Haand over mig og en Gang føre mig i din Favn. I Dag er jeg vendt sund og rask tilbage fra de forreste Stillinger og kan nu glæde mig til et Ophold her bag Fronten. Det var en trist Jul, jeg tilbragte derude i Skyttegravene, men dog syntes jeg,

at Gud var mig nærmere derude i de mørke Nætter, naar jeg stod paa den farlige Vagt. Glad og taknemlig er jeg ogsaa, fordi jeg har fundet en saa god Ven og Kammerat i Kasznu; i sliq en mørk Tid føler jeg ict, hvor godt det er at eje en Ven, med hvem man kan tale om alt, hvad der rører sig i Sjælens Dyb. Men den bedste Ven, føler jeg dog, er Gud, han, som aldrig vil slippe mig, og som vil følge mig gennem selve Dødens Skyggedal, hvis det værste skulde ramme mig. Men jeg lever stadig i Haabet om Genshuet's salige Time. Du vil saa at se, kære Else, at naar Vaaren kommer, saa bringer den Freden i sit Følge, og da vender vi herude fra atter hjem til det dejlige Land deroppe i Nord.

Du har Ret, med Kærlighedens stærke Magt vil Du overvinde Dine Forældres Modvilje imod mig, og der vil oprinde en lys og lykkelig Dag for os efter denne mørke Nat.

Lad os holde Modet oppe, min kære Pige, og stol paa Gud, han vil vende alt til vort bedste. Den Uvejrsky, der nu hænger truende over vore Hoveder, vil atter forsvinde, og Solen skinne paa vor Vej.

Lev da vel, min kære Else, til vi atter mødes, og modtag tusind kærlige Hilsener fra

Din trofaste Knud."

Den disede Septembertag var til Ende, Skumringen sænkede sig over den gamle franske By, i hvis Gader der herskede en travl Færdsel. Lange Vogurækker rullede tungt over Brostene, Automobiles sujede forbi, Kyttere, Cykliste og Infanterister ilede gennem Gaderne, og mellem denne Mylder af Militær færdedes Indbyggerne med blege, forstramte Ansigter. Luften rystede af en stærk Kanontorden, som overdøvede Vogurrummen og Støjen i Gaderne. Paa Place de la Liberté og i Rue Paris steg Færdselen næsten til Trængsel. Rue Paris var en af Byens Hovedgader, der fra et Torv, paa hvilket en Billedstøtte af Frihedsqubinden knejtede, førte til Hovedbanegaarden, men denne Gade bestod nu af to Rækker Græsdynger, af hvilke hist og her et mere eller mindre ramponeret Hus rejste sig. Foran Banegaarden myldrede det med Soldater som i en Myretue, et Par Automobiles bragte en Transport Saatede; en

ung Officer kom netop ilende, standsede foran en ung Soldat, som bar den venstre Arm i Bind, der var farvet af Blod, og spurgte ham, hvor de kom fra.

„Fra C.“, lød det knappe Svar. „Hvorledes staar Sagerne der?“ spurgte Officeren videre.

„Vore har alter maattet rømme Byen“, svarede Soldaten, „det gaar stadigt frem og tilbage.“

Officeren udstødte en Ed og mumlede noget om „fordømte Franskmænd“, mens han hurtigt ilede videre.

Ikke langt fra Banegaarden laa en Skolebygning, der benyttedes som Laselet. Inde i en af Salene gik Søster Anna og puslede om de Saarede, som i to Rækker laa paa Feltfenge. Luftten derinde var fyldt med menneskelige Uddunstninger og Lugten af Medikamenter. Nogle af de Saarede laa stille hen med blege Ansigter, andre stønnede af Smerte, et Par laa og sægtede med Armene, mens de talte i Feberfantasier. En Læge kom for at se til Patienterne, han var iført en hvid, vid Lærredskjortel; en Sanitetssoldat fulgte ham med en Kasse med Forbindingsjager og Instrumenter i Haanden. Skyndsmat gik Lægen sig til at ordne en Forbinding, som havde løsnet sig; det var øjensynligt, at han var overlæsjet med Arbejde.

To Sygepassere kom bærende med en Soldat paa en Baare, de stillede varfomt Baaren paa Gangen mellem Sengene og meldte: „En Haardlisaaret“. Lægen saa flygtigt op fra sit Arbejde og gjorde Tegnet til dem at lægge den saarede Soldat paa et Leje, der ikke var optaget. Søsteren ilede hurtigt til og hjalp at løfte den unge Soldat op fra Baaren. Det var ingen anden end Peder Nissen, der var haardt saaret i Bryst og Underliv af Granatplinter. Hans Ansigt var blegt, Øjnene lyste med Feberglaans, han stønnede sagte, mens de lagde ham til rette paa Feltfengen. Lægen kom og følte hans Puls, saa vendte han sig mod Sygeplejersken og gjorde en Bevægelse med Haanden, som hun besvarede med et stunt Nik; hun forstod, hvad han mente, her var ingen Hjælp mulig, der var kun Timer tilbage.

Da Lægen havde forladt Salen, gik Søsteren hen til Sengen og lagde Haanden paa hans Pande, den var fugtig og feberhed, hun følte hans Puls, der var næsten intet Blod tilbage i dette unge, stærke Legeme, Døden havde alt mærket det. Hun

bøjede sig ned til den Saarede og spurgte til hans Befindende, han stammede noget : afbrudte Sætninger i et Sprog, hun ikke forstod.

„Nu gaar vi ind i Lyset“, løb det fra Pæders blege Læber, „Marie . . . kom . . . giv mig . . . din Haand.“ Hans Haand famlede over Sengetæppet og greb om Søster Annas Haand. „Kom . . . her er koldt . . . se der . . . Lyset og Else . . . Far . . . Mor . . .“

Han løb. Sygeplejerken sad en Stund med hans Haand i sin, hun nænnede ikke at forlade ham i Dødstimen.

„Se . . . den sorte Sky . . . den svinder . . .“, løb det atter fra Pæders Læber, „se . . . Solen . . . Marie . . . jeg kommer . . .“

Han gjorde en Bevægelse, som om han vilde rejse sig op, men han faldt tilbage, hans Ansigtsmuskler fortrak sig som til en Grimasse, saa glattedes atter hans smukke Ansigtstræk, der bredte sig ligesom et Smil over det blege Ansigt, det var Døden, som aandede paa det. Pæders rene Sjæl svang sig ind i det evige Lys, det hans Hu stod til.

Søster Anna lukkede den Dødes Øjne, saa gif hun hen og aabnede et Vindue, et Minut stod hun og saa ud i den maa-nelyse Nat. Med sit Lommetørklæde tørrede hun et Par Taa-
rer bort, som stjal sig ned ad hendes Kinder. Saa vendte hun sig om for at gaa til det næste Smerteleje.

— Men Maanen skinnede over Byen, hvor Krigsfolk endnu strømmede gennem Gaderne i den sene Nattetime, og den skinnede over den vide Slagmark, hvor Kampen endnu varede, hvor Baabnernes Brag nu overdøvede de Saaredes Skrig og de Døendes Stønnen. Mellem saa mange andre laa et ungt Legeeme udstrakt paa den af Granater oprevdede Balplads, det var Svend Hansen. En Gevartfugle havde ramt ham i Hjertet og brat udsuffet den forhaabningsfulde Unglings Livslys.

Døden havde gjort en rig Høst i disse Dage, da den vilde Kamp havde raslet i al sin Gru. Krigen var som en Uvejrsky, der jarer over Jorden og ødelægger Markens fagre Blomsterpragt. Blomsten af Europas Ungdom laa til Døds knust under denne Sky.

Derhjemme i de 10 Gaarde mellem Sundeveds Bakker og Hegn vilde man forgæves vente paa Søn, Broder og Brudgom. I fremmed Jord vilde om saa Timer Støvet af de to unge Mænd blive fædet til Haile under Raanonernes Torden. Ingen Kirkeklokke vilde ringe over deres aabne Grave.

Trende Gange havde Jorden endt sit Kredslob om Solen siden hin Sankt Hans Aften, da en Flok glade, unge Meimester tændte Blus paa Blæshøj. Det var atter Skærfsommer ved Bælt og Sund, og Roserne duftede, som den Gang, fra Høgnene.

Men i Kristen Hansens og Jens Nissens Hjem havde man levet mellem Haab og Frygt; hver Gang der indtraf et Dødsbudskab til Egnen, steg det bange Spørgsmaal frem: „Hvem bliver den næste, bliver det en af dine?“

Vinteren gik, og Vaaren kom, men Frøden var ikke i dens Følge. Det Haab, Knud havde næret, det var bristet; Krigen rasede videre, grusommere for hver Dag. Man sled i det hjemme for at saa Markarbejdet gjort og saa Høsten bjærget. De to unge Piger, Marie og Else, tog deres Tørn med, men under Arbejdet dvælede deres Tanker hos Ven og Broder derude paa Valpladsen.

Saa var det en Dag sent om Høsten, at der indtraf et Sorgens Budskab til hvert af de to Hjem; Svend Hansen og Peder Nissen var begge faldne. For Marie var dette et dobbelt Slag, idet hun paa en Gang baade havde mistet sin Brudgom og sin eneste Broder. Straks efter at hun havde modtaget det tunge Budskab, brød hun næsten fuldstændigt sammen, og det var hendes Moder, som hjalp hende over det værste. Det var et Under, hvilken Kraft Maren, den blide, svage Kvinde, viste i Sorgens Stund; det var, som øste hun af en usynlig Kilde, saa der fra hende igen udstrommede Kraft til hendes Omgivelser. Ikke et bittert Ord kom over hendes Læber, stadigt var hun rede med et trøstende Ord, saavel overfor Husbond og Datter som ogsaa overfor Naboerne.

Helt anderledes var det med Bodil, i Fortvivlelse gik hun i Kette med Gud, og Sorgen gjorde hende bitter. Til hendes Sorg over Sønnens Død kom endnu dette, at hendes yngste

Søn, Henrik, ogsaa blev indkaldt som Soldat. Den jør saa virksomme Kvinde kunde nu i hele Timer sidde henruket i mørk Grublen, og der stillede Else en svær Opgave, at bringe Moderen bort fra denne stumme Fortvivlelse. Skønt selv dybt rystet ved Broderens Død, viste hun stedse Moderen den sømste Kærlighed. Det Aar, der var gaaet siden Krigen's Udbrud, havde modnet den unge Pige til Kvinde, og der var ingen Tvivl om, at hendes store, rene Kærlighed til Knud havde virket foræblende paa hendes Karakter.

Det var sjensynligt, at Elses stadige Puslen om Moderen havde en god Virkning paa hendes Sind, men en rigtig Fortrolighed mellem Moder og Datter bestod endnu ikke, og Elses Forhold til Knud undgik de begge at berøre.

Saadan randt atter et Aars Tid. Da indtraf en graa, regnfuld Efteraar'sdag den triste Efterretning, at Jens Nissens yngste Søn, Henrik, ogsaa var falden. Bodil faldt næsten helt sammen under dette tunge Slag, hun havde en Følelse af, at Liden ingen Bærd havde jør hende mere, alt, hvad der jør havde forekommet hende attraaeværdigt, var hende nu ligegyldigt. I denne hendes Nød kom Maren hende til Hjælp; i alvorlig Samtale jørte Maren den haardtprævede Bodil til ham, der kan stille Havets vildt brusende Bølger, og som ogsaa formaar at stille Stormen i et Menneskes Bryst. Efterhaanden blev det stille i Bodils Sjæl, det faldt som Skæl fra hendes Dine, og hun erkendte, at hun ejede en Ven, der var mægtigere end Døden og alle Verdens Magter, en Ven, der havde elsket hende alle Dage, men som hun jør kun havde skønnet lidet paa. Da saa hun først, at alt, hvad hendes Hjerte hidtil havde hængt ved, var Tant og uden Evighedsværd; hun lærte at kende, at et er fernødent, og hun mindede's Evangeliet's Fortælling om Martha og Marie. Nu forstod hun ogsaa, at hun hidtil havde levet sit Liv som Martha, altid været saa travlt optaget af timelige Ting uden at have haft Tid til at tænke paa det aandelige. Men hendes Naboe'ske, Maren, hun havde lige som Marie upvalgt det bedste, noget som var umisteligt, og som havde Evighedsværd. Det var det, der havde givet Maren Kraft til at holde sig oprejst i Sorgens tunge Dage, det var Tilliden til Gud's store Kærlighed og hendes sikre Haab

om Gensynsglæden, der havde gjort, at hun kunde juble gennem Taarer.

Bodil saa nu ogsaa, at hun ikke havde været det for hendes Mand og hendes Børn, som hun skulde have været. Hun havde ment det godt, men hendes Kære havde gaaet og længtes efter et kærligt Ord, der kunde varme helt ind til Sjælens Dyb, og det Ord havde hun ikke faaet sagt. Hun genfaldte i Erindringen hin Time, da hun havde udtalt de bitre Ord til Datteren, fordi denne elskede Knud Hedegaard.

Nu søgte hun at gøre godt over for Mand og Barn, hvad hun havde forsværet i lange Aar.

Sorgen havde holdt sit Indtog i Jens Nisjens Hjem, men sammen med Sorgen havde Kærligheden taget Sæde der, og Kærligheden var stærkere end Sorgen.

Saa en Dag havde Bodil set ind i Elses klare, blaa Øjne og spurgt, om hun endnu holdt af Knud, og Else havde svaret, at hun elskede Knud mere end nogensinde. Da havde Moderen under Taarer kyssset Datteren paa kinden og bedt hende gløkke alle de onde Ord, hun skulde ikke længere staa i Vejen for de to Unges Kærlighed. Og Else havde ligeledes under Taarer bedt om Forladelse for, hvad hun havde gjort Moderen imod. Men de Taarer, de to Kvinder græd, var som en mild Vaarregn, der bar Forjættelse om Sommertid og Grøde. Begge havde været i den store Mesters Smeltekedel, hvor Sjælene lutres.

Men Prøvelserne var endnu ikke til Ende. Kort efter Jul modtog Else Brev fra Knud, at han laa haardt saaret paa et Lafaret. I samme Kamp, hvori han var bleven saaret, var hans Ven, Niæmus, falden i Fangerenskab.

I de Maanedre, Knud laa paa Sygelejet, gik der to Kvinder hjemme i Peder Nisjens Vaard og sendte Bonnet op til Hilsens Herre om, at han vilde gengive Knud Helbred og Forlystelse. Hvert Brev, Else sendte Knud, indeholdt Hilsen fra hendes Forældre, og Bodil havde i en egenhændig Skrivelse indbudt Knud til at komme til Sundøved, naar han var saa vidt, at han kunde forlade Lafaret.

Og nu, da Skærsommerens Tid var inde, var Knud kommen og havde taget Ophold i Elses Hjem. Det var en smuk Sommeraften, da han og Else og hendes Forældre, samt Kristin

Hanjen og Maren med deres Datter, Marie, var samlet ude i Jens Nisjens Have.

Knud saa bleg og afkræftet ud efter det lange Sygeleje, men hans Øjne lystede med samme Glans som før, og hans Mænd var sund og frisk som den Gang, han drog ud til den vilde Kamp.

Alle fire Kvinder var klædt i sort, og Sorgen havde efterladt sit dybe Spor i deres Ansigter, men Kærligheden havde jævnet Sorgens Spor og lagt et mildt Skar over deres alvorlige Ansigtstræk. Bodils sør saa ranke Skikkelse var bleven lidt froget, og Haaret var graaet i de forløbne tre Aar. Ogsaa Jens og Kristen var ældedes, og det var, som om deres Nakke havde bøjet sig under den daglige Byrde. Maren var den stille, blide Kvinde som før, men ogsaa hun bar Spor af, at Sorgens Byrde havde thyget paa hende. Og begge de unge Piger var bleven til modne Kvinder i de Sorgens Aar, der var ruudne.

Man havde lige talt om de tre unge Mænd, som Krigen havde krævet fra de to Hjem, og der glimtede en Taare i de flestes Øje ved Mindeet om de tre Ynglinge, som aldrig vilde vendte tilbage til deres Hjem. „Det er en tung Tid for vort Folk“, sagde Kristen, „Døden tager vore Sønner, og vi Gamle bliver tilbage.“

Der herstode et Djeblisk Stillehed efter Kristens Ord; saa rattede Maren sig i Sædet og tog til Orde, mens hendes Øjne lystede med en egen Glans.

„Det er ikke det værste, at Døden tager vore Sønner, det var tusind Gange værre, hvis de var gaaet ad Syndens Veje og var døde en aandelig Død. Nu kan vi mindes de Faldne med Glæde; af deres Breve derude fra ved vi, at de mødte Døden i Tillid til Guds Naade og Kærlighed. Ved hans stærke Haand er de vandrede gennem Dødens Skuggedal.“

„Saalænge der lever Mænd og Kvinder i vort Folk, som ejer Kraft og Styrke af det evige Livsens Væld, saalænge har Døden ingen Magt over os. Blandt dem, der overlever denne Trangselstid, vil der være nok til at løfte Fædrenes Arv, der vil være nok, som ejer Kraft og Evne til at bære vort Folk ind i den ny Dag.“

Efter en lille Pause vedblev hun:

„Der kommer en ny Dag efter denne mulmsorte Nat, en ny Tid, hvor Ret og Sandhed og Skarplighed vi blive de Magter, der mere og mere vinder Fodfæste blandt Folkene. Lad det se mørkt ud for Øjeblikket, Gud vil dog føre sin Sag frem til Sejr; han er den Ulysets Kamp, mod hvem Mørkets Magter skrider fergaves.“

„Gud give, at stedse flere og flere af vort Folk maa fylkes under Ulysets Banner“, sagde Knud, „deri ligger Livets Lykke, at kæmpe for alt, hvad der er adelt og godt, være med til at højne vort Folk og forædle Slægten.“

„Ja, I har Ret, du, Maren, og du, Knud,“ sagde Bodil, „der var en Tid, da jeg tænkte anderledes, da mit Hjerte hang ved det, der er jorkeankeligt; min Gud tugtede mig i sin faderlige Skarplighed, og han drog mig genstridige Kvinde ind i sin Skarpligheds Favns. Da først lærte jeg Livet at kende, det Liv, der varer ud over Død og Grav.“

Henvendt til Knud og Else tilføjede hun:

„Tungt blev Byrden lagt paa Eder i Ungdommes Aar, men Guds Ord siger, at det er godt at bære Væg i sin Ungdom. Gud give Eder en lys og lykkelig Fremtid, og han sprede de Skyer, som endnu formørker vort Folks Himmel.“

Atter herstede der Tavshed efter Bodils Ord. Der gives Stunder, hvor Minderne stiger frem og lægger Bessag paa alle vore Tanker, ja Tavshed binder vor Tunge. I slige Øjeblikke er det, som hedenfarne og fraværende Slægtninge og Venner dvæler hos os, vi ser deres Smil og hører deres Stemme.

Saadan sad det lille Selskab tavst derude i Haven, hvor Roserne duftede, og en Solstort sang fra sin grønne Kvist. Afteusens sidste Straaler faldt paa Sundeveds yndige Landskab, paa Skove og Bakker og paa det blanke Sund. Naturen aandede Fred, men ude i Verden rasede Krigen endnu, den grusomste Krig, Historien har kendt. Dybe Saar slog Krigen, Sot og Død, Jammer og Nød var i dens Følge, onde Urter groede i dens Spor.

Og dog lyske der et Haab ind i Hjerterne, Haabet om Fædens Morgenrøde, der skulde stige som Sol af Havet og kaste Glaus paa den øde Verdens D.

„Pajsiwal“.

Per Drés han vár no itt' så grander,
 men han vár goej nok, som han vár
 -- te' fuid' så goej som manne ander!
 O' alle kund en ønsk' ham ville;
 de soej da »Bedste« osse sjel,
 o' hun skuld da nok veed Beskón;
 hun kénd' ham jo, fra han vár lille.
 Ja, hvind'er 'et slák ham i e Hoej,
 så vár han ret så flink o' goej.
 O' fik han kuns sin Melmadspoes
 lidt rig'le o' lidt rund'le skår'n,
 så vár der inne, der som han,
 kund hjælp' hind' ved e Tørr' i e Moes.
 O' vár der dem, der sådt o' grin'd',
 o' haej 'et luggen inden Dørr',
 så vár 'et da nok Drés o' hind',
 der bajej haj vénd o' rést de' Tørr'.
 De vár sámænd en trætle Vej
 i e Sand o' e Støv å trids a'stej,
 men hvind'er e Morrenlærger sâng,
 så blow 'et sle'jtt' så træls en Gång.
 O' nær di haej de' Dawløn tén,
 så gik 'et glat te' bag igen,
 om å 'et somti blow lidt són.

For ander Folk i manne Aar
 di haej vel sandst di tusind Las,
 no haej di kuns de' in o' pass',
 men de vár osse mér' end nok;
 for »Bedste« gik no ved en Stok,
 o' Drés haej fån en Sommerplads
 -- men haej no a' e Buend fån Lov
 å hjælp' hans »Bedste« lidt idaw.

O' hun haj fyldt de' Mel'madspoes,
han védst', der vanged' lidt a' hvert,
når di skuld med en'an te' Moes.
Drés vår så snaksom o' så glæj;
han töt, de vår da inne Sag,
naar sårn en Bedstemor en hæj.

Som no di trissed' hen a' e Vøj,
der bløw en fale Hurlomhej,
de brommed', o' de gøe saa sær,
o' Drés han gløej med jet a' e Vær.
-: Uha! en Pajsiwal minsædt! —
nan tow hans »Bedste« ved e Hand;
dær kom 'en lig' imo'e dem ind
o' fløw så lavt som innesind.
Hans Hjart de sånk ned i hans Lyw
— så dø'sensangst en dog kan blyw —
no hæj han hør en manne Gång,
illi'wel bløw han dog så bång
o' foeld sæ ret så skidt te' pas
o' tæ'n't å, da han haj den Plads
fo'gången Sommer ved en Buend:
De vår en tille Morrenstund,
da hæj 'et tøet sæ li'saa sær
o' gøe en Spetaggel op i e Vær;
di mén d', de vår å sånd't et Dyr,
der knæwred' op åbag e Sky'r
o' skaft sæ ret som now'e Tombe
o' taft så ald' ilaw en Bombe,
der måeld' omkring o' lawed' en Huel
så stor som now'e Mergelkuel.
O' ald'e Rur'err i e By di klirred'
o' Folk vår rydt o' ren forvirred',
ja sjel e Mænd — dær å e Gård,
hvor Drés han passed' Køer og Får —
som jaw'n vår ved å mo'eg å røejt,
fik o' å føel, hvor e Luft den trøejt;

for som han kr'æt' — — pladask! badugges
dær loej han li'saa nejesgrugges
o' flak hen a' e Mørringfjæl
o' troej, han vár slawn rent ihjæl.
Men skönt han fik sæ rést igen
o' urren now'e virre Mén,
så vár et dog en værr' Molest,
te der kund staa a' sând't et Best.

—: Brom brom! Brom brom! — Huh! hvor han gøs;
de vár ret, som den U'end vár løs.

—: Brom brom! Brom brom! — Nej, hvor han rést,
o' itt' sint lewend' Ræj han vedst.
O' hva den Gammel tæn't o' troej
de kund han itt' få i sint Hoej,
for alle et gudsskaffent Muk hun soej;
Hun tæn't vel å sint Lywsens End',
o' å, ifald den voldt dem Mén,
så vár der nok en anden én,
der så e Tørr' i e Moes kund vèrr'
o' ringel 'em op o' stakk' 'em om
o' bjerr' 'em ind, før e Vinter kom,
te itt' e Kuld skuld blyw for slem
o' plaw dem aldfør svart derhjemm'
Per Drés har skoddet me'e Gång,
o' han kund li'saa tyrle se,
te hun vár både angst o' bång.
Da sánk hans Hjart ino en Tomm',
o', som e Best bløv ved å bromm',
o' han bløv me'e o me'e rej,
o' skidt istånd o' gluend'rø,
så ráft han som i Dø'sens Nø'
—: Æ tykkes, Bedste, vi skal bej! —
--: Ja, la' vos de, den Gammel soej,
o' å de' Knæ di ned dem loej.
Tæt ved hverander loej di dær,
o' de vár knap, di 'low dert Vær,
hva' sin di boej, de veed æ itt',
Men »Pajsiwal« — den sejd' fo' hitt.

No lronned' den åbag de' Ryg,
 o' Dre's blæw li'som mer' tryg;
 o' skønt han no vār itt' saa grander
 så læn't han dog som manne ander,
 når fōst e fa'e vār a' e Vej,
 så gøst 'et itt' behov å bej.
 No vār di frelst a' den Klemhærk',
 te'med begyndt' e Knæ å værk';
 uvån di vār med sårnd't et Lej',
 bedst vār et ves, di kom a'stej
 for ald' di Tørr, di å skuld vend,
 o' stakk', før e Daw vār vel te End'.
 Så rest han op sin lille Krop
 —: No, Bedste, kan vi godt hold' op! —
 Men »Bedste« hun var knap så tryg;
 hun skodded om åbag sin Ryg
 —: Å Herregud! å Herregud
 lill' Dres den skyd' vel itt' bagud! —
Sven Tange.

Det vidunderlige.

Uj P. Skovron.

Selv af en Vestbo at være var Bo Fisser ualmindelig saamælt. Der var hele Dage, da han ikke mælede et Muk og kun aabnede sin store Mund for at putte en Skraa ind eller for at tage Tøde til sig. Ikke for det, at han var dum, tværtimod, der var Folk, der fuldt og fast troede paa, at der bag denne Taoskhed skjulte sig en klog Mand — at sige paa sin Vis. For usvidende var han unægtelig. Hans Skolegang havde været mere end tarvelig. Sommerstolen havde han aldrig besøgt, og Vinterstolen var det saa sin Sag med. Der var saa meget i Bejen. Det lille Fisserhus laa ensomt ude ved Naen. Hele Vinteren omtrent var det affpærret fra Omverdenen af Jndvandet. Faderen havde kun én Baad, og den skulde han som oftest selv bruge til Fisseriet. Og Vinteren kunde nok lægge Bro over Vandene, men den var ikke altid sikker over Grøfterne og

Strømmene, hvor Vandet står. Saa de Dage, da Bo mødte i Skolen, kunde nemt tælles, og hændte det, jølte han sig alt andet end hjemme der. Alting kuede. Kammeraterne miklede med ham, han forstod ikke dem og de ikke ham. Han søgte sig forvirret af alt, af Degnens Røst, af Kammeraternes Smil og Snusen. Som Følge deraf kunde han ikke fatte de simpleste Ting. Han troede derfor selv og Læreren med, at han var en stakkels Tosse. I Sangtiden sad han og lyttede med stille Undren, men turde ikke selv synge med. I Førføningen havde han prøvet paa at nynne med, men han blev bange for sin egen Stemme, der ikke vilde smelte sammen med de andre. Han anede ikke, at det, at han kunde høre dette, var det bedste Bevis for, at han havde Øre. Og saadan gik det med alt. Hans Næmme rustede som en Iseben Klinge, der ikke bliver brugt. Læreren var bæde døv og blind for denne menneskelige Fremtonings Natur og Larv.

Da Bo kom ud af Skolen, hvor han intet havde lært, kunde han hverken læse eller skrive ordentlig, men til Gengæld var han en udlært Fisker. Hans Hjerne var ikke gold, men ukultiveret. Han lærte Fiskenes Liv og Sædvaner at kende gennem egne Jagttagelser og ikke ved skriftlig eller mundtlig Overlevering. For Faderen var lige saa kæftbunden som Sønnen.

Da Faderen døde, overtog Sønnen Fiskeriet, det lille Hus og den fladbundede Baad. Moderen var død for mange Aar siden. Bo havde kun sig selv at ernære, og det var han Mand for.

Da jeg traf ham, var han en halvhundred Aar gammel Ungkarl. Hans Ry som Fisker gik viden om, hvad der førte til, at jeg søgte ham. Og hvad andre ikke havde kunnet rose sig af, det lykkedes for mig, nemlig at fange hans Fortrolighed. Alle andre havde mere eller mindre røbet den Overlegenhed, de følte overfor ham, hvad der havde gjort ham sky og tilbageholdende. Jeg mødte ham paa et Omraade, hvor jeg var den underlegne og uden Forbehold erkendte dette. I Førføningen studerede han ved min Uvidenhed, som anede han Uraad, men da han kom paa det rene med, at min Uvidenhed var ægte nok, voksede hans Mod og Selvfølelse og han blev

forholdsvis veltalende; men kun naar han bevægede sig paa Fisteriets Omraade, hvor han følte sig hjemme. Det meste af, hvad jeg har lært af Fiskeri, kan jeg takke ham for. Hertil hører naturligvis ogsaa Vejrfyndigheden. Han kunde sige paa en Brit, hvornaar vi fik Regn, hvilket afgang af Vindens Svingninger med eller imod Solen. Hans Erfaringer var byggede paa mange Aars Jagttagelser og Slutninger. Han plejede at sige: Fiskene ved nøjagtig og et helt Døgn forinden, naar Regnen kommer, saa klog er jeg nu ikke, men jeg kan i Regelen se, naar vi faar Regn om nogle Timer. Og det slog næsten altid til.

Hans Tanker og Jagttagelser vovede sig ogsaa ind paa andre Omraader og tumlede med Naturens Foreteelser af mere indviklet Art, men hans Forestillinger fik ikke Lov til at komme til andre dødeliges Kundskab. Hvor forvirrede de kunde være, fik jeg dog en Ahnelse om en Gang, da jeg i et ubevogtet Øjeblik overrumplede ham.

Vi laa en Dag paa Ryggen paa Sommerdagens Skraaning og lod os gennembage af Solen, hvis Hede dulmedes af en mild Vestenvind, der strøg ind fra Rudebøl Bredning, bærende i Fanget en krydret Duft af alle de Blomster og Græsser, den havde lysset undervejs, iblandet stundom med en Lugt af visjent Rør. Den jagte rislende Susen af Vinden i Rør og Flæg, hvis Grundakkort kun nu og da brødes af en Vibes iltre Strig; eller en lille Solo af en Rørsanger, virkede søvndræbende paa Hjernen, som blev svimmel af at stirre mod de drivende Udslyer oppe paa den blaa Himmelhvælving.

Halvt i Søvnne aabtede jeg Munden og spurgte:

-- Hvor kan det være, So, at Solen altid kan brænde og lyse. Hvem kan det være, der hælder Olie paa den store Lampe?

-- Naa ja, svarede So, Solen lyser jo da ikke om Natten. Og man kan jo ogsaa nok se, at den mangler Olie om Aftenen ved Solnedgang, for da lyser den jo kun mat, og straalene ikke som om Dagen, saa kan man let taale at se paa den. Jeg har tænkt mig, at den guider sig varm mod Jorden om Natten, lige som man guider sine Hænder varme mod hinanden, og saa straalere den igen om Morgenen, naar den gaar op paa den anden Side af Jorden.

Jeg blev saa overrumplet af denne Forklaring, at jeg jaldt ud af Rollen og var lige paa Nippet til at briste i Latter. Men jeg tog mig selv i Nakken. Hvad Det havde jeg, unge Menneſke, til at gøre mig lystig over denne Mand's Uvidenhed? Jeg kunde jo sagtens. Jeg havde faaet min fulde Skolegang. Min Dplysning var bygget paa Aarhundreders Grausfning og Overlevering. Var det min Fortjeneste! I den Mand's Sted, som laa der ved Siden af mig og stirrede mod Solen, vilde jeg maafte ikke engang have været i Stand til at danne mig en Forestilling om saa høje Ting. At han kunde det, beviste jo i al Fald, at hans Fantasi var levende og kunde danne sig et Billede, selv om dette var nok saa stridende mod vore Dages Dplysning. Jeg kunde maafte forklare for ham den virkelige Sammenhæng, men jeg maatte hellere lade ham blive i den Forestilling, som var tilfredsstillende for ham, og som det uden Tvivl maatte gøre ham ondt at maatte skilles fra.

En Dag kom vi ind paa det i sin Tid meget omtvistede Spørgsmaal om Alens Forplantning. Her var Bo sikker i sin Sag. Han paastod juld og jast, at Alen fødte levende Unger, og hans Ustkuelse hvilede paa den Opdagelse, som han (og for Resten mange for ham) havde gjort, at der fandtes jmaa Alenunger hos Alen. De Lærde jiger, det er Jndvoldsorme, men Bo paastod, at det var de samme jmaa Al, som man senere kan se paa Møllefluser, ved Allegaarde i Eugene som Glasaal.

Jeg lod ham ogjaa beholde denne Forestilling uplumret. Men Sognets Præst var ikke saa human. En Dag fulgte han med mig ned til Bo Fjsker for at købe Al, og Talen faldt da paa Alens Forplantning, og da han hørte Bos Rættermening, kunde han ikke dy sig, men maatte forklare for os, hvordan det virkelige Forhold var. Det var i det Aar, da man i Italien havde fundet Larver, som viste sig at være Alelarver, hvorved det var eftervist, at Alen lagde Wg og ikke fødte levende Unger.

Bo kunde ikke faa i sit Hoved, at Alen lagde Wg, som andre Fugle.

— Ja, ja, sagde Præsten med Salvelse, min gode Mand, der er saa meget, vi ikke kan faa i vort Hovede, men som vi

dog maa tro paa. De kender jo Naletrækket om Efteraaret, men kan De forklare det? De har jo selv fortalt mig, at De som Dreng, naar De var ude med Deres Fader paa Fiskefangst med Blus i de mørke stormfulde Efteraarsnætter, har set Nalefaringen foregaa.

— Ja, sagde Bo. En Nat, jeg sad i Baaden og figgede ned paa Bunden af Naen, har jeg set Naletrækket. Bunden var fuld af vandrende Nal. Min Fader fortalte ofte, at i hans Dreungeaar har han en Nat under et stærkt Tordenvejr, naar Lynene oplyste Bunden af Naen som ved den klare Dag, set Nalene formelig vælte sig i store Bunker med Strømmen.

— Ja, tænkt, sagde Præsten og slog udmed Haanden. Hvem kommer med Meldingen til Nalen, at nu skal den paa Vandring for at opfylde sit Livsmaal her paa Jorden? Det staar for mig som noget af det vidunderligste. De véd, at Nalen er til Stede alle Vegne. Der er jo ikke det Vandhul, som den ikke besolker. Den findes i Mergelgrave og Vandgrøfter. Tænk nu engang. Under Brinken i en Mergelgrav ligger en Nal. Saa en Uvejrnat faar den et traadløst Telegram, kan vi gerne sige, men hvorfra? Det lønlige Budskab gør den urolig. Det er som med den hypnotiserede, der paa et bestemt Klokkeslæt kaster alt fra sig og pludselig gaar sin Vej, lyttrende den lønlige Ordre. Og Nalen gaar sin Vej. Hvorhen, det véd den ikke. Den gaar bare. Med stor Møje arbejder den sig ud af sit Element, suer sig op ad Gravens stejle Brinker, klamrende sig til Planter og Stene, op paa Landjorden, videre over Marker og ad Grøfter, følgende en uimodstaelig Drift. Den trodser Farer og Død paa sin Vandring, indtil den naar den rindende Strøm, som fører til Havet. Fiskerne lurar paa den med deres Nalegaarde og Rujer i Naerne og langs med Havets Kyster, under dens Vandring i mørke Høstnætter, naar Naret hælder og naar Maanen kvælder. Og Millioner maa lade deres Liv. Men ingen Farer orker at standse Nalefaringen. Nalen drives af en lønlig, men uimodstaelig Magt ud mod det store ukendte. Hvorhen?

Italienerne fandt først Nalens Larver, det blev danske Forskere i Begyndelsen af dette Aarhundrede beffikket at opdage Nalens Unglesteder i Atlanterhavets 1000 Meters Dybder ud fra

den engleste Kanal. Og dette Maal i Møde jøres Valen fra Mergelgraven over vore Marker og Moser Tufinder af Mile, og Millioner af dem sætter Livet til paa Vandringen langs Ny-sterne. Men intet er i Stand til at standse denne vældige Strøm, hvis blinde Instinkt er bleven jeende. Og dette sarte Strøb, som Mennesket ser ned paa, er blevet til den lyseste Aabenbaring af Guds Almagt og Vilje. Ja, for mig staar dette Forhold som et af de klareste og mest talende Vidnesbyrd om Guds Tilværelse. Det er det vidunderlige, det v i d u n d e r l i g e !

So Fister var saa betaget af Præstens Skildring, at jeg kunde se hans Læber jagte gentage Slutningsordet: det v i d u n d e r l i g e .

Imens Præsten fortalte, opdagede jeg to Skikkelser, en ung Mand og en ung Pige, et Par Bøsejstud borte paa Sommerdigen. Jeg havde paa mine Fisteture ofte i den sidste Tid lagt Mærke til de tvende og tænkt min Del derved.

Pigen var Præstens Myndling, en forældreløs Broderdatter, som han havde taget til sig i Huset for at gemme hende til sin Søn, der var Student. Pigen var nemlig et rigt Parti.

Da Parret kom saa nær, at de kunde se, hvem der sad der paa den omvendte Baad ved Fiskerens Hytte, standsede de brat, og den unge Mand forsvandt under Digen, mens den unge Pige nærmede sig.

— Nej se, der har vi jo Hanne! jagde Præsten, da han saa op. Saadan lang Spadsferetur i Guds frie Natur har du rigtig godt af, min Pige. Nu kan vi følges ad hjem.

Hanne rødmede en lille Smule og gik med Præsten.

Aha, tænkte jeg, Præstens Giftermaalsplaner er nok ved at gaa i Baglaas. Præstens Modstandere paastod, at han havde de himmelske Guder i Munden, men de jordiske i Hjertet. Saa meget er vist, at hans Myndling, den rige forældreløse Pige, blev holdt i saa stor Afsondrethed, at det nok kunde se ud, som om Præsten virkelig rugede over hende som en Skat, der maa holdes skjult.

Den unge Pige var spærret inde i den skumle Præstegaard, der laa omgivet af en stor Have, hvis Træer lukkede alt Lys ude fra de lave gammeldags Stuer. Hun kom ikke sammen med

jævnaldrende, hun oplevede saa godt som intet; men en ung Pige, som ikke optages af Virkeligheden, flygter ind i Drømmenes Rige. Man saa hende kun i Selskab med Præstesønnen, naar han var hjemme i Ferien. Derfor faldt det mig aldrig ind, at det kunde være nogen anden end ham, jeg havde set hende sammen med i den sidste Tid. Først i Dag, da den unge Mand pludselig forsvandt bag Digen ved Synet af Præsten, gif det op for mig, at der nok var Ulve i Mojen.

Da Præsten og den unge Pige var borte, spurgte jeg Bo Fister, om han havde lagt Mærke til den unge Mand. Nej, i Dag ikke, men tidligere. Smidlertid kendte han ham ikke, og det lod heller ikke til, at han nærrede synderlig Interesje for Sagen. Derimod var han stærkt optaget af Valens Vandring til Ynglestederne i Atlanterhavets Dybder, hvad jo unægtelig ogsaa var mere interessant end en ung Piges Vandring med sin Hjertensker paa en Sommerdige.

Bo var meget tankefuld, og tilslidst spurgte han mig, hvad Præsten havde ment med Udtrykket „det vidunderlige“.

Jeg svarede ham, at Præsten dermed havde villet betegne det dybe og forunderlige i den lønlige Magt, der driver Valen afsted mod et ukendt Maal, i Virkeligheden for at opfylde sin guddommelige Mission, Slægtens Forplantning.

Det var, som Bo var bleven hjerptagen af denne vidunderlige Tanke. Hans Hjerne tumlede med den, og hans Læber hvilede uvilkaarligt „det vidunderlige“. Det var ikke, fordi han elskede Valen. Nej tværtimod, han forfulgte den med et arligt Had. Det er den største Røver blandt Rovfiskene! plejede han at udbrøde, og den var Genstand for hans ihærdige Efterstræbelser.

I de stille Nætter, naar han laa i sin Baad og tattede, havde han gjort den Opdagelse, at Valen om Foraaret i Skarpefiskenes Legetid, naar Brasenen og Stallen stryger sin Rogn af paa Rørene, opholdt sig der om Natten, krøb op ad Rørenes Stængel og fortærede Fiskenes Rogn. For at komme den til Livs, havde han opfundet et Apparat, en Art Dyster, hvor Tenerne sad saa tæt sammen, at de kunde stryges op ad Rørene. Med dette Instrument har han forket mange Lispund Val op i sin Baad.

Bo lærte mig en Dag at tage Malen i sit Leje.

— Se der, jagde han, der er en Mal.

— Hvor kan De se det?

— Kan De se Boblerne, som stiger op til Overfladen fra Dybet. De kommer fra et Malehul. Ser De Hullet dernede i Sandet. Lad nu Deres Snøre gaa derned med en lille Stump Drm paa Krogen.

Som sagt, saa gjort. Næppe var Krogen gleden ned i Hullet, før et Malehovede dukkede frem, og Krogen gled langsomt dybere ned i Hullet. Jeg trak op. Intet.

Bo lo.

— Ikke saa hidsig, naar man er paa Malsfangst.

Næste Gang lod jeg Malen gode Stunder til at sluge Mad-
dingen, og da jeg trak op, fulgte Malen med.

Bo havde en anden Maade at fange Mal paa, der var endnu mere ejendommelig. En Dag stagede vi ud med en mærkelig Udrustning i Baaden. Fangstgrejerne var en Stump Lægte og en Spade..

Da vi kom ud i Maen, bad Bo mig stage Baaden meget langsomt langs med Nabrinken. Det var en tør Sommer med stadigt Lavvande. Bo lagde sig ned i Baaden, saa lang han var, og spejdede ud over Kælingen ned i Vandet mod Brinkens Bæg. Han ledte om, hvad han kaldte et Malekammer.

— Stop! Løb det fra Bo. Her har vi det.

Han tog Lægestumpen og jog den under Randet ind i Brinken.

— Se saa, nu er Døren lukket. Nu gaar vi i Land.

Han greb Spaden, jeg Fiskeposen og gik i Land, Bo rolig som altid, jeg spændt paa, hvad der nu skulde komme.

Et Par Men fra Nabreddens stak Bo Spaden ned i den bløde Enggrund og gravede et langagtigt Hul ud imod Vandet. Da han var færdig, kastede han Spaden, lagde sig ned paa Maven, stak Armen ned i Hullet, rodede lidt omkring og gav sig saa til at kaste Mal op i Engen. Det gik saa hurtigt, at jeg havde ondt ved at saa de mylrende Mal bjærgede i Posen.

Da han havde kastet alle Malene op af Kammeret, tog han Lægestumpen ud af Hulstet igen.

Jeg har siden forsøgt denne Metode paa egen Haand, men det er ikke lykkedes mig at finde et Aalekammer. Formodentlig mangler jeg Bøs Erfaring og skarpe Øje. Det er ikke hver Mand's Sag at fange Aal paa Landjorden.

Bo havde en god Forstand, men, som sagt, ukultiveret. Han var en god Jagttager, og hans Slutninger var logiske nok, naar han bedømte konkrete Fremtoninger, men ude i det blaa spillede hans utøjlede Fantasi ham slemme Puds, som det med Solen, der gned sig varm om Natten mod Jorden.

Naar han havde Ord for at kunne lidt mere end sit Fædervor og sad inde med en løvlig Livserfaring, ja, var hans Tavshed rismok Marsfagen. Under et saa stille Vand maatte Grunden være dyb, skønnede man. Udfjellige tilfældige Hændelser nærede denne Formodning. Især gik det Ry af følgende Begivenhed:

Bøs nærmeste Nabo, en jordrukken Fisser, kom en mørk Nat til Bøs Hytte, bankede paa Muden og raabte:

— Nu gaar jeg hen og drukner mig, Bo!

Bo vaagneede ved Raabet, men vendte sig rolig om mod Bæggen med de Ord:

— Voj ud, Jens, v o j u d!

Jens fulgte det kloge Raad, og vadede ud. Vandet steg ham til Knæet, til Brystet, til Skuldrene, Halsen! Han gispede. Og da Vandet trængte ind i Munden, i Næsen, vendte Jens om og vadede i Land igen.

Naar Præsten senere paastod, at Bo ikke alene var en lun Broder, men lumsk og spydig og en Gudsbejpotter, ja, var dette med Urette.

Det kom jaadan.

Tjorten Dage efter at Præsten havde fortalt Bo om det vidunderlige med Aalens Vandring til Ynglestederne i Atlanterhavet, var Præstens Broderdatter forsvunden, med Skam at melde løbet bort med den unge Mand, som jeg havde set hin Dag forsvinde bag Sommerdigen.

Hele Sagnet var rødgløende, og Præsten var paa Rippet til at gaa ud af sit gode Skind.

En Dag, da Bo og jeg havde været ude med Aalesnører og steg i Land ved Bøs Hytte, kom Præsten anstigende. Han

søgte Oplysninger hos Bo, om han ikke kendte Bigersøveren. Men Bo vidste intet. Præsten klagede sin Nød og udtømte sig i alt andet end Velsignelser over Broderbatteren, der paa en saa fræk og underfundig Maade havde ført ham bag Ushet. Denne unge Pige, som han havde vogtet som sit eget Rød og Blod, holdt hende borte fra Verdens Larm, Synd og Snarer, fyldt hendes unge Sind med gode, velsignede Tanker, hun havde saadan kunnet svigte hans blinde Tillid. Hvad havde dog bevæget hende til dette formastelige Skridt, hvilken mægtig Paa-virkning var Skyld i en saadan Forvildelse. Kan nogen menneskelig Kløgt granske denne Hemmelighed? Kan din ædruelige Forstand fatte dette, Bo Fister?

— Det vidunderlige, Hr. Pastor, det vidunderlige! Løb det fra Bo Fisters Læber.

Præsten stirrede paa ham med en maabende Mine.

— Det vidunderlige, Mand, hvad mener Du med den mørke Tale?

Men Bo tav forvirret. Han var ikke Mand for at jprede Uds i en mørk Tale. Jeg tog derfor Ordet for ham.

— Jo, Hr. Pastor, Bo har forelsket sig i Ordet „det vidunderlige“, som De forleden brugte om den mægtige Naturdrift, som giver sig til Kende i Valens' Vandring om Efteraaret.

Præstens Afsyn formelig stivnede af Harme.

— Er Du gal, Mand! Hvor kan det falde Dig ind at stille de sjælelige Kørsler hos en ung Pige, hos et Menneske, der er skabt i Guds Billede, jævnsides med den raa Naturdrift, som Vorherre har fundet nødvendigt at nedlægge i saa usælsigt et Kryb som Valen!

Og Præsten forlod os i Vrede.

Det var paa høje Tid, for i mit Jndre rumsterede en højt taabelig og respektstridig Munterhed, der truede med at bryde alle Konveniensens Stranker, og som virkelig brød løs, da jeg var alene. Jeg maatte lægge mig ned paa Ryggen i Græsjet og le ad Præstens og Bo Fisters „vidunderlige“. Denne paa en Ledpæl sad en Gøg og kullede vedholdende, indtil ogsaa den fløj væk med en stogrende Latter. Det forekom mig, at hele Naturen lo. Vinden sniste i Rørene, og fra Rørfangerens lille Strube trillede en Latterarie, der fik Brasenen i Vaen til at

Klutte af Latier. De drivende Skyer over mit Hoved trak paa Smilebaandet, og et Steds oven over Skjerne, hvor Himlen altid er blaa, kunde jeg høre Guderne le.

Præsten Lorenz Nissen.

1754—1842.

Det Levedsløb, hvorom der her i korte Træk skal fortælles, var ret ejendommeligt og i en vis Henseende enestaaende paa disse Egne. Det lærer os, hvad der trods Fattigdom og mange Genvordigheder kan naas, hvor Energi og Udholdenhed forenes med rige Gaver fra Naturens Haand. Det er Bondedrengen, Søn af usormuende Forældre paa en mellemslesvigsk Hedegaard, der uden anden Uddannelse end Almueskolens, ved Jernflid og Selvstudium, i en Alder af 41 Aar og Familiefader naar frem til at blive Præst og bestaar den teologiske Eksamen.

Lorenz Nissen fødtes den 1. Febr. 1754 i Landsbyen Østerby, Medelby Sogn, som den ældste af 6 Søskende. Faderen var en retskaffen og forstandig Bonde, Moderen en from og kærlig Kvinde. I Alderen 7—15 Aar vogtede Lor. Nissen Kvæg og hjalp ved Arbejdet i Mark og Stald. Egnens Lærere var flinke Bønderkarle, der holdt Skole om Vinteren og arbejdede paa Marken om Sommeren. I sit 15. Aar sendtes Lor. Nissen til Degnen i Faaretoft i Marsken for at tjene som en Slags Underlærer og for at blive konfirmeret.

En trist og kold Aprilmorgen travede han ud af sin Fødeby. Hans Fader havde taget et Læs Tørveful med paa sin Vogn for derved at holde Nøjseudgifterne dækkede. Dybt bevæget og vemodig ved Tanken om Afstanden fra sin Moder og den hjemlige Arne løb Drengen foran Vognen, oplydt af mørke Aelser om den ham forestaaende trange Livsbane. Sydfor Søholmbro op-hørte det danske Sprog. Det frisiske lød som Arabisk i hans Øren, og Plattysk forstod han kun lidt af. Først sent paa Aftenen naaede de Faaretoft, og den næste Morgen var Vidne til en tung Afsted mellem Fader og Søn.

Lor. Niessen havde det just ikke hyggeligt her. Udenfor Huset var alt for ham som en fuldstændig fremmed Verden. Han var en dansk Dreng mellem Frisere, stadig i Forlegenhed med Sproget, naar han stulde ud i Grinder, især naar han traf sammen med Kvinder, der ikke kunde eller vilde tale Plattysk. Degnen var en skikkelig Mand, der hjalp ham med at blive skik i Regning og Skrivning, men videre gif hans Kundskaber heller ikke. En Overgang blev Lorenz syg her og maatte, lidende af Mærssfeber, ty til Hjemmet i Østerby. Syg og afkræftet, som han var under Vandringen hjem, der et Stykke førte over Tjen, jorvred han sin ene Fod. Det var i Februar, og Vinteren var streng. Haltende og afmattet naaede han Stedeland. Tre Sykslinge var alt, hvad han ejede til at fortriste sig med. Med største Møje naaede han ved Nattetid Læk. Her kunde han dog ikke blive, da han ingen kendte og kun havde en Syksling tilbage. Han maatte se at naa Agtrup, og med et Par Tvebakker i Haanden holte de ham ud ad Landsbyen.

Det var en lidende kold Nat, og han var selv dødelig udmattet. Tilslidst svigtede Kræfterne ham helt, han segnede om, sølende sig Doden i Veld, og bad hulkende højt Himlen om Hjælp. Da hørte han pludselig Lyden af en Vogn i det Fjerue, og til hans store Held viste det sig, at den kom fra Læk og skulde samme Vej som han. Han samlede sine sidste Kræfter for at rejse sig, stillede sig op ved Vejsporet og raabte til den hurtig forbigående. Til al Lykke var der en Mand fra hans Fødesogn, der gerne hjalp ham op paa Vognen. Nogle Kulstætte, hvormed han tilbakkedes, og Fjællvognens stærke Rjyten forhindrede, at hans Blod fuldstændig stivnede. Havnet i Hjemmet næste Dag, hvor Moderen beredte ham den kærligste Pleje, genvandt han atter Sundheden for siden paany at vende tilbage til Faaretoft, hvor Degnen trængte til hans Hjælp, og hvor hans Konfirmation skulde foregaa.

Fra Faaretoft kom han til Lille Voldstrup. Han husede en ualmindelig og nimodstaaelig Trang til at læse, men Tilfredsstillelsen heraf var han uklar over. Han havde hverken Bøger eller Penge. Hans lidenskabelige Læselyst undte ham hverken Rist eller No. Ung og undselig, som han var, drev den indre Trang ham til overalt at søge Raad og Udveje. Han søgte saaledes Raad hos Egnens Præster, der dog kun havde betænkelige

Miner og Skuldertræt tilovers for ham. De kunde ikke indse, at han som den fattige Bondedreng kunde naa frem ad de uoverkommelige Veje, der her foreslaa. En enkelt af dem jaarede ham endog med Bemærning om, at „Fussere have vi nok af.“

Fra Lille Vølstrup søgte han i Ferietiden ud til Provst Peterjen i Tønder. Da han efter endt Gudstjeneste indfandt sig i Provstens Bolig, blev han vist op paa første Sal. Men allerede midt paa Trappen medte han Konistorialraaden: „Hvad vil han, min Son?“ Vor. Nissen fremjagde undselig sit Erinde for den lærde Mand og fik straks til Svar: „Jeg er gammel og har gjort nok i den Retning, jeg bejatter mig ikke mere med slikt.“ Med disse Ord gik han videre, bød Farvel og forsvandt. 24 Mar senere stod Vor. Nissen atter paa denne Trappe under Forhold, der nok kunde vække gamle Minder hos ham. Han havde intet mere at vente paa i Provstens Hus, inæg sig jagte bort og gik ud af Byen. Tung og mismodig vandrede han sin enjonne Vej tilbage tværs over den mørke Hede.

Efter et treaarigt Ophold i Lille Vølstrup fik han i 1772: Ansættelse som Skolemester i S o r u p Sogn. For at kunne blive Degn paa Landet anskaffede han sig for 5 Daler, der udgjorde Tredjeparten af hans Lon, et gammelt Klaver, lærte Noderne og øvede sig paa nogle Hyrdejange, hvorved Degnens Son stod ham til Hjælp.

Har traadte nu i Tjeneste hos Ting skriver Peterjen i Lyt s b o r g, der tillige var Degn og holdt Skole. Hermed befattede han sig dog ikke selv, men holdt en Skolemester, som fik sit Underhold og sin Lon hos ham. Nissen søgte til Lyt s b o r g i den Tanke, at der her i en fyrstelig Flækte, bedre end paa Landet, vilde være Lejlighed til at faa Bøger og andre Hjælpemidler.

Fra Lyt s b o r g kom han til S o l d n æ s, hvor han i noget over 2 Mar var Huslærer hos Teglværksejer Rehbof. Under Opholdet her var der General-Visitation i Ringenæs. Efter endt Visitats blev han paa Degnens Raad og Opfordring præsenteret for Generalsuperintendent S t r u e n s e e. Denne spurgte, om han kunde spille Orgel, og lovede at have ham i venlig Erindring. Som en Frugt heraf fik han nogle Maanedes senere tilbudt Embedet som Organist og Degn i R o s e l, Hütten Amt. Hans Forganger i Embedet her var den bekendte Regnebogskrafter Kroimann. Her blev Nissen kun lidt over et Mar.

I Mellemtiden var han bleven forlovet med en ung Pige fra Holsnæs, der senere blev hans Hustru.

Fra Kjøbenhavn søgte og fik han Embedet som Skrive- og Regnemester i Sønderborg. Hans Omflakken syntes at skulle standse her. Hans stærke Trang til øgede Kundskaber var dog stadig uvækket. Han begyndte her at lære Fransk, Latin, Græsk og Hebræisk. Ved Siden heraf søgte han Landsberigelse og Kundskab ved Umgang med videre udviklede og ved at knytte nye Venstabsforbindelser. Kom der saaledes Studenter med Smuds for Videnskab til Sønderborg, blev de snart hans Venner. Blandt disse var der en Kandidat P. D. B o i s e n — den senere saa ansete Bisshop Boisen paa Volland, Stamfaderen til den bekendte Slægt Boisen i Danmark.

I Sønderborg fik han ved Opfordring fra Provst Schmidt og Tilskyndelse af sin Ven, Kandidat Petersen, senere død som Præst i Højer, efter en Del Betænkkeligheder Mod til at melde sig til teologisk Eksamen. Han indgav en Ansøgning til Hs. Majestæt Kongen, fremstillede heri de Bæmskeligheder, han havde haft at kæmpe mod for ved natligt Selbstudium at tilegne sig de Kundskaber, som mere Heldigstillede paa en forholdsvis lettere Maade kunde erkræve sig ved Skolen og Universitetet, og tilføjede i en bekløden Tone, at han nok tiltroede sig selv at ville kunne bestaa ved Overkonjunktural-Eksamen; han bad derfor allerunderdanigst om at blive fritagen for det akademiske Triennium og erklærede sig villig til at underkaste sig en foreløbig Prøve hos Generalsuperintendent A d l e r. Dette blev ham indrømmet. Om sin Rejse til Tønder i den Anledning fortæller han paa sine gamle Dage i en udsendt Selvsildring: „Meine Wege und Umwege zur Kirche“, helliget hans Børn og Venner (Altona 1826).

„Jeg lagde Vejen over mit elskede Hjem for at overnatte hos mine endnu levende Forældre. En skøn Aften i Fædrenehjemmet! Thi et Øjeblik forinden jeg kom kørende ind i Landshylen fra dens østlige Kant, var min yngste Broder indtruffen dertil fra den modsatte Side som nyvalgt Præst paa Fjor. Efter saa mange kærlighedsfulde Bekymringer fra vore Forældres Side, der havde været for fattige til at fremme deres Børns Vel, mødtes hin Aften deres ældste og yngste Søn paa deres Vej; denne, som Forældrene troede, lykkelig ankommen til sit Maal,

hin udbentet og paa gode Veje til at naa sit Maal. Jeg glædede mig af mit ganste Hjerte over min Broders lykkelige Fremgang paa den Bane, som han næppe vilde have betraadt uden mig. Den mægtige nervus rerum gerendarum*) var ikke i min Haand, men jeg havde udfundet Midler og Veje og havde ikke slaaet mig til Ro, førend jeg havde bragt ham paa Vej. Det var lykkes ved ham, som ved at sætte andres Stræfter i Bevægelse, og jeg saa mine Forventninger om hans Talenter og Flid i fuldeste Maal gaa i Opfyldelse. Vore Forældre var inderlig glade ved Tanken om ham. Derimod vidste de ikke ganste, hvad de skulde tænke om mig og mit Forehavende, og røbede stille Betymning. Den næste Dag rejste jeg til Tønder. Prøven, der anstilledes med mig, blev foretagen med al den Godhed og Mildhed, som udgjorde et saa væsentligt Træk i vort Overhoveds Karakter. Da den var endt ved Middagstid, blev jeg dimmitteret for efter en Times Forløb at afhente mit Testimonium. Undervejs kom min eldste Broder *Andreas* mig i Møde. Han havde talt Timerne og Minutterne og saa nu med tabt Forventning paa mig og lyttede til min Beretning. Alt er gaaet godt, kære Andreas, lad os nu spise lidt og i al Ro og Mag nyde et Glas Vin. Saa henter jeg mit Testimonium, mens du spænder Hestene for, og saa tager vi hjem, glade og lykkelige. Paa vor Fart gennem Heden lod jeg mit Dje hvile paa den Kro, hvor jeg for over 20 Aar tilbage paa min Omflakken havde overnattet under Musik og Dans og dog ensom og sørgmødige; og nu priste jeg, inderlig rørt, Guds uransagelige Veje, der siger: Lad Dine Planer forgaa, eller vent paa min Time. — „Nu vel“, sagde min Fader, idet han tog Brillerne af efterat have læst mit Testimonium, „hidindtil har Herren hjulpet.“ — „Han hjælper fremdeles“, tilføjede min Moder med Taarer i Øjnene.

Straks efterat Generalsuperintendentens Indberetning om Nißens Testimonium var bleven indsendt, fulgte hans Dispensation for det akademiske Triennium.

Nißen var næppe ankommen i Slesvig til Eksamen, førend en stor Del af de allerede mødte Musaføner trængte ind paa ham — for at se Saul blandt Profeterne. De havde alt hørt, at der denne Gang til Eksamen vilde indstille sig en mangeaa-

*) Hoveddrivvederen til alle Foretagender Penge.

rig Læg- Skolemester, som efter al Sandsynlighed maatte være et mærkværdigt Væsen. Senere tilstod de overfor ham selv, at de havde gjort sig allehaande just ikke smigrende Forestillinger om ham. Men de fandt alt anderledes, end de havde tænkt sig. Der var intet afstikkende hos ham med Undtagelse af, at hans 41 Aar havde berøvet hans Kinder deres Ungdomsfriskhed. Ved Eksamen opnaaede han anden Karakter. Kort Tid efter blev han præsenteret til Valg ved den danske Kirke i Flensborg og valgtes til Præst med 27 Stemmer af 32. Hans gamle Forældre indfandt sig paa selve Valgdagen. Hans Fader, hvem han itrafs blev var, da han besteg Prædikestolen, var bleven trangt op imod en af de nærmeste Piller og hørte staaende alle tre Prædikener tilende. Hans Moder derimod fik ondt i Trængjelen, maatte forlade Kirken og sætte sig paa en Stenbænk udenfor ved Indgangen. Paa Kristi Himmelfartsdag blev han tiligemed to andre nyvalgte Præster ordineret af Generalsuperintendenten Adler i Tønder, hvorved han fik det Hverv at holde Prædikenen. Han ytrer herom i sin Selvbiografi:

„Da jeg var ankommen dertil, opjogte jeg min Ven Petersen, som fornylig var bleven Præst i Tønder og foreløbig endnu boede hos Hovedpræsten. Bludselig befandt jeg mig paa en Trappe og blev staaende som fastmaglet paa det for mig saa uindeværdige Sted, hvor den lærde Mand for 24 Aar siden havde afvist mig paa en næsten haanlig Maade og ladet mig blive staaende uden Haab og Trøst.“

Nogle Dage efter Fkhtningen til Flensborg og Indvielsen der mødte en Raadmand og to deputerede Borgere hos ham og overrakte ham en Pengegave paa 777 Daler Kurant. Denne højhjertede Gavnildhed gjorde et dybt og levende Indtryk paa ham. Gaven kom overordentlig tilpas. Selv bekender han herom: „I Sønderborg var vi ikke bleven en Hvid skyldig, men vi kom til Flensborg med tomme Hænder. Jeg skulde indskyde et ikke ubetydeligt Beløb i Entekassen, og vi trængte til adskillige Ting i Husholdningen, til Børnene o. v. Paa en Gang blev vi befriede for alle vore Belymtinger derved, at kærlige Mennesker, som vi ikke engang endnu kendte, hjalp os ud af Nøden.“

Efter at have tilbragt fem Aar i Flensborg, søgte og fik han Præstekaldet paa A a j n æ s. Herom, samt om Rejsen til Als, fortæller han:

„Fem lykkelige og skønne Nat af mit Liv havde jeg, endstønt indklemmt i den mørke Helliggejstgang, tilbragt i Flensborg med min Familie, da jeg endnu engang brød op, denne Gang, som jeg alleude da forestillede mig, for at begive mig til mit jordiske Livs sidste Stadion. Straks efter Paaske 1801 indstibede vi vore Tjendele, gik om Bord og under Sejl. Længsomt bortfjerne vi os fra den kære By i Dalen og saa den lidt efter lidt forsvinde for vore Blikke, der var fyldte med Taknemlighedens Taarer. Det var næsten Windstille, og Matten brød frem. Vore mindste Børn blev bragte tilkøjs, vi lod Lyjene tænde, underholdt os med Samtaler om vort Livs Farter og gennemgik, hvad der var vederfaret os af Godt og Ondt. Det blev Midnat, det var en saa skøn og stille Nat. Vi kunde og vilde ikke sove. Vor Tilværelse forekom os altfor højtidelig, denne Midnatstunde for hellig, medens vi under Stjernernes Blinken gynge over det os ubekendte Element, det stille rullende Hav. Vor ældste Datter lavede Kaffen — saaledes havde vi endnu aldrig nydt den, hengslidende over det baltiske Havs Bølger, omgiven af vore sovende og vaagende Børn og af alt, hvad Gud havde skænket os, for at søge vort nye, os ubekendte Hjem. Senimod Morgenstunden aabnede Skipperen Døren og meddelte os, at vi nu saa for Anker ved Rajnæs. Vi skyndte os alle op paa Dækket. Morgenrøden havde alt med sine gyldne Fingre farvet den østlige Horisont rød, og snart udgød Solen sine Straaler udover det lille Land, som nu skulde optage os Fremmede. Vi blev modtagne med Venlighed af vore Soqnefolk og snart bekendte med dem og kendte af dem.“

Om de daværende Forhold paa Rajnæs beretter den bekendte Overlærer og Regnebogsforfatter H. P. H. Grünfeld, hvis ivende, trykte Foredrag om „Præsten Lorenz Nijsens Levned“ sammen med Autobiografien danner Grundlaget for nærværende Skildring:

„Den ny Præst paa Rajnæs mærkede snart, i hvor høi Grad hans Soqnebørn manglede Kendskab til Kristendommen. Hans Tilhøreres Hoveder var opfyldte af den tykkeste Overtro. Gud og Djævelen var opstillede ligesoverfor hinanden, og den sidste drev sit onde Spil i Hæse og Troldmænd, saaledes som overalt, hvor Troens Lys mangler. Han søgte at berigtige og lutre ra og uværdige Begreber om Gud og Gudsdyrkelse, at frem-

kalde Gudsfrugt i Aand og Hjerte og at præke den Tro, som aabenbarer sig i Tænkemaadens og Levnedens Omvendelse."

Grünfeld, som var født paa Rajnæs, opdraget hos Pastor Nissens nærmeste Nabo og selv konfirmeret af denue, giver Pastor Nissen følgende Vidnesbyrd:

"Han var begabet, derhos ikke alene aandrig og en behagelig Selskabsmand, men, hvad der var Hovedsagen, en from Mand i Ordets rette Betydning; vel ikke ortodoks, men religiøs. Han var en Fader for sine Sognebørn og derfor ogsaa almindelig elsket og agtet. Han havde Lagn og Hylleri, var stedse rede til at kæmpe mod Ondskab og at bryde en Landsejor for Sandhed og Ret."

Foruden at være fuldstændig Autodidakt var Vor. Nissen et stort mekanisk Talent. I en fremrykket Alder, da Djenstvagthed forbyd ham vedholdende Læsning, maatte han paa Lægens Raad i 5—6 Aar ombytte aandeligt Arbejde med legemlig Syssel. I disse Aar lavede han Møbler, forfærdigede en Elsbemaschine, sleb optiske Glas, forarbejdede Mikroskop, Brillen, Rikterter (hvoraf en paa 4 Alens Længde), Elektricermaskiner, ja byggede endog et Orgel med 4 Stemmer.

I sit Tilbageblik paa Livet skriver han til Slut:

"Saaledes hengled mine Dage, rigtignok i megen Møje og Baagen, men ogsaa, hvad jeg erkender med Tak, i megen Livsnydelse. Der laa hverken i mine ydre Forhold eller i mit Indre, som enhver, der kender mig, ved, Betingelser for at blive rig, men jeg saa dog mit nøjsomme Ønske gaa i Opfyldelse og, hvad der for mig har saa stort Værd, jeg har kunnet glæde mig ved min Menigheds Kærlighed og Agtelse. Derfor er det heller aldrig faldet mig ind endnu engang at udlaste mit Garn for at forbedre mine Aar. Jeg har for stedse trukket min Vaad i Land. „M i t R a j n æ s e r m i n V e r d e n".

— — — — — Saa har jeg da i Erindringen endnu engang gennemgaaet mine Veje og Omveje til Kirken og indtil nu igennem Livet, for i mit Livs vigtigste Momenter at genfinde min Tilværelse og især for at vise mit Livs Gang for mine Børn og Venner. Nu betragter jeg mig som én, der gaar ved Gravens Rand, thi Menneskets Liv er 70 Aar, og dem har Gud givet mig. Jo ældre jeg bliver, desto større Glæde finder jeg i at vende tilbage til mit Livs første Stadier og at blive vaer, hvorledes Gud

har ført mig til det Trin, hvor jeg nu staar, igennem Sorg og Glæde. Mit Hjerte opløstes til Tak imod Gud, til Tilfredshed med min jordiske Løb og til Beredskab til at forlade dette Liv, naar Herren kyder mig at komme."

Der blev unidbøtt forundt ham langt over de 70 Aar, idet han opnaaede den høje Alder af 88 Leveaar.

Hans Fødselsdag var en sand Festsdag for hans Børn, Slægtninge, Venner og hele Menigheden. Paa den Dag samlede man i muntert Besynelag hos ham, og hvert Aar havde han skrevet en Sang, der blev afsunget ved Gildetbordet.

I den Slægt, der med ham og Broderen Andreas udgik fra Hedegaarden i Østerby, har Hertugdømmet siden haft en Række skattede Præster op til vore Dage. Nuværende Provst *Nissen* i *Læk* er mellem disse.

Den anseede slesvigste Kunstmaler *Jessen* har med Forsærlighed benyttet disse stoute, karakteristiske Præsteskikkelser som Modeller for flere af sine kendte Billeder. —

Nis Nissen, Nordborg.

Samme Bryllupsstik.

Naar der i min Barndom skulde holdes Bryllup her paa min Fødes Als, blev Gæsterne altid indbudt af en Bryllupsmand.

Han mødte til Fæst i hvide Bukser, blaa Badmelstrøje, høj Hat, med en Blomsterbuket foran paa Brystet og en Knaldpisp i Haanden. Piffen skulde have et alenlangt Skaf med en Ring i Enden, hvortil der var bundet en lang rød Silkesløjje.

Saaledes udrustet red han fra Gaard til Gaard, meldte sin Ankomst med et Par Bispejæld, opsøgte Husets Folk og bad dem om at komme indenfor for at høre Bryllupsstalen. Han maatte passere nøje paa, at han gik sidst ind, og skulde altid tage Plads lige indenfor Døren, som han skulde lade staa aaben. Med Hatten i sin venstre og Piffen i sin højre Haand holdt han derefter Bryllupsstalen, som lød saaledes:

„Goddag! Goddag! Saa vil jeg da bestille mit Erinde for Eder, som her er forsamlet. Jeg er udsendt af tvende Ber-

soner, som er Brudgom N. N. desligeste ogjaa hans Brud P. P. Det er vel Eder vitterligt, at de for nogen Tid siden have holdt Troløselse med hinanden. Paa næstkommende Fredag, som er den (Dato), agter de nu at lade deres Bryllups Højtidss- og Værsdag aafaa, hvortil Gud giver dem sin Naade, Lykke og Velsignelse. Jeg er nu deres Bud og Begæring til Eder som deres tilførladelige Venner, at J paa forbenævnte Dag om Morgenen Klokken 9 ville indfinde Eder i deres Brudehus og Bryllupsgaard for at pryde deres Brudekare til Kirken og der at høre deres Copulation af den ærede og højskærde Hr. Pastor N. N. og, naar saadan Ceremoni i Kirken er forrettet, da atter at ville forføje Eder med dem til deres Bryllupsgaard, for der at pryde deres Borde og Sæder og tage til Takke med et Maaltid Mad, en Bibe Tobak, en Dans, og de Trakterer, som skal blive frembaarne og istænket, og at J vil fortale Tiden hos dem og andre gode Venner et Par Timer 3—4, 6 eller 9 alt efter enhver Tid og Lejlighed, hvilket skulde være dem meget kært. For saadan Eders store Umage og Værsbevisning tilbyder de sig at tjene Eder enten i sliq eller andre Tilfælde, om det af Eder vorder begæret. Kristus give, at det maatte ske udi Glæde og Velstand, og ligesom det udi Herren er begyndt, maatte kristeligen fortaettes og udi sin Tid saligen endes.

Og jaa skulde jeg tilfuge fra Brud og Brudgom og Forældrene paa begge Sider, om J vilde komme til Brudejeng paa Torsdag og tage Børnene med."

Efter at have holdt denne Tale fik Bryllupsmanden en Forfriskning. Han maatte vogte sig nøje for at jige Farvel eller hilse paa anden Maade, naar han atter red af Gaarde. Forinden fik han en Mønt til Naalepenge til Bruden. Den størst af alle saaledes samlede Mønter tilkom ham.

J tidligere Tid var Bryllupsmanden altid ledjaget af en Pige af den nærmeste Stægt, som ligeledes var til Hest. Hun havde den særlige Opgave at indbyde til Brudejeng.

Talen kunde være lidt forskellig i de forskjellige Sogne. Den her opstrevne er fra Egen Sogn. Hvis der under Talen blev gjort Indvendinger, maatte Bryllupsmanden altid have et Svar paa røde Haand. Spurgte man f. E.: „Hvornange Huse skal Du byde“, skulde han svare: „Jeg byder ikke Huse men Folk.“ Midt under Talen kunde han holde op og indstude en Bemærk-

ning i. Gts. „Jeg er tør i Halsen, I kan nok stænke for mig“, men i saa Fald skulde han huske nøje, hvor han stansede i Talsen, for senere at fortsætte uden at unblade, gentage eller tilføje noget

En gammel Allsinger.

Tammes Trip.

Fortælling af Nikolaj Andersen.

I har maaske ikke kendt Tammes Trip?

En Dag for en halv Snes Aar siden mødte jeg ham ude paa Landevejen.

Forneden to sladbundede, graasnavsede Træsko med en hel Del Havrehalmsunder og et hvidskiddent Strømpeskift stikkende i hver; derover et Par sprindelig blaa, men nu næsten graaslidte Vlaargarns-Benklæder med runde, tærnede Lapper paa de fire ved de forskellige Bevægelser mere fremtrædende Steder; i Midten en fedlet Jakke af lige saa ubestemmeligt Stof som tvivlsom Farve, ligeledes surret med adskillige brogede Lapper; atter længere oppe i et skægløst Ansigt to lodrette Straatobaksstriber, hvis øverste Ende forbandtes ved en vandret dito; og endelig øverst i Toppen en mægtig Cylinderhat, der formodentlig havde kendt bedre Dage, men som nu efter en lang Tilværelse og en heftig Regn paa det nærmeste lignede en druknet Kat, der var udhængt til Tørring — det var i grove Træk det Billede, jeg fik af Manden.

Men det mest paafaldende ved ham var maaske dog hans Gang, idet han nemlig med en næsten forbausende Regelmæssighed tog afvekslende først tre lange og saa tre korte Skridt, saa at det omtrent saa ud, som om han i det ene Øjeblik opførte en Parademarche og i det andet dansede Gopsa; derved trak han med mere eller mindre heftige Ryk snart den højre og snart den venstre Skulder; i Bejret, hvilke „Nøvs“ uvilkaarligt maatte vække en Formodning om, at der indenfor Besten var en vis Slags graaskindede Enylstedyr i Dyræt.

Omtrent en Snes Skridt bag efter Tammes fulgte en kvindelig Skikkelse; det var hans Kone, Petrine. Hendes Pløde-

dragt var i det mindste lige saa iustarvet som Mandens; men derimod var hendes Inshaarede Hoved uden nogen som helst Bedækning, og hendes store blaargarnsfarvede Træsko var i Modfætning til hans forsynede med fire forjvarlige Endetræs-„Hove“ — nej, det er sandt, der var kun tre; den bageste paa venstre Træsko havde hun tabt, hvad der medførte, at Læerne paa denne Fod, naar hun satte den til Jorden, stak en to til tre Tommer højere i Bejret end Hælen. Men bortset fra denne Smule mere tilfældige Uregelmæssighed i Gangen var hendes korte, „jumpende“ Skridt ellers betydelig mere ensartede end Mandens.

„Godaw, de er et kørdt Bær edaw!“ raabte Tammes lidt usædvanlig højt og lagde paa militær Vis Haanden til Hatten, da han var naaet hen paa Siden af mig, og derved spillede der et ejendommeligt Smil om hans sorte Læber, om hvilket det ved første Øjekast var vanskeligt at sige: var det et Udtryk af Foragt eller Njelselighed — eller maaske af begge Dele tilsammen. — Konen gav, idet hun kort efter passerede forbi, kun en uartikuleret Lyd fra sig, der mere havde Lighed med et Grynt af en gammel Sv end med en menneskelig Hilsen.

Jeg blev uvilkaarlig staaende for at se efter det sælsomme Par. Nogle Øjeblikke fortsatte de begge rolig deres Gang med den ligejom ajsmaalte Afstand imellem sig; men saa drejede Tammes pludselig Hovedet halvt tilbage om efter sin Kone og kommanderede:

„Hold Fri, Petrine!“

Derpaa forsvandt de ved næste Omdrejning af Bejen.

Tammes Trip — under noget andet Navn kendte Folk i Almindelighed ham ikke, men hans egentlige Navn var ellers Thomas Tobiasen. Hvorledes Ogenavnet „Trip“ var opstaaet? Naturligvis som Følge af hans delvis trippende Gang, vil J mene. — Dog ikke saa ganske. Unægtelig havde den omtalte Gang virket med til, at Navnet Trip havde holdt sig saa længe; men dets egentlige Oprindelse var dog en anden. Nu skal J høre:

Tammes Trips Fader var en nu for mange Aar siden afdød Tørvestryger og Koftebinder ved Navn Mads Tobiasen. Han var en noget indskrænket, men derved temmelig storagtig Person, der næppe havde nogen væsentlig Respekt for andre end sig selv. Kort efter Sønnens Fødsel kom Mads en Dag ind til

Ayens Skolelærer, gamle Jes Hansen, for at bede om et Par Gaandfulde Bibeudkradsning. — „de' va gorou Vorm i e Raai,“ paaftod han, endslønt hans smudsige Mundviger tilstrækkelig var Bidnesbyrd om, hvad Tobakslevningerne skulde bruges til. Skolelæreren, der sad inde med en hel Del Kundstaber og ved Siden af sin daglige Dont spsklede baade med Syrog og Poesi, var netop i Færd med til sin egen Fornøjelse at overjætte Skælespeares „Julius Cæsar“ og havde lige skrevet et Par Linjer øverst paa et Aft Papis, da Mads traadte ind. I det den Gaule nu vilde lægge Penne til Side for at efterkomme Mads Tørvestrøgers Begæring, hændte det sig, at der faldt en Blækklat ned paa det omtalte Papis, og da dette saaledes efter den pinlig omhyggelige Jes Hansens Mening var spoleret, benyttede han det med det samme til at pakke den ønskede Udkradsning ind i.

Et Par Uger senere mødte Mads Tørvestrøger hos Præsten for at melde, at hans Kone havde faaet en Søn, som han ønskede døbt paa næstkommende Søndag.

„Dg hvad skal saa Drengen hedde?“ spurgte Præsten, idet han bladede i sin Lommebog.

„Lammes Triponius Tobiasen!“ svarede Mads med Værdighed og stak derved venstre Gaands Tømmelfinger ind under det tilsvarende Armhul i Vesten.

„Thomas — Triponius? — Trebonius mener De vel? — hvor i al Verden kommer De til det Navn?“

„Jo,“ svarede Mads, „se'e Di, Hæ Pæste, dæ'e va jo no min Fæe, han hjet Lammes, o' hvæn han no o' hæ væt dø i en hel Del Aae, saa kan vi jo da eliggen itt' godt gaa hans Dø' fo'bi.“

„Nej, men jeg mener, hvorledes De er kommen til det romerste Navn Trebonius?“

„Diomest? No, saa, de e' romest? Men jammedes bær' e' de, for æ hær oldtid godt kun lid' di romest Tal aa e Klofte, da di teje dem saaendt' e lidt me'e stolt' o' hy'travend ue som di ande smaa Tingeste. D' se'e Di, Hæ Pæste, de e' de, skal æ sci' vos, æ gjæen' vilde ha, te min Søn sæt et stolt Navn med uer i e Væen. D' hvondt æ e' kommen te de Navn? Jo, hæ'e skal Di je!“

Med disse Ord trak Mads et krøllet og temmelig tilsnævset Stykke Papis — det samme, som han havde faaet Udkradsning

gen i hos Skolelæreren — op af Sømmen og rakte det til Præsten.

Den Gejstlige tog Papiret, foldede det ud og læste ved sig selv de tidligere omtalte Linjer øverst paa Bladet; de lød:

„Trebonius.

Der er ej Evig i ham, han skal ej dø
men leve for at le ad dette siden.“

„Hm, hm,“ mumlede Præsten efter at have læst Ordene igennem et Par Gange, „tager jeg ikke fejl, saa er det nok et Sted af Shakespeare — og saa Jes Hansens Haandskrift — hm, nej, se engang til den gamle Skolemester!“

„Hvad men Di, Hæ Pæste?“ spurgte Mads.

„Na,“ svarede Præsten, „jeg mener blot, om det virkelig er Deres Alvor, at Drengen skal have dette Navn?“

„Ja, saa min Sæl o' Sa — ja vist e' de saa, Hæ Pæste, jo' je'e Di, e Byfowe, som æ fæk te aa løs' de fo' mæ — æ hæ'r ommeld' e lidt undt i e Djn, skal æ sej vos' — han soej', te de' itaa, te Triponis han skuld itt' dø, men han skuld løv' o' le a de hele. O' je'e Di, Hæ Pæste, de va no javn' to Del', æ kund' lid' aa lig Beslav aa. De e' jo ligfrem en Spaadom, Hæ Pæste, hvæn min Dreng fæe de Navn.“

Præsten smilede og rystede paa Hovedet. Derpaa forsøgte han at tale Mads Lervestryger tilrette, men lige meget hjalp det: Mads blev ved sit.

Og saa fik de Drengen Navnet Thomas Trebonius Tobiasen.

Da han nu senere var vokset til og kommen i Skole, fik hans Kammerater naturligtvis snart fat i Navnet „Triponius“, og da Tammes allerede den Gang viste den forhen omtalte Tilbøjelighed til at tage tre hurtige og tre langsomme Skridt om hverandre, hvortil et rittigt Hoved iblandt Drengene bemærkede, at han „hver e tre Skridt va med e Post o' hæ'r e tre med e Dæwvm“, saa kunde det jo næsten selvfølgelig ikke vare længe, føren „Triponius“ blev forvandlet til „Trip-Dmibus“. Senere gik saa den sidste Del af dette noget lange Øgenavn tabt, og Thomas Tobiasen kom saaledes fra den Tid af til at gaa under Navnet „Tammes Trip“.

Den første Del af Mads Løvestrygers formentlige-Spaadom blev for saa vidt til Virkelighed, som Sønnen levede og ikke døde, før han var henved de Trede, og hvad den anden Del angik, da sørgede Mads selv efter bedste Evne for, at den gik sin Opfyldelse i Møde.

Paa Grund af de store Tanker, han nærrede om sig selv, var han ved enhver Lejlighed rede til at læse andre Folks Mening, naar den ikke svarede til hans. Eksemplet er jo den bedste Læremester, og dertil kom, at Mads Løvestryger til enhver af de smaa Genvendigheder, som Sønnen under sin Opvækst traadte Tid til anden fik at kæmpe med, havde samme i en storagtig Tone udtalte Ord ved Haanden: „Bryd dæ itt' om de, min Dreng, de lee vi kunz av!“ Paa den Maade kom Tammes allerede som Dreng saa vidt, at han næsten til Stadighed gik med et Smil om Munden, der næppe engang forsvandt, naar han fik legemlige Revselsjer i Skolen, og ligesom forøgedes til et bredt Grin lige overfor Lærerens Skænd og Formaning. Noget lyst Hoved var Tammes nemlig ikke; ja efter Skolelæreren Mening var han endog saa „meget tilbage“. Det holdt Faderen imidlertid for „Skolemestersnak“, som baade han og Drengen kunde læse og saa lo, de da begge.

En Gang skal Tammes dog, efter hvad der fortælles, som Dreng være kommen til at tabe sin leende Ligevægt, saa at han endog saa fældte bitre Taarer. Det var forøvrigt i Anledning af en glædelig Begivenhed, nemlig ved et Bryllup, som han tilligemed Forældrene var indbudt til. Tammes havde ligesom de Gamle alt længe i Forvejen glædet sig til den dejlige Mad, de imod Sædvane havde Udsigt til at jaa, og da man gik til Bords sagde Mads til sin Søn:

„No æd, go' Dreng!“

Tammes spiste da ogsaa, hvad Buxer og Vest kunde holde, og derved straalende hans solbrændte Ansigt af Sveddraaber og Velbehag. — Men saa, efter længere Tids Forløb, gav han sig pludselig til at udstraale.

„Hvad grærr De fo'?“ spurgte Faderen, ved hvis Side han sad.

„Hu—hu!“ hylede Tammes „æ kan itt' jaa meer i mæ!“

„Saa se, om De itt' kan put nogle i e Fiske!“ hvisttede Mads.

„U—hu—hu, ja men e Fiske hær æ jo offered' propfuld' old'jamme!“ hylede Drengen, og det saa højt, at det tydelig kunde høres heit oppe ved den anden Ende af Bordet.

Da Tammes lykkelig var bleven konfirmeret, hvad han mere havde Tiden end sine Kundsaber at talke for, lom han ud' at tjene. Det var stolte Øjeblikke for gamle Mads Tobiasen, naar han om Søndagen saa sin Søn med Biben i Munden og Rasketten paa Snur blande sig imellem Byens andre Karle. Men det var saa ogsaa for Resten det eneste, han kunde være stolt af; thi havde det hidtil, det vilde sige i Skolen, ikke været Tammes' stærke Side at stifte Plads, efter som han stadig sad nederst i sin Uddeling, saa blev dette nu netop hans svage: længere end et halvt Aar forblev han kun jæiden paa et og samme Sted. „Han er dem for klog!“ mente Mads. „Han er et Fjog!“ jagde Bønderne han havde tjent hos. Meningerne om Grunden til de idelige Omflytninger var altsaa delte, men enhver var salig ved sin Tro.

Efter en Mængde Omkiftelser havnede Tammes endelig hos Jens Niisen, en anset Bonde i Nabosognet, som havde lovet at tage sig lidt af ham, og her forblev han, baade til sin egen og andres Forbavselse, i over et Aar. Men saa en skøn Dag blev han kaldt ind i Dagligstuen til sin Husbond. Denne sad heime for Enden af Bordet, da Tammes traadte ind.

„Hør, Tammes,“ begyndte Jens Niisen, „da din Fa'er er over de tre Sneje, behøver du jo ikke at være Soldat for dig selv. Jeg har derfor tænkt, om du maaske ikke nok kunde have Lust til at stille dig i Steden for min Søn Peter?“

Tammes stirrede først en Tidlang aandsfraværende ud i Rummet, som om han ikke havde fattet Meningen af sin Husbonds Ord; men pludselig rettede han sig i sin fulde Højde og svarede:

„Jo, de kund æ nok ha Lust te; æ hær oldtid godt kund lid' de hunte Løj o' di blank' Knapp.“

„Jeg vil give dig 200 gamle Daler derfor,“ vedblev Jens Niisen.

To hundrede gamle Daler! Tammes Trip havde vel næppe nogenstunde gjort sig et Begreb om, at der oberhovedet kunde eksistere saa mange Penge, end sigte, at de kunde ejes af en og den samme Person.

„Saa rejser æ' strax!“ svarede han.

„Nej,“ mente Jens Nissen, „det behøver du da nu netop ikke; det bliver ikke før til Foraaret; at du kommer ind.“

Men til Foraaret traf Tammes ganske rigtig i Uniformen i Steden for Peter Nissen, og saa begyndte da Ekfersitsen. Det maas vistnok have været en dejlig Ekfersits; thi seks Uger efter at han var kommen ind, blev han sendt hjem igen; han var foreløbig permitteret. „Han hæ lær i jejs Ugge, hvad ande hæ ndvnt ved aa lær' i jejs Maanere!“ jagde hans Fader. „Di kon itt' brug ham, jo' han e' tumb!“ jagde Folk. Meningerne var altsaa delte igen.

I de første fjorten Dage efter at Tammes var kommen hjem, gik han rundt i Byen og Sognet „for aa sej Godaw.“

Ved denne Lejlighed kom han en Dag hen til en Snekker, da denne netop stod uden for sit Hus i Samtale med en Landmand fra Nærheden, der ved Siden af Uværket var en af de mest ansete Mænd ikke alene i Sognet men ogsaa i videre Kredse, blandt andet paa Grund af sine mere end almindelige Kundskaber og sin omfangsrige praktiske Dygtighed.

Tammes hilste først paa Snekkeren og vendte sig derpaa om imod Landmanden med de Ord:

„Ved hvad for et Kompeni hæ do I vej?“

„Dnt, æ hæ saamind itt' væt Soldaat,“ svarede den tiltalte.

Men saa havde han ogsaa jagt nok. Med et Sideblik fuldt af den største Foragt og uden at sige Farvel, hverken til den ene eller den anden, gjorde Tammes omkring og spankede derpaa af Sted endnu bethdelig stoltere, end han var kommen til-marcherende.

I den næstfølgende Tid kunde Folk jævnlig se gamle Mads Tobiasen og hans Søn ude paa Vejen foran deres Hus. Mads havde i Haanden et gammelt Spadeskaft, der skulde forestille et Gevær, og Tammes kommanderede: „Venstre, højre, venstre, højre!“ Og saa kom der af og til et:

„Ret dæ, din Huend, o' staa itt' o' nups dæ! De maat æ, laav æ va Soldaat.“

Saaledes jordrev Fader og Søn en Del af deres Tid med Eksercits, indtil Krigen udbrød i 1864 og Tammes — inuod de fleste's Forventning — blev indkaldt igen. „Dæ'e kan vi se, di kan da itt' undvæ'e dæ elgigen!“ sagde gamle Madz. Tammes svarede ikke men drog af Sted for at udøve Bedrifter.

Hvor stort ei Antal Hestegerninger han har været Op-havsmænd til under Krigen, beretter Historien ikke noget om; kun en eneste Daad er bleven overleveret til Efterverdenen, men den kan da ogsaa opveje en halv Snæs andre.

Tammes var iblandt dem, der kom til at ligge ovre paa Als. En Dag fik han det Indfald at gaa ned til Stranden og vaske sine Fødder, noget, der ellers ikke passerede saa ofte. Næppe havde han imidlertid faaet Støvlerne af og sat sig tilrette paa en Sten lidt ude i Vandet, før Prensjerne, der laa ovre paa Sundevædsiden, begyndte at flyde, saa Ruglerne fløjlede om Ørerne paa ham. Tammes var dog ikke den, der lod sig kuse af saa lidt; han blev ganske rolig ved at gnide Læs paa sine snævsede Tæer. Men saa raabte et Par af hans Kammerater, der laa oppe bag Værdet ved Stranden, ned til ham:

„Tammes! Tammes!“

Denne drejede Hovedet en Smule til Siden og spurgte:

„Hvad e' de'?“

„Skynd dig at komme her op bag Diget! Hører du da ikke, at de flyder?“

Men med den yderste Foragt præget i sin Mine vendte Tammes sig en Smule mere til Siden, idet han i en højtravende Tone svarede:

„Da styrre di ka vel itt' ette Folk?!“

Tammes Trip blev da heller ikke studt, hverken den Gang eller senere. Da Krigen var til Ende, vendte han hjem igen og fik de 200 gamle Daler udbetalt af Jens Nisjen.

„No e' do jo en rig Mand, Tammes!“ sagde gamle Madz.

„Ja, no hær æ itt' behov aa gaa te Fods længe,“ svarede Tammes, og saa gik han hen og købte sig Hest og Vogn.

En Dag, da han som sædvanlig førte rundt i Sognet, møbte han en gammel Skolekammerat.

„No, hvad kør de ette?“ spurgte denne.

„Fø' min Fø'nejels,“ svarede Tammes.

„E' de da saoen Fø'nejels aa ligg' aa før aa e' Vandvej?“

„No, ja, Folk maa jo da ha aa se, hven de e', de' hær e Kraem!“

Da der nu efter gamle Mads Tobiasen's Mening var jørgget for Fremtiden, saa syntes han, at Sønnen ogsaa snart kunde begnnde at se sig om efter en Livsledsagerinde, og det havde Tammes da heller ikke saa meget imod.

Uf Byens unge Piger var Skomagerens Petrine den eneste, som hverken gik af Vejen for Tammes eller fandt Fornøjelse i at drive Løjer med ham. Petrine, der var udrustet med svære Lemmer, men des mindre med aandelige Evner, saa med en uhyklet Beundring paa den hjemvendte. Hun var langt fra smuk, tvært imod, men hendes naive Beundring, som hun ikke lagde Skjul paa over for Tammes, gjorde til Gengæld Indtryk paa denne, og Følgen blev, at han kort Tid efter forlovede sig med hende.

„E, hvor e' æ glaj!“ sagde Petrine. „No kan æ kom uer aa fø'e hve' Dav D' jin aa tæn' sæ, te en alde vil kom te æa trang!“

Med Korfelen fik det dog snart en Ende. I Sogneraadet var Tammes Trip og hans Færd komne paa Tale, og da der ikke alens var Udgifter til, men stor Sandsynlighed for, at Tammes om kortere eller længere Tid vilde falde Sognet til Besvar, besluttedes det at tage ikke blot Køretøjet, men ogsaa Resten af de 200 Daler fra ham, sætte Bengene ud og saa lade ham saa Renterne i mindre Rater efterhaanden, som det kunde behøves. Paa den Maade kom baade Tammes og Petrine paa Benene igen. De protesterede rigtignok, men lige meget hjalp det.

Denne Berding i Tingene afholdt dem imidlertid ikke fra at fejre det allerede fastsatte Bryllup. Præsten mente vel nok, at de hellere maatte vente en Stund endnu og se Tiden an, da der var en anden Sag at stifte en Familie end at stifte Fødderne i et Par Træsko: men hertil svarede Tammes kort:

„Hær æ lund va' Solbaat' o' med i e' Kri, saa kan æ vel o' nok to vov' aa ghyt mæ!“

Saa blev da Tammes og Petrine smeddede sammen. Højtideligheden fejredes om Eftermiddagen hos Petrines Forældre med Kaffe og Tvebakter saart et Antal smaa Sorte, og saa drog

de Nygifte ind i deres tilkommende Hjem, et lille tilsmudset Rum i den ene Ende af en forfalden Kone ude paa Mosen.

Det var hverken noget videre flot eller noget særligt hyggeligt Liv, Tammes Trip og Petrine kom til at føre sammen.

Resten af de 200 gamle Daler, som Sognet havde taget fra dem, gav netop saa meget i Renter, at de kunde faa udbetalt 21 Rigsbankstilling eller altsaa senere rundt 50 Penning om Ugen. Det var i deres Dine fra Begyndelsen af just ikke saa lidt endda; men de kom dog snart til den Erkendelse, at der til Livets Op- hold krævedes en Sum mere. Arbejde i Almindelighed havde imidlertid altid været Tammes særdeles imod og en speciel Sysselsættelse havde han aldrig lagt sig efter, hvorfor han, uden ellers netop at have Kundskab til de matematiske-hjitaliske Love, søgte at holde Diagonalen imellem den ydre tvungende Nødvendighed og sin egen indre Tilbøjelighed ved om Sommeren sammen med Petrine at irille Ler paa et eller andet nærliggende Teglværk, medens han om Vinteren gik rundt i Sognet med Potten for at tigge til Føden.

I Udbyr havde Petrine faaet følgende Genstande med hjemmefra: et tilfødtet, ormstultet Slagbord, to mere end sædvanlig halte Halmstole, et Par sprukne Kaffekummer, et dito Lersfad, og en jodet, men forøvrigt temmelig ulastelig Jerngryde; Tammes havde saa juldstandiggjort denne Hoveddel af Indboet med to Fyrretræs Spisestole og den især om Vinteren saa uundværlige Hankepotte. Med Tiden forvandlede imidlertid den allerede i Forvejen medtagne Seng til en Bunke Pjalter, Bordet endte sin skrøbelige Tilværelse i Kaffelovnen, og Stolene tabte henholdsvis et For- og et Bagben, medens Kummerne, Fadet og Skeerne ligeledes blev mere eller mindre Invalide; kun Potten og Gryden blev nogenlunde uskadede, endstønt den førstnævnte om Vinteren var Tammes's jævnlige Ledfager, og dens mørkere Sødflendebarn ikke alene hele Aaret igennem benyttedes til at fuge Kaffen og Grøden i, men ved Siden af erstattede baade Bassebalje og Udkradsningskasse, ja i Sygdomstilfælde endogsaa en anden Beholder.

Det var for en Usforlaende uægteligt Armod og Svineri, Elendighed og Uhygge.

Men Tammes Trip forblev desuagtet lige saa „stor paa det“ som før, og han søgte efter Gvne at hævde sin Værdighed baade paa det personlige og det saglige Omraade.

Nars barnløst Ægtefælle fødte ham en Søn. I over et helt Aar efter vedblev den lykkelige Fader at gaa rundt i Sognet fra Dør til Dør for at melde:

„Vi stuld hjælp fra min Kven o' sei', te hun hæ jaat en Søn!

Og naar saa den paagældende Husmoder pirkede en Klut Smør eller en Stump Flæsk ned i den allerede med Æl eller Kærnemælk halvfyldte Potte og samtidig ytrede, at det vel sagtens var en stor Dreng, de havde faaet, saa blevde Tammes at jvare:

„Ja, natulevis, — o' han hæ et lyst Høej o' klog Djn' — han ligne jin Fær!“

Det viste sig dog senere, at han var en balade legemlig og aandelig jorkommen Stakkel, og da han allerede i en tidlig Alder afgik ved Døden, var alle enige i, at dette vistnok ogsaa var det bedste baad: for ham og for Verden.

En Torn i Tammes's Djne var hans Ogenavn „Trip“. Naar han gik forbi Skolen, og Børnene netop var ude at lege, hændte det sig jævnligt, at Drengene holdt inde med Legen for at tilraabe den dem velbekeerde Skikkelse:

„Goddav, Tammes Trip!“

„Gvad,“ svarede saa Tammes fornærmet, „kolde I mæ Tammes Trip? Da skal æ folkav' je te e Skol'meste!“

Og saa jatte han afsted hen efter Skolelæreren's private Indgangsdør.

Men jaajvart han havde raacet denne og lagt Haanden paa Dørggebet, raabte Drengene i Kor:

„Na nej, søde Tammes Tobiasen, tobene Nsen, Do maa jvot it fo'klav' ves.“

Tammes sluede saa med et overlegent Blik ud over Mængden og ytrede:

„Naa ja, da I kolde mæ ved mit rett' Navn, jaa vil æ skaan' je den Gang!“

Denne Scene gentog sig til sine Tider i det mindste et Par Gange om Ugen.

Som de fleste storagtigt anlagte Fjovf maatte Tammes selvfølgelig ved passende Lejlighed vise, at han heller ikke med Hensyn til Penge var den, der altid var daarligst stillet.

„Vi e' rigtignok kun Smaafolk, men de' kan væ manne Bynde, de' hær e ringe som vi!“ plejede han ofte at sige.

En Dag, da han havde været henne for at hævde sin uge-
lige Rente, kom han ind i Kroen, hvis Ejer var bekendt som en
driftig og velholden Mand, og sagde til denne:

„Do skuld da vel itt' ha saa manne Pæng', te do kund ves-
sel mæ en Fængros'sen?“

En anden Gang havde Tammes fundet en gammel, for læn-
ge siden forfalden Lotteriseddel paa Landevejen, og da han saa
nogen Tid efter sig at høre, at der i det paagældende Lotteri
havde fundet en Trækning Sted, marcherede han i spændt For-
ventning til Byen for at se, om han ikke havde vundet. Da
han var vendt tilbage, spurgte man ham:

„No, Tammes, hvøndt gif de saa?“

„De var itt' mæ den Gang,“ svarede Tammes.

„De va da fjøvi nok,“ hed det saa videre.

„Na,“ mente Tammes imidlertid, „lad vos itt' jej' de; de
kan væ'e, de hær truffen jen, de' hær e haa're behov!“

Da Tammes Trip var naaet godt og vel ud over de Haid-
treds, begyndte hans Kræfter at tage betydeligt af, og han og
Petrine kom derfor paa Fattiggaarden.

Nu er han død og borte og hun altjaa ene tilbage.

Paa sit Dødsleje skal Tammes have sagt til Petrine:

„No kan æ mærk', æ skal dø. Der er en Mark henn' i min
Vest, som e Arv'scwer itt' vøe; jørre no for, æ komme køndt
i e Jøe!“

Nogle Dage senere fulgte Petrine tilligemed en Del af Fat-
tiggaardens mandlige Lemmer den afdøde Tammes til Graven.
Da den korte Højtidelighed var til-Ende, gif hun ind til Høkeren
og købte to store Flasfer Brændevin, som hun derefter paa Hjem-
vejen delte med sine Vedsagere. Det var for de fleste Deltage-
res Bedkommende vistnok temmelig længe siden, at denne Nhdel-
se var bleven dem til Del i saa rigeligt Maal, og Følgen blev
da ogsaa, at de alle uden Undtagelse vendte tilbage til Fattig-
gaarden i en næsten mere end oprømt Stemning.

Den næste Dag vilde Ofvornen joreholde dem det Ufsømmelig: i deres Adfærd: men inden han kon: halvvejs til Ende med sin Formaning, traadte Petrine frem og afbrød ham:

„Di kan nu sej', hvad Di vil; men Di skal itt' misund' en Mand en Fornøvels' aa hans Siist'. Tammes hæ no jen Gang ofdtid gjæen' vild ha et e lidt pænt o' e lidt stort, o' de va hans siist' Dnsf' og iaa en køen Begravels; de hæ han no saat, o' de er æ glaj ved!“

Det var vistnok den første længere Tale, Petrine havde holdt; og formodentlig bliver det vel ogsaa den sidste. Siden da har hun nemlig trukket sig helt tilbage fra sine Omgivelser: det meste af Dagen sidder hun paa en Stol og stirrer hen for sig eller leger med Baandet paa sit Forklæde uden at tage nogen jom helst Del i de Øvriges Samtaler.

Kun en Gang om Maaneden plejer det at lyse lidt op i hendes ellers saa matte Dine; det er nemlig, naar de to tilsynshavende Sogneraadsmødlemmer aflægger deres Besøg, og saa en af dem retter følgende Spørgsmaal til hende:

„No. hvordant gæe de saa, Petrine?“

„Jo, aa jo, de kan endda gaa, men de va da bæ' lav Tammes løve!“ lyder Svaret.

„Ja, ov jamne ham vel satot?“

„Na ja, æ gør endda,“ svarer Petrine; og idet der viser sig et flygtigt Smil paa hendes tykke Læber, fortsætter hun derpaa: „Men J skal o' bare haj kæend ham i hans ung' Davo!“

8 1914-18

Et „Hjemløs“.

Dagen før vi skulde afgaa til Krigsfluepladsen, modtog vort Kompagnie hened en Snes Mand til Udbyldning, før at vi kunde komme „paa Krigsfod“, ogsaa hvad Mandtallet angik.

Blandt denne Snes feltgraa Gutter var der særlig en, som tiltrak alles Opmærksomhed. Det var en lille, undersættig Mand med strittende Overskæg. Hele hans Optræden var lidet militærisk, og desuden var han pærefuld, da han meldte sig hos „Feldwebelen“. „Kompagniemoderen“ modtog ham da ogsaa

med en Tordentale, og spaaede ham, at han sikkert en Gang vilde blive stillet for en Standret og ende sit Liv i Galgen.

Manden hed forresten Schiller, og havde ført et meget omslakkende Liv. Det meste af sin Tid havde han tilbragt med at „reise paa Professionen“, og der fandtes snart ikke den By mellem Paris og Konstantinopel, som han ikke havde beæret med sit Besøg. Nu var han omkring ved de to Sæse, men hans omslakkende Vandreliv havde sat sit Præg paa hans Ydre, saa han saa mindst ti Aar ældre ud.

Vi blev saa alle Mand puttet i Toget, Schiller med, og havnede efter et Par Dages Forløb et Steds nede i det skønne Frankrig. Lige straks var det os imidlertid ikke muligt at faa Dje paa Landets Nydigheder. En halvt ødelagt By, næsten forladt af Beboerne, hvor man paa Gaden vadede i Dynd til Mulkterne, det var vort første Kvarter.

Straks den første Dag drak Schiller sig atter fuld, yppede Klammeri med nogle bayeriske Chevaliers, og gjorde under Slagsmaalet Brug af sin Skyder, saa hans Kammerater maatte afvæbne ham og sparre ham inde, til han havde udsovet Ruseen.

Anden Dags Morgen stillede han hos Feldwebelen og bad om sine Vaaben, idet han højtideligt svor paa, at han aldrig mere vilde image Brandevini. Feldwebelen lod Naade gaa for Ret, og Sagen blev ikke meldt videre.

Imidlertid glemte Schiller hurtigt sit Løfte; han kunde nu en Gang ikke modstaa Snyet af en fyldt Flaske, og naar Begeret efter Rusedrikke kom over ham, saa kunde han have solgt sin Sjæl blot for en eneste Draabe Genever eller Cognac. Men under Rusedens Virkninger blev han vild som en uvan Tyr og fik Bersærkergang. Det endte gerne med, at han fik Brygl, saa han ugevis derefter bar Mærker deraf.

Naturligvis blev han ofte straffet for sine Forseelser mod Disciplinen og maatte tilbringe adskillige Timer bunden til et Træ eller Bogstul.

Var Manden ædru, saa var han meget medgærlig, og længe varede det ikke, før Kammeraterne opdagede, at der trods alt paa Bunden af hans Sjæl var noget godt. Han fornærmede aldrig nogen Kvinde, selv naar han var beruset, og han kunde give sin sidste Bid Mad bort til sultne Børn.

Jeg mindes en Gang, vi laa sammen paa en Vagt, at han gav hele sin Middagsmad bort til nogle sultne Børn med den Bemærkning, at Maden smogte ham dog ikke, naar der stod sultne Børn i Nærheden. Han prøvede heller aldrig over Tjenestens Strengthed, vragede aldrig Maden, og søgte ogsaa ved Lejlighed at opmuntre Kammeraterne ved en eller anden Spøg, der kunde være temmelig grovkornet og til Tider ogsaa ilde bragt.

En Gang havde han i en ødelagt Kirke fundet en Messesjengel, som han saa isørte sig og saa overfor Kammeraterne spillede „Præsten“, hvilket hos nogle vakte Grin, hos andre Forargelse.

Alt, hvad der stod i Forbindelse med Kirke og Religion var for Schiller Daarskab. Gudstjenester haanede han, Præster hadede han. Krigen syntes at have øget hans Afsty for Kristendommen.

Alligevel kunde han til Tider gruble over Livets Gaade; han kunde aldrig saa i sit Hoved, hvorfor der her i Livet fandtes lykkelige og ulykkelige Mennesker, hvorfor visse Menneskers Liv var en Stræds af Lidelser. Her stod hans Tanke stille.

Til andre Tider kunde der komme noget friskhyragtigt over ham, saa han tog det hele med Galgenhumor. Naar Tjendens Grovater haglede ned over Kompagniets Stilling, og hver Mand søgte Dækning, saa kunde Schiller spøge og le, han lod, som om det hele var ham ligegyldigt.

Saa var det en sen Gjermiddagstime hen i Højsommeren. Franskmændene sendte et Par enkelte Strapneller derover, hvor vort Kompagni var i Færd med Skansearbejde. Pludseligt lød Raabet: „En Mand ramt!“

Et Par Mænd ilede til, Schiller laa udstrakt paa Ryggen, hans Hænder var let knyttede, Munden stod aaben, Øjnene stirrede som rædselsfulde paa de tilslende Kammerater. Hans brede Bryst hævede og sankede sig endnu en eneste Gang, Læberne hvilede næppe hørligt to Ord: „Jesus Kristus“. Et henaandel Suk, og dog lød det som et Fortvivlelsens Skrig fra en, der styrter i en Afgrund.

Han saa der nu med brustne Øjne, Livet var udsuget. Kammeraterne lagde Liget paa en Dæppe og bar det bort. —

Paa Grøstevolden ved den alfare Vej tuer sig jire imaa
Gravhøje, hver med et lille simpelt Trækors. Paa et af Kor-
sene staa Schillers Navn, hans Kompagni og Dødsdag. Her
har han, den hjemløse, færende Svend, junden sit sidste Hvile-
sted. Jngen Elægt eller Venner vil nogenfinde besøge hans
Grav. Men Smaaabørn, der leger ved Vejen, vil en Gang,
naar Krigen er forbi, plukke af Markblomsterne og lægge dem
paa den fremmedes Grav. Th. R.

Jobs Dygtighed.

Af Nikolaj Andersen.

Opp' ved Jøn Povls i e Kår aa e Pold va de' kommen en Arving.
De var en Dreng, de' gik dær' o' kom drattend no næsten halviend
Aar obag ette sin Broe, den brunye mørkhåre Martin.
Men lad vos meld', te de' lig'gødt eliggen va Stads i e Stuhus:
såentd kun å se te Jøn Povl, hvo han gik som en Paw' aa e Gul o'
ned sæ e Nøwer en Omgang, o' aw o' te nikke han nok så
smaat te sin Mutte, de' la de' så mild med et Smil om e Libbe.

Lav sin e Kael han va døft — i e Daaf blöw han koldt Johan
Ludolf
o' han kund ligg' aa sit Lej' uren Svóf o' Besvar o' spjat om sæ,
gik di to Gammel o' vimse så pænt, o' så pusseldt di ved ham,
snart skuld di dask med hans Fling'er, o' snart kalledigge di fo' ham:
såentd' som Forælde jo gö, te de orudle va Gammen a se aa.

Sarle tow do'vo lild Martin umaadele Del i Sag o'
stäj o' saa nysgire te o' foldt tankefuld næsten i Stawe.
hvæn Johan Ludolf han laa i e Vugg' der o' spytt helle sparke:
ja, o' så hæj han da jawne di Hunder a spidsfinde Spøsmål:
Hvinde den Lild' kund faa Tænder, o' hvad han vel laa der o' tændt aa,
hvondt han kund vis', han va goej helle gal i e Hoej, o' hvo haste
mondt han, e Krabb', sku begynd' å kund gaa helle kryf' i de mind'est.

Så va de da sin en Daw, Johan Ludolf han laa der o' summe
såentd o' soj „mu“ liså sært som en Ko, te vo Martin han keg helt
andægte føst aa e Spoldt o' så op aa e Faer, o' sa spu'e han:
„Sæj ma, hvornæ skuld lild' Johan Ludolf vel no tøj sæ sammel

snart o' kund snakk' som en un? De kan lig' godt vist al'le va læng no.“
„Jo“ soj Jøn Povl. o' han smiild' e lidt smaata om e Hjøn'en' a e Pif'
„snakk', de var oldtid et Aar i de mind'est o' snare vel mee.“ [kuaw,

Spæg støj e Dreng, law han groend'er et Graend, 'men så spu'e
han driste:

„Tænke do de? Men hvofo' kan han doggens itt fò? For æ tykkes,
såendt' å kund slurrer o' sæj' hvad en vil, de è slet itt så vanskle.
Søj mæ, hvofo' kund de Snöwl da itt snakk' med de sæm', law vi
fæk ham?“

„Nej“, soj Jøn Povl, o' han peeld' ved en Negl, „de e' just da no
jen Gang
såendt', skal æ sej' dæ, te Büen e' så bag'el, så læng som di ligge
vægg' i dæ Vugg' o' skal di'es, o' de hæ no ald'e væt andlonds.“

„Jo“, soj e Knæjt liså knusende viss', „fo' de veer æ, te Job han
sunakke så köendt som æ veer ikke hvad, liså snart han va kommen“

„Job?“, soj han Jöen, o' han satt' et Par Øju, law han saa aa sin
Æld'eat,

„No hæ æ alde' kænd Mag'en te Mening o' nymore Opspind!
Sej mæ da, hvor i al Verden, min Søn, hæ vel do no fæt de fra?“

„Jo“, soj e Bøst, „fo' de' star i e Biffelhistori, te Job han
bande den Daw, han blöw fò! — Ja se, de var en Bengel med Fut i!“

I fremmed Jord.

Først i September 1918 jordfæstedes paa Hellevad nye Kirkegaard en russisk Krigsfange.

I flere Aar havde han sammen med nogle Kammerater opholdt sig i Kloutoft ved Hellevad, hvor han var bleven kendt og stattet som en tro Arbejder. Længslen efter Hjemlandet, stærk og jugende Længsel, drev ved Foraarstide ogsaa ham til at søge op mod Grænsen. Forsøget glippede, og han førtes tilbage til de vant Omgivelser. Savn og Strabadser under Flugten havde imidlertid undergravet hans Helbred, med en smigende Sygdom førtes han til Sygehuset i Aabenraa, hvorfra der efter en kort Tids Forløb meldtes, at den store, stærke Russer var befriet.

Hans Begravelse formede sig til en usædvanlig Højtidelighed. De russiske Kammerater i Landshyen havde lejet Bogn i Løgumkloster til at føre ham hjem til den Egn, hvor han var

jærdedes den meste Tid af sit Fangenskab, og hvor de havde ham i deres Nærhed. Først paa Eftermiddagen samlede de fra de nærmest omliggende Landskhyer i Fangernes Lokale i Klovtøjt. Af den Sorgelystidéligheds, som de her havde faaet Lov at afholde, trængte kun Fangernes sjendommelige hjertegribende Sang ud til Omverdenen. Da Tiden kom, gik de Ligvognen i Møde til Lønholm. Ankomne til Hellevad løftede de Kisten med deres døde Landsmand og Ven af Vognen og bar ham paa deres Skuldre gennem Landsbyen ud til den nye Kirkegaard, der ligger et Kvarters Gang derfra.

Det skal siges til Egnens Vre og Ros, at Befolkningen paa en hjertelig Maade var med til at forme Højtideligheden. Et Ræld af Kranje dækkede Kisten, ligesom der paa Kirkegaarden var strøet Grønt og Blomster paa Gangen, der førte hen til Graven. Sognepræsten talte dybt greben indtrængende til de russiske Fanger og til de Mænd og Kvinder, som ved deres Nærværelse vidnede om Anerkendelse og Taknemlighed mod den Døde og hans Kammerater for en lang og trofast Arbejdsdag.

Det var en Formiddag i September 1918, da tre Barndomsveninder tilfældigvis mødtes paa Vægterpladsen i M a b e n r a a. De fælles lyse Barndomsminde fremkaldte Emil og glade Tanker. De stod i livlig Samtale, da de pludseligt blev opmærksomme paa en dump, monoton Lyd, der kom fra store Pottergade. Det var et Ligtog, der nærmede sig. I samme Nu jaldt der som et Jerntæppe ned foran de lyse Minder og den glade Barndomstid, og de stod midt i Virkeligheden. De gik ind i en Port, samtalen var forstummet, og de saa ikke paa hverandre. En sort Kiste uden Blomster, Sognepræsten, en Del Fanger og nogle Landstormsmænd: en Russer, død paa Sygehuset, der jørles til sit sidste Hvilested.

Her var intet Blomsterflor, ingen deltagende Befolkning. Hvorledes kunde det ogsaa være anderledes? Der var ingen i Byen, det havde jet, langt mindre kendt den Døde. Han var en af de mange Rusjere, der dødsmærket førtes ind til Krebs-sygehuset. Og alligevel — ved det vakte Minde om nærstaaende fære Afdøde, en Mand, en Broder, en Søn, sældede de tre Veninder i inderlig Deltagelse tunge Taarer for den ukendte Russer.

Marie Thomsen.

Omskiftelighed.

Hvad er da Storhed her i Skyggers Land,
hvor alt i evig Cirkelgang omskiftes;
hvor Borg og Ijtte hviler kun paa Sand,
og Træet som dets lette Løv bortviftes?
Hvad er din Stoithed, svage Søn af Jord?
Du bygger, hvad den næste Slægt nedriver;
i Dag din Blomst i Sølens Varme gror —
i Morgen den et Rov for Stormen bliver.
Din Vældes Tumbleplads er kun en Plet,
din Højheds største Glans er kun en Skygge,
dit længste Liv er kun et Aandedræt,
og Dødens kolde Kys din sidste Lykke.
Ak! selv hist oppe i det høje Blaa
er alt ustadigt som paa Jorderige:
i dette Nu en Verden maa forgaa,
og nu en anden tindrende fremstige.

Men ét skal dog i Evighed bestaa,
naar Elementerne sig atter blande,
naar Jord og Himmel skal engang forgaa:
den Kraft, som gjorde dem, skal evig stande:

Gak ned, o Maane! Natten er ej mørk;
en Straale huld igennem Mulmet glimter:
i grønne Dal og i den gule Ørk
den samme Almagtsaand mit Øje skimter.
Den hvide Vinter og den grønne Vaar
er Søkende som Glæden og som Sorgen.
Som Nattens Maane Dagens Søl forgaar;
men efter begge bli'r det atter Morgen.

St. St. Blicher.

Indholdsfortegnelse

til
Sprogforeningens Almanak for 1919.

Arets Kalender med de sædvanlige Tillæg samt Vejrspaadomme.	
Under Uvejrets Sky. Fortælling af Th. R.	1
„Passival“. Digt af Sven Lange .	22
Det Vidunderlige. Af P. Skovroy.	25
Præsten Lorenz Nissen. Af Nis Nissen, Nordborg. .	35
Gammel Bryllupsrik. Af en gammel Alsiinger.	43
Tammes Trip. Fortælling af Nikolaj Andersen.	45
En Hjemløs. Fortælling af Th. R.	57
Jobs Dngtehed. Digt af Nikolaj Andersen.	60
I fremmed Jord. Skildring af Marie Thomsen.	61
Omskiftelighed. Digt af St. St. Blicher.	63

HEJMDAL

som

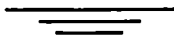
udgives af

Rigsdagsmand H. P. Hanssen

udgaar

daglig i et Oplag af ca.

—≡ 7000 Eksemplarer. ≡—

„Modersmaalet“

og

„Dannevirke“

*læses i Tusinder af Hjem i By og
paa Land i det nordlige Slesvig.*

Den nordslesvigske Kirkesag,

Frimenighedernes Organ, udkommer to Gange maanedlig.

Det kan bestilles hos Posten eller hos Undertegnede og
koster 95 Pg. i Tjerdingaaret frit i Huset.

Thade Petersen, Haderslev.

„Dybbøl-Posten“

udgaar i **Sønderborg** om Eftermiddagen og affendes faa tidligt med Eftermiddagstogene, at man mange Steder paa **Mis** og i **Sundeved** faar Bladet i Hænde endnu samme Dag.

Som stedligt Nyhedsblad er „Dybbøl-Posten“ uundbærligt i **Sønderborg** Kreds, idet det har Meddelere i hvert Sogn. Det stærkt tiltagende Udbredelse fikrer det ligeledes en Førsteplads med Hensyn til Kundgørelser.

Prisen er **3 Mark Kvartalet** foruden Ombæringspenge for dem, der ikke selv afhenter Bladet paa Posthuset.

I **Sønderborg By** er Prisen **2 Mark Kvartalet**, bragt frit i Huset, **2 Mark 70 Pg.**, naar det afhentes.

„Dybbøl-Posten“ udgives af Selskabet „Dybbøl-Posten“ med **P. Nielsen** som Forretningsfører.

Dyrker De Jord,

bør De ubetinget læse

Nordslesvigsk Landbrugs- og Mejeri-Tidende.

Udkommer hver Fredag. — Bestilles hos Posten.

Koster frit i Huset Mark 1.37 Kvartalet.

Flensborg Avis

er

***Slesvigs mest
udbredte Blad.***

Fra Aabenraa By og Kreds.

„Folkehjem“

Aabenraa.

Telef. 257.

Telef. 257.

Hôtel.

Kaffé.

Restaurant.

Jørgen Hansen, Aabenraa.

Telefon 269.

Telefon 269.

anbefaler

Cigarer og Tobak i 1. Kl. Kvalitet.

Hans Danielsen,

Storegade Nr. 35.

Aabenraa.

Telefon Nr. 72.

anbefaler sin

Kolonial-, Vin-, Korn-, Foderstof- og Frøforretning.

Lager af kunstig Gødning til Fabrikspriser.

Staldplads til 30 Heste. — Billig og reel Betjening tilsikres.

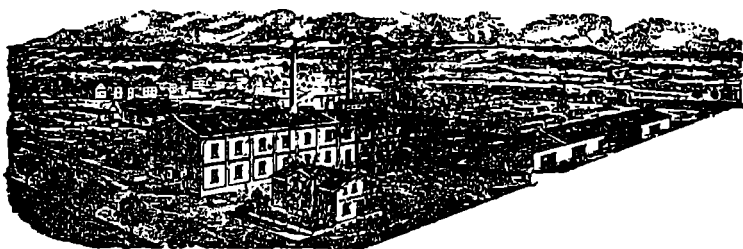
Bastiansen & Co., Maskinfabrik.

(Indeh.: Fischer og Tyroll.)

Grundl. 1874.

Aabenraa.

Telefon 124.

Raaolienmotorer og Dampmaskiner

i enhver Størrelse.

Mejeri - Afdeling:

Nye Anlæg og Reparationer.

Dygtige Montører stedse til Tjeneste.

Stort Lager i alle Slags Brugsartikler, Olie, Remme,

Twist, Vogns mørelse, m. m.

Omfortinning.

::: Stort Lager i :::

Mælke-Transportspande.

Forlang Tilbud!

Frøavlforeningens Fælles-Udsalg

H. Michelsen,

Frøkontoret, Aabenraa.

:: Telefon Nr. 147. ::

der er oprettet af den
nordslesvigske
Frøavlforening
i Aabenraa 1865,
forhandler

Mark- og Roefrø

i undersøgt Vare
fra de bedste Kilder.

Moderne elektrisk Rensning.

Større Frøavl.

Det forenede danske Livsforsikrings-Aktieselskab

„HAFNIA“

København

det ældste og største private danske Livsforsikringsselskab
tegner alle Slags

Livsforsikringer og Kapitalforsikringer
paa meget fordelagtige Betingelser.

Oplysninger meddeles til enhver Tid beredvilligst af
Selskabets Overinspektører

J. Dons,
Skærbæk.

J. Østergaard,
Rødning.

samt dets Repræsentant og Inkassator for Nordslesvig:
Redaktør H. P. Hanssen, Aabenraa.

Aabenraa Skraa,

hvoriblandt følgende Mærker:

Eksport-Skraa,

Delikatesse-Skraa,

Juma,

} *Specialiteter*

*Lady-Tvist, Svicent-, Fin-, Skipper-, Mellem- og
Tyk-Skraa anbefales fra*

J. P. Junggreen's Tobaksfabrik.

Aabenraa, Telefon 123.

Jørgen M. Hansen :: Aabenraa.

anbefaler alle første Klasses

Landbrugsmaskiner og Redskaber.

Fillal i Haderslev, Jomfrustien 8.

Brødrene Fink,

Klingbjerg 1.

Aabenraa.

Telefon Nr. 19.

Alle Slags Byggematerialier.

Eneforhandling af

Sømmerda-Tagpander :: Morsø Støbegods.

S. P. Ewald, Aabenraa,

Ramsherred.

Jørn-, Kortevarer og Stentøj.

Kakkelovne og Komfurer. Pumper og Vandledningsrør.

Herløv Møller, Maler, Aabenraa,

Nyvej 1.

Farvehandel.

Telef. 267.

Lager af Tapeter, Borter og Rammelister.

Alt Maler- og Lakererarbejde udføres solid og billigt.

Indrammede Billeder, passende til Festgaver.

Billeder indrammes.

Billeder indrammes.

C. Møller, *Aabenraa,*
Ramsherred 24.

Urmager og Optikus.

PETER JESSEN,

Hotel Phønix, Aabenraa.

Største Udvalg
i samtlige

Manufakturvarer

Johs. Paulsen, Aabenraa,

(D. Damms Eitfig.)

anbefaler

et stort Lager af danske og tyske

Kakkelovne, Salonovne, Regulerovne, Røglorbrændere,
Døgnbrændere, forniklede og emall. Komfurer.

„CIMBRIA“

Aabenraa.

Aktie-Selskab.

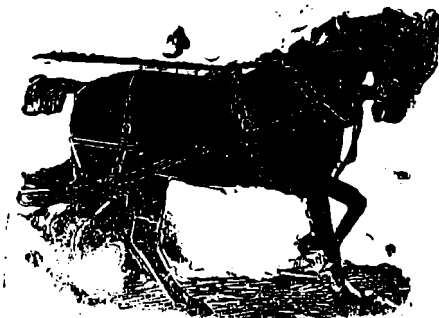
Aabenraa.

Tømmerhandel og Kalkbrænderi.

C.F. Rosenvold

Største Sadelmagerforretning
i Aabenraa.

— Søndergade 6. —

„HEJMDAL“S TRYKKERI.

Aabenraa. (H. P. Hanssen.) Telef. 32.

— som er forsynet med

2 store Hørtigpresser, 1 Akcidenspresse, flere andre Maskiner;
elektrisk Drivkraft, nye moderne Skrifter og stort, righoldigt
Papirlager, leverer med kort Varsel

— alle Slags Tryksager —

i fin og smagfuld Udførelse til billige Priser.

Særlig fremhæves:

Tryksager for Mejerier og Sparekasser. Statuter, Kontobøger,
Regnskabsbøger, Afregningsblanketter, Foder- og Staldlister,
Regninger, Policer, Aktiebrev, Skemaer, alle Slags Kort,
Brevpapier og Konvolutter.

Forespørgsler besvares omgaaende.

Anton Nielsen, Aabenraa.

Søndergade 7. Telefon 327. Søndergade 7.

Eneste Special-Hvidevare- og Udstyrsforretning paa Pladsen.

Hans Callesen, Aabenraa.

:: Specialitet: Vinduesglas. ::

Prisliste sendes gratis og franko.

Overalt der er at faa

Junggreen's Røgtobak og Skraa.

J. D. Sørensens Byggeforsretning,

Indeh.: N. Sørensen.

Slotsgade 20/22.

:: Aabenraa. ::

Slotsgade 20/22.

anbefaler sig med

alt til Faget henhørende.

Tegninger og Overslag leveres fra eget Kontor. Maskinsnedkeri.
Prisbillig og god Udførelse garanteres.

Wilgaard's Garn-, Trikotage- og Hvidevare-Handel

Ramsherred 27.

Aabenraa.

Nørretorv.

anbefales paa det bedste.

C. C. Rode, Guldsmed, Aabenraa.

Storegade. ::: Telefon 360.

Stort Lager i Guld- og Sølvvarer, Alfenide- og Nikkelvarer.

::: F. Sørensens Boghandel. :::

Telefon 69. Aabenraa. Telefon 69.

== Nyheder i dansk og norsk Literatur. ==

Alt Bogbinderarbejde udføres hurtigt og billigt.
Billeder indrammes og Bøger indbindes.

Sparekassen

☉ for Sundeved og Omegn ☉

forrenter Indskud med $4\frac{1}{4}$ pCt.

Kolonialvarer, Vin og Spirituoser, Jern- og Kortevarer,
Korn- og Foderstoffer, Thomasmel og Kainit.

== Motor-Mølleri. ==

Christian J. Sørensen,

Varnæs Station.

Korn købes til højeste Dagspriser.

Særbigt Svar.

Skolebestyreren. (efter at han har givet en ny antagen Lærer forskellige Bink angaaende Skolens Undervisningsmetode): Jeg haaber ikke, De tager mig disse smaa Oplysninger ilde op.

Læreren: Nej, paa ingen Maade; mit Balsovrig er: „Man kan lære selv af de dumme“.

Fra Sønderborg By og Kreds.

Det bedste Frø,

***Roefrø, Kløverfrø, Græsfrø
og Sædekorn***

faas til moderate Priser hos

Alsisk Frøavls-Selskab,

Telefon 18.

Sønderborg.

Telefon 18.

Paalidelige Avlere antages.

Jørgen Møller, Sønderborg,

Perlegade 44.

Telefon 217.

Jern- og Kortevarer. Glas, Porcellæn og Stentøj.

Lamper. Kakkelovne og Komfurer.

Normal-Patent-Decimalvægte.

Herkules Ajlepumper.

Jernpumper og Rør. Jern-Vinduer. Have-Møbler.

Stort Udvalg.

Billige Priser.

Holger Hollensen, Sønderborg.

Perlegade 31.

Specialforretning i

Telefon 203.

Herre- og Dreng-Garderobe, færdig og efter Maal.

Hans Hansen, Sønderborg.

Perlegade 23. — Telefon 213.

Manufaktur og Konfektion.

Special-Afdeling: Herre-Garderobe og Skotøj.

BOSSEN & BOCK,

Sønderborg, Telefon Nr. 57.

Broager, Telefon Nr. 36.

Manufaktur- og Modevarer.
Herre- og Dame-Konfektion.

Udstyrs-Artikler.

Salg imod Kontant.

Største Lager. — Billigste Priser.

Chr. Otten, Sønderborg.

Storegade 78.

Bageri og Konditori.

Storegade 78.

Folkebanken for Als og Sundeved, Sønderborg

forrenter Indskud fra Dagen efter Modtagelsen

paa Check-Konto til 3 pCt.

„ Sparekasse-Konto til 4 pCt.

„ Indlaans Konto til 4¹/₂ pCt.

Agenturer i Nordborg, Lysabild, Guderup, Kajnæs og Graasten.

Johs. Møller, Sæbefabrik,

Telefon 276.

Sønderborg.

Telefon 276.

Odense Ægforretning i Sønderborg,

Telefon 253.

er Køber af Æg til højeste Notering, som meddeles 8 Dage forud. Kontant Afregning, ingen Fragt, fri Emballage.

Skal **Kærlighed** Dem Lykke bringe,
Køb Holger Hansen's **Forlovelsesring**.

Holger Hansen, Guldsmed og Gravør,
Storegade 45. Sønderborg. Telefon 274.

**Olie og kemisk
tek. Præparater**

AXEL HELMER.

*Isenkram,
Husholdningsartikler, Værktøj.*

P. H. Stuhr, Sønderborg.

Perlegade 21. **Automobiler** Perlegade 21.
Cykler, Sy- og Skrivemaskiner.
Eget Reparationsværksted. Eget Reparationsværksted.

Stort Lager af gode Billeder.

Kunstgenstande. — Literatur. — Musikalier.

Andreas Clausen,

Sønderborg. **Bog- og Kunsthandel.** Telefon 387.

J. Staugaard, Sønderborg,

Banegaardsgade 8. **Mekaniker.** Telefon Nr. 299.

Stort Reparationsværksted.

Alsia-Korea-Cykler, Pfaff-Symaskiner og Opel-Automobiler.

En detail. — En gros.

— Aabne og lukkede Automobiler til Leje. —

A. Behn, Sønderborg,

Kolonial, Vin, Spirituosa.

Lager fra J. P. Junggreens Tobaksfabrik.

Julius Decker, Sønderborg.

Perlegade 29.

Telefon 239.

Manufaktur-, Hvide- og Kortevarer.

P. Helmers Eftflg., Sønderborg,

Telefon 206.

Etableret 1867.

Kolonialvareforretning.

Klaverer og Harmoniums faas i bedste Kvalitet hos

Joh. C. Lawaetz, Sønderborg.

Telefon 241.

Th. J. Mørch, Sønderborg.

Perlegade 9.

Isenkram.

Telefon 52.

Køkkenudstyr, Glas, Porcelæn og Stentøj.

Kakkelovne, Komfurer, Pumper og Rør.

J. H. Kock, Sønderborg.

=== Købehus ===

for Hvidervarer og Senge, Gardiner, Tæpper,
Lærredsvarer, Linned, Undertøj, Herre-Artikler,

Uldvarer, Broderi-Artikler,

Sengefjer og Dun, Sengesteder, Børnevogne.

Fra Haderslev By og Kreds.

H. Frees, Haderslev,

(M. Nommensen's Efterflg.)

Isenkram- og Udstyrsforretning.

Stort Lager af Avls- og Landbrugsredskaber
Eneudsalg af de bekendte Morsø Kakkellovne og Komfurer.

Carl Nielsen's Boghandel,

KUNSTHANDEL. — Haderslev. — BILLEDHANDEL.

Dansk Literatur — Salmebøger. — Skolebøger. — Forretningsbøger og Kontorartikler — Stort Lager af Billeder med og uden Ramme. — Udvalg af Københavner Alumina-Fajance — Billeder indrammes, Bøger indbindes. — Stort Udvalg i Platter.

Hansen & Winterberg, Haderslev,

Hjørnet af Nørregade og Slotsgade.

Stort og nyt Lager i Dame-, Herre- og Børnekonfektion.

Besætnings- samt Udstyrsartikler.

Sengefjer og Dun.

Klædninger efter Maal.

E. N. Knudsen, Haderslev.

Nørregade 14.

(Theodor Voss)

Telefon 63.

Kjolestoffer
Bukse
Vaskestoffer
Udstyrsartikler
Lærreder
Haandklæder
Dækketøj.

Dame-, Herre- og
: Børne-Konfektion. :

Kløverblad-Uldgarn
er det bedste.

Alt i stort Udvalg.
Prima Kvaliteter.

:: Billigste Priser. ::

Sengefjer
og Dun
Damprens-
ningsmaskine
Senge af ame-
rikansk System
Kontant
4 pCt. Rabat.

„Modersmaalet“s Bogtrykkeri A. S.

Haderslev.

*Motor drift med hurtigpresser, flere Akcidenspresser
og Rotationsmaskine.*

Al Slags Trykarbejde hurtigt, smukt og billigt.

Specialitet: Mejeriregnskabsbøger.

*Særlig anbefales et nyt System, der giver et over-
skueligt Regnskab, letter Arbejdet og er besparende ved
Anskaffelse. Prisbelønnet paa det 5. nordslesvigske
Fællesmøde i 1895 og indført paa de fleste store
Andelsmejerier i Haderslev Kreds.*

C. L. Ohlmann, Haderslev.

Gaaskærgade.

Aflagrede Vine og Spirituoser.

Specialitet: Taffel-Akvavit.

J. C. Hansen, Skibsmægler, Haderslev.

Telefon 19. Kolonial og Skibsutensilier. Telefon 19.

Skibsladnings- og Brandforsikring.

Waldemar Schmidt, Haderslev.

Nørregade 1.

Ved Fruekirken.

Telefon Nr. 1.

Special-Forretning i Herre-Garderobe.

Største Udvalg i engelske og tyske Stoffer.

==== Klædninger efter Maal under Garanti. ====

Paa Grund af stor Omsætning kun moderne Ting paa Lager.

Jørgen Iversen, Haderslev.

==== Nørregade. ====

Herre-og Drenge-Garderobe-Forretning. Skotøjs- og Støvle-Magasin.

A. Hundevadt,

Bispegade. :: Haderslev. :: Telefon 292.

Største

Manufaktur-Forretning

her paa Pladsen.

Stort Lager i alle Manufakturvarer, Herre- og Dame-Konfektion. Skotøj samt alle Slags Kor-tevarer. — Salg kun mod Kontant med lille Fortjeneste. — Billige, men faste Priser.

Nicolai Outzen, Haderslev.

Smør.Eksport-Forretning. — Korn- og Foderstoffer engros.

H. Fahrendorf, Haderslev.

Søndertov 295.

Konditori og Kafé samt Bageri.

Peter Henningsen,

Storegade 454.

Telefon 169.

Haderslev. (P. C. Winterbergs Efterflg.

Ure-, Guld- og Sølvvare-Lager.

Jensen & Wind, Haderslev,

— Storegade. —

Mode-, Manufaktur- og Konfektionsforretning.

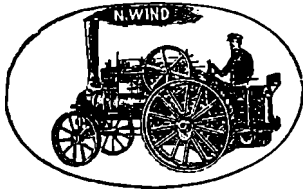
V. Fahrensø, Haderslev,

Nørregade.

Ved Siden af „Høppners Hotel“.

Nørregade.

==== Urmager- og Guldsmedforretning. ====

Køb! ↗ Lanz Lokomobiler ↖
↗ Lanz Tørskeværker ↖
==== ↗ Lanz Halmpressere ↖
Prospekter gratis ved

N. WIND, HADERSLEV.

Telefon 428.

Telefon 428.

Repræsentant for Maskinfabrikkerne **Heinrich Lanz, Mannheim.**

Kolonialvarer! Haderslev. Hjørnet af Storegade,
Slagtergade og Vestergade.
Albert Frydendal.

A. F. Petersen, Haderslev.

Klejsmed og Vægtfabrikant.

Telefon Nr. 226.

Telefon Nr. 226.

Lager af

Kreatur- og Decimalvægte samt alle mulige
Jerngitre.

Reparation af Vægte af ethvert System under justeramtidig Kontrol.

Udførelse af autogen Svejsning.

Erik Bløcher, Haderslev.

Telefon 288. **Største Produktforretning.** Storegade 85.
betaler højeste Dagspriser for

**Huder, Skind, Kaninskind, Hare- og andre Vildtskind,
Ben, Klude, brugte Sække, gammelt Jern, Kobber,
Messing og andre Metaller, alle Slags brugt Gummi,
Uld, Hestehaar og Køhaar.**

Vi bringer herved vore Produkter i det ærede Publikums
behagelige Erindring.

**Hvidtøl Nr. 1, Husholdningøl,
Stjerneøl, Dobbeltøl og Mineralvand.**

Husk at forlange vort **Baiersk Øl**, et anerkendt
og fortrinligt Produkt.

Bryggeriet Hansborg e. G. m. b. H.

Peter Iversen, Haderslev,

Specialforretning i Smør og Æg.

en gros & en detail.

Valdemar Møllers Efterflg.

Haderslev.

(Christian Petersen.)

Storegade 48

anbefaler sit velassorterede Lager i

aflagrede **Tobakker og Cigarer.**

J. THULSTRUP,

Telefon Nr. 130. *Klosteret i Haderslev.* Telefon Nr. 130.

Handel med fede og magre Kreaturer og Svin.

Haderslev **Maskinfabrik**

A.-S. Haderslev,

leverer de nyeste og mest moderne

Mejerimaskiner.

Komplette Mejerianlæg og Ombygninger
udføres hurtigt, smukt og praktisk.

„Titan“-Centrifugen er Verdens bedste.

„Atlas“-Kulsyreanlæg yder mest.

Alle Slags Landbrugsmaskiner
repareres sagkyndigt og solidt til moderate Priser.

Alle Slags Smøreolie til moderate Priser.

Gamle Transportspande omfortinnès
og reparereres, saa de bliver gode og holdbare som nye.

„Horsens“-Transportspande er de bedste. Faas ogsaa
med Kobberbund. 2 Aars Garanti. Forlang kun dette
Mærke.

Nutidens bedste Malkemaskine

„DANA“

Eneforhandling for Slesvig og Holsten.

J. D. Suurballe, Haderslev.

Søndertorv Nr. 226.

Urmager- og Guldsmedforretning.

Haderslev Slotsvandmølle.

Mølleri. :: Korn. :: Foderstoffer.

Rud. Sack's Radsaamaskiner

— er de bedste. —

R. Beck, Maskinforretning, Haderslev.

Haderslev Trikotageforretning,

Storegade 19.

Brødrene Kjær, (Indeh. Chr. Kjær),
er det bedste Indkøbssted for

== Uldvarer, Garn, færdigsyet Børnetøj. ==
Eget Maskinstrykkeri.

*Damp-Kaffe-Brønderi, Kolonialvarer,
Spirituoser, Konserver, Margarine, osv.*

faas til billige Priser.

Mis J. P. Juhl, Haderslev.

Haderslev Brødfabrik

Telefon 256.

anbefaler sine Frabrikater.

Telefon 256.

==== Brødfabrikens Brød er det bedste. ====

Chr. Lausen, Haderslev,

Telefon Nr. 201.

Agenturforretning.

Telefon Nr. 201.

Agent for det genslidige Forsikringsselskab „DANMARK“.

HADERSLEV BANK

I HADERSLEV

SAMT DENS FILIALER OG AGENTURER

I RØDDING, GRAMBY, TOFTLUND,
SKODBORG, VOJENS, FJELSTRUP OG
KRISTIANSFELT

UDFØRER ALLE SLAGS BANKFORRETNINGER

PENGEFORSENDELSER

TIL ALLE HOVEDPLADSERI VERDEN
BESØRGER PAA GUNSTIGE VILKAAR.

INDSKUD

MODTAGES PAA CHECK- (FOLIO),
SPAREKASSE OG INDLAANS-AFDELING OG
FORRENTES PAA FORDELAGTIGSTE BETINGELSER

Brandforsikringer

tegnes til billigste, faste Præmier hos

Chr. Aagaard, Haderslev.

Aktieselskabet „Hansborg“,

Haderslev.

Tømmerhandel, Damphøyle- og Savværk.

Drittelstaver og Træskobunde.

Oluf Thielst, Haderslev.

Telefon 165.

Kolonialforretning.

Telefon 165.

Lager af alle Slags

**Kolonialvarer, Markfrø, Roefrø, 1. Kl. Stammer,
Kunstgødning, Gødningskalk,
Prima Manilla-Hampbindegarn.**

Nordslesvigsk Kreditforening,

==== Haderslev. ====

besørger og ordner

☞ første Prioritets-Laan ☞

paa bedste og billigste Maade.

Anviser Ejendomme til solide Købere. Oplysning og Raad gives i alle Pengesager.

Kontortid fra Kl. 8—12 og 2—4. Lørdag fra Kl. 9—1.

SOPHUS VOSS,

Telefon 406.

Haderslev.

Telefon 406.

**Korn, Foderstoffer,
Gødning, Markfrø.**

Harald Reimers,

Telefon 49.

„Frei“ ved Kristiansfelt.

Telefon 49.

anbefaler sin

Kolonial-, Stentøjs-, Jern- og Kortevarerforretning.

Niels Ebbesen, „Christiansfelt“,

==== Urmager. ====

*Stort Udvalg i Guld-, Sølv-, Plet- og Jikkelyarer,
Forlovelsesringe.*

Lomme- og Stueure.   Optiske Varer.

Johs. Nielsen, Kristiansfelt,

Skotøjsforretning, (ved Siden af Sparekassen)

anbefaler sit velassorterede Lager af færdigt Skotøj.

Reparationer udføres til moderate Priser.

P. Ravn, Kristiansfelt,

Telefon Nr. 83

anbefaler sig med

Cykler og Symaskiner. Reparaturer udføres solid og billig.

Udsalg af Karbid.

Sophus A. M. Christensen,

Tyrstrup.

Stort Lager af Tobak og Cigarer.

Lager af Byggematerialier.

Min Bog- og Papirhandel

bringes i velviltig Erindring.

≡ **Villads Martensen,** ≡

Christiansfelt.

K. P. Gellert, Tyrstrup.

≡ *Slakteri og Pølsemejerforretning.* ≡

Mathias Bojsens Enke, Vojens,

Telefon Nr. 37. Kul- og Byggematerialforretning. Telefon Nr. 37.

Tyrstrup Mølle

e. G. m. b. H.

Mølleri, Korn og Foderstoffer.

Telefon Nr. 33.

Tyrstrup pr. Kristiansfelt.

Telef. 1. **J. Th. Jensen, Vojens,** Telef. 1.

Lomme- og Stueure, Guld-, Sølv- og Nikkelvarer.

Harmonikaer, Mundharper, Barometre, Termometre,

En gros. Brillor, Ridehjul og Symaskiner. En detail.

Stort Udvalg!

Yderst billige Priser!

Reparationer paa ovennævnte Artikler udføres solidt og billigt.

Julius Nielsen's *Tømmerforretning i Vojens.*

Stort Oplag af Tømmer, Brædder, Planker og Lægter,
som anbefales til billigste Priser.

P.H.Schade, Vojens.

:: Kolonial- og Frøforretning. ::

Jørg. Jensen,
Manufaktur- og Modevarer,
===== *Vojens.* =====

Hans Gram, Maskinfabrik,
Indeh.: Hans og Aage Gram, Vojsens.

=====
Maskinfabrik, Kobbersmedie,

=====
Blikkenslageri, Fortinneri, =====

Elektrisk Afdeling.

=====
Post Telefon Nr. 2.

=====
Telegr.-Adr.: Gram.

P. J. Schmidt, Vojsens.

Bog- og Papirhandel * * * Bogtrykkeri og Hefteri.
En gros. Grundlagt 1901. En detail.

Bank-Konto: Haderslev Bank.

Telf. 26.

Telf. 26.

H. M. Hansen, Smedemester, Jels,
anbefaler

=====
nye og brugte Vogne. =====

Jørgen Mortensen,

Slakefter pr. Over Jersdal.

Telef.: Ustrup Nr. 7

==== anbefaler sin **Kolonialvareforretning.** ====

Jern-, Kortevarer-, Stentøjs- og Manufakturhandel.

Lager af Foderstoffer, Markfrø og Kunstgødning.

Nicolai Sørensen, Vojens, Telf. Nr. 11.

Støbegodslager, Glas- og Stentøjshandel.

Kolonial-, Jern- og Kortevarerforretning.
Tobak og Cigarer samt undersøgt Markfrø.
Lager af Vejle Komfurer og Kækkeovne.

L. J. Petersen, Over-Jersdal,

Telefon Nr. 3.

anbefaler sin

Telefon Nr. 8.

Kolonial- og Manufaktur-Forretning.

Stort Lager i Kækkeovne, Komfurer og fritstaaende Vaskekedler.
Forhandling af J. P. Junggreens Skraa- og Røgtobakker.

A. P. Christoffersen, Rødding,

anbefaler sin

Isenkram- og Stentøjs-Forretning.

Ribe Kækkeovne og Komfurer.

H. Chr. Andersen, Rødding,

Bog- und Papirhandel.

Bogbinderi, Kunsthandel.

Lager af Tapeter.

Fotografiske Artikler.

Chr. J. Ravn, Rødding,

*anbefaler: Tømmer og Brædder, Kalk, Cement, Tagpap,
Søm og Jernvinduer, Jernbjælker, Jerntag, Tagsten,
Drænsrør, m. m.*

Hans Top, Agerskov,
Telefon 3. Telefon 3.

anbefaler

Kolonial-, Jern- og Kortevarer. Vin og Spirituoser.
Undersøgt Markfrø og Kunstgødning.

Telefon-Amt **T. P. Beck, Harreby,** Telefon-Amt

Kolonial-, Manufaktur-, Skotøjs-, Jernvare-,
Glas- og Stentøjs-Forretning, Tobakker, Cigarer. Vin- og Spirituosor.

Lager af Kunstgødning og Markfrø,
Brædder, Tømmer, Cement, Kul, Koks, Briketter.
Ribe Kakkelovne og Komfurer.

Brødrene Sølbæk, Arnum,
→ Kolonialvareforretning. ←

Lager af Ribe Kakkelovne og Komfurer.
Undersøgt Mark- og Høvefrø, Guano.
Tømmer, Brædder, Kalk, Cement, Kul og Briketter.

V. Blume Schmidt, Spandet.

Kolonial, Jern- og Stentøj. — Guano. —
Manufaktur-, Konfektions- og Skotøjs-Forretning.

En Kraftkarl.

En gammel Kraftkarl var Vaadsmanden Kristian Jacobsen Drakenberg, som fødtes 1626 i Bohuslen i Sverige og døde i 1772, 146 Aar gammel, i Aarhus, hvor han ligger begravet. Han gjorde Tjeneste om Bord paa Fregatten „Ornen“, og Tordenskjold var hans Chef. Da Drakenberg en Dag gik forbi den unge Tordenskjold uden at gøre Honorør, gav Wessell ham nogle Slag med sin Sabel. Men det passede ikke den 86aarige Drakenberg, som tog Sabelen og kastede den over Bord. Saa blev Drakenberg arresteret. Men der blev ingen Fjendskab mellem dem af den Grund, for syv Aar senere ved Marstrands Erobring var Drakenberg Tordenskjolds Kvartermester trods sine 93 Aar. Da han var omkring de 96, blev han ked af Sømandslivet og slog sig ned i Danmark. Og da han var 111 Aar, giftede han sig i København med en 60aarig Skipperenke.

Fra Tønder By og Kreds.

: Tønder Landmandsbank :

Oprettet 6. September 1901.

Aktiekapital 700,000 Mark fuldt indbetalt, samlede Reserver
275,000 Mark. Samlede Indskud den 31. Dec. 1917 14 Millioner.

Indlaan forrentes straks efter Modtagelsesdagen
med $4\frac{1}{2}$ p. pCt. p. a.

Filialer i Skærbæk og Gram. Agentur i Højer.

S. C. Lorensen, Tønder,

anbefaler sin

Kolonialvareforretning.

Urmager M. C. Sørensen, Tønder.

Stort Lager af

**Ure, Guld- og Sølvvarer,
Briller, Kikkerter osv.**

Reparationer under Garanti i mit Værksted.

Hans Outsen, Tønder,
≡ **Møbelfabrik og Lager.** ≡

Chr. Skov, Skræddermester, Tønder.

Lager af

Stoffer til Herre- og Dame-Garderobe.